

ПОЛИТИКИ

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIV
1101
2. 11 1973.

ЗАБАВНИК

УЛАЗИ ПЕТКОМ

ОВАЈ БРОЈ
ШТАМПАН ЈЕ У ТИРАЖУ
ОД 301.522
ПРИМЕРКА

ДОКТОР ДЕЈВИД КОЛДВЕЛ (1725-1824)

ИЗ ЛАНКАСТЕРА (САД)
ЗА 4 ГОДИНЕ СТУДИЈА НИЈЕДНОМ
НИЈЕ СПАВАО У КРЕВЕТУ.
ДР. КОЛДВЕЛ ЈЕ 56 ГОДИНА РАДИО
ИСТОВРЕМЕНО КАО ЛЕКАР И ДИРЕКТОР
ЈЕДНЕ ШКОЛЕ ЗА ДЕЧАКЕ.

АМЕРИЧКА ПЧЕЛА ЧЕШЉАР

ГРАДИ КРОВ СВОГ
ГНЕЗДА ОД ТРАВЕ И
МАХОВИНЕ КОЈУ
НАЈПРЕ ДОБРО
РАШЧЕШЛА ПОТРАМА.

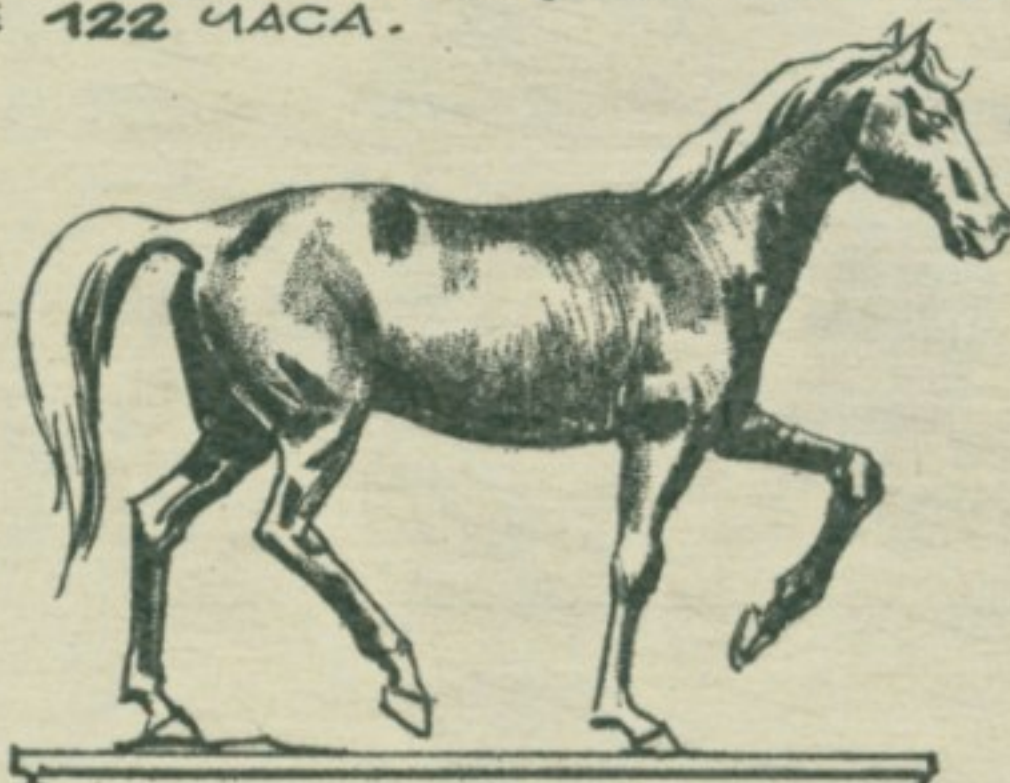
Ripley

ВЕРОВАТИ ИЛИ НЕ!

ЋУЗЕПЕ ДЕ ПОНТИ

ИЗ МЕЛЦА, У ИТАЛИЈИ,
ПРЕПЛОВИО ЈЕ 330 КИЛОМЕТАРА
ОД МЕЛЦА ДО ВЕНЕЦИЈЕ
НА УНУТРАШЊОЈ АУТОМОБИЛСКОЈ
ГУМИ. ЊЕГОВА ПЛОВИДБА ТРАЈАЛА
ЈЕ 122 ЧАСА.

ЈЕДАН БРОНЗАНИ СПОМЕНИК

У ФРАНКФУРТУ НА МАЈНИ (НЕМАЧКА)
ПОДИГНУТ ЈЕ У СПОМЕН КОЊА
КОЈИ ЈЕ, ЗА ВРЕМЕ РАТОВА ПРОТИВ
НАПОЛЕОНА, ИЗНЕО С БОЈНОГ ПОЛА
СВОГ РАЊЕНОГ ГОСПОДАРА
КОГА СУ ОПКОЛИЛИ
ФРАНЦУСКИ ВОЈНИЦИ.

ШКОТЛАНДНИН ВИЛИЈЕМ КВОРИЈЕР

(1829-1903)
У ТОКУ ЖИВОТА САКУПИО ЈЕ ОД
СВОЈИХ СУГРАЂАНА ПРИЛОГЕ У
ВРЕДНОСТИ ОД 1750000000 Н.Д.
И ОД ЊИХ САГРАДИО 38
СИРОТИШТА, 7 САНАТОРИЈА
И 1 ДУШЕВНУ
БОЛНИЦУ.

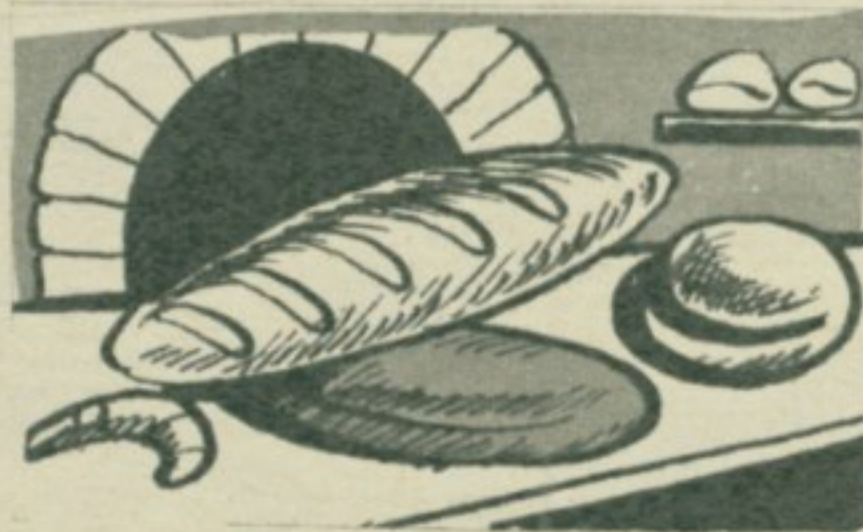
ФЛОРИДСКА ТИСА

КОЈА РАСТЕ НА
ИСТОЧНОЈ ОБАЛИ
РЕКЕ АПАЛАЧИКОЛА
НЕ МОЖЕ СЕ НАЋИ
НИ НА ЈЕДНОМ
ДРУГОМ МЕСТУ
НА СВЕТУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● претпоставља се да је хлеб
са квасцем први пут направљен
у Египту пре 6000 година.

● у горњој трепавици људи про-
сечно имају 150 до 200 длачица,
а у доњој свега 60 до 100.

● „бау-бау“, страшило којим од-
расли често плаше децу, у ства-
ри је староегипатска страшна
неман из царства мртвих: „Ба-
-Баи“.

● дугорепа ластва која живи у
западним крајевима Индије ле-
ти брзином од 250 до 320 кило-
метара на час.

● у морима и океанима живи
око 225 разних врста ајкула.

● узвик „браво“ потиче од грч-
ке речи „барбарос“ којом су они
називали све странце. Касније се
то име најчешће употребљавало
за словенска и германска пле-
мена чије су највеће одлике би-

ле храброст и верност својој
земљи. По том значењу речи
„барбарос“ постало је браво, из-
раз похвале за храбро дело.

● најфиније сликарске четкице
праве се од бркова пацова.

● четвртина „Непобедиве арма-
де“, чувене шпанске флоте која
је кренула да освоји Енглеску,
састојала се од дубровачких бро-
дова.

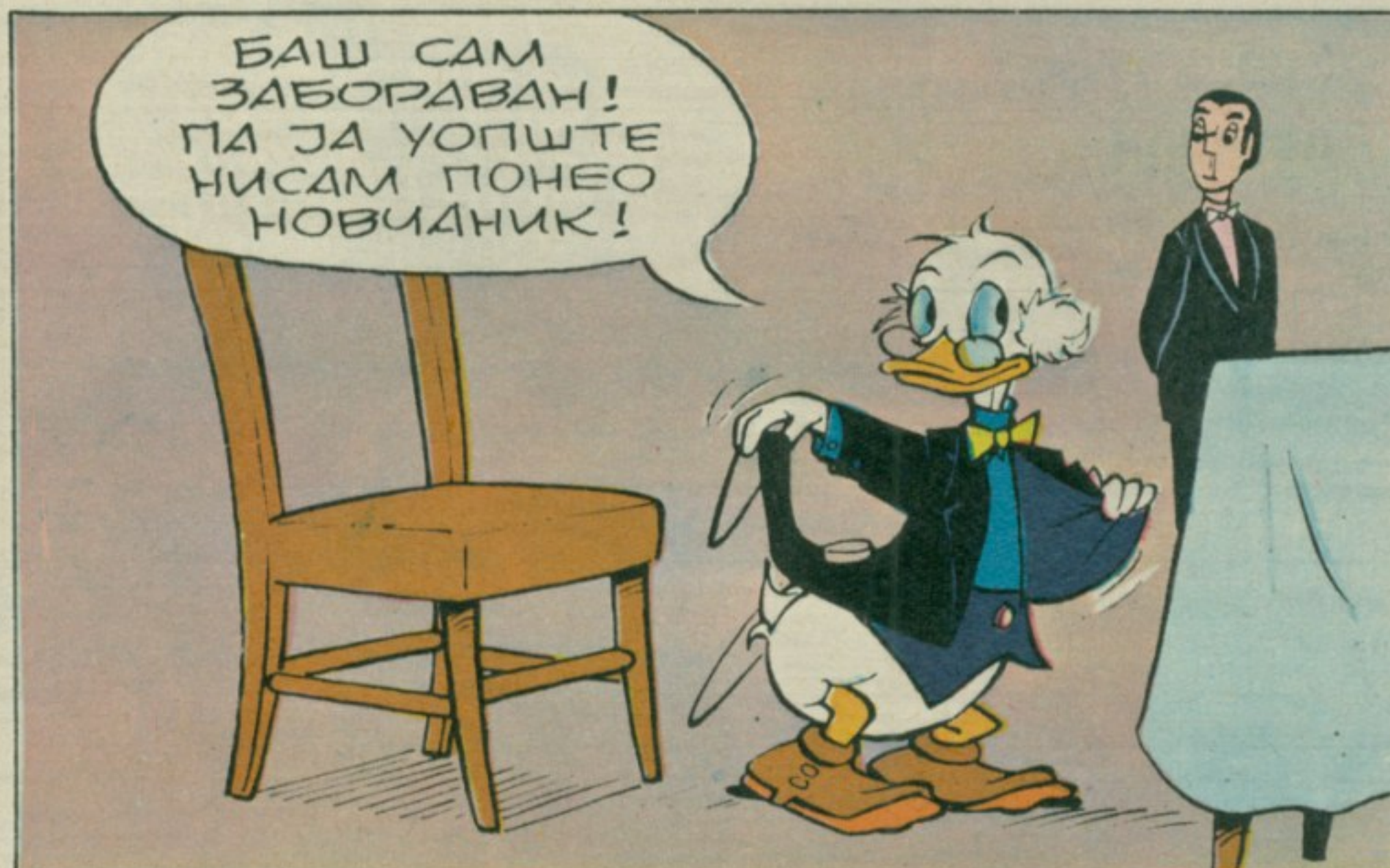
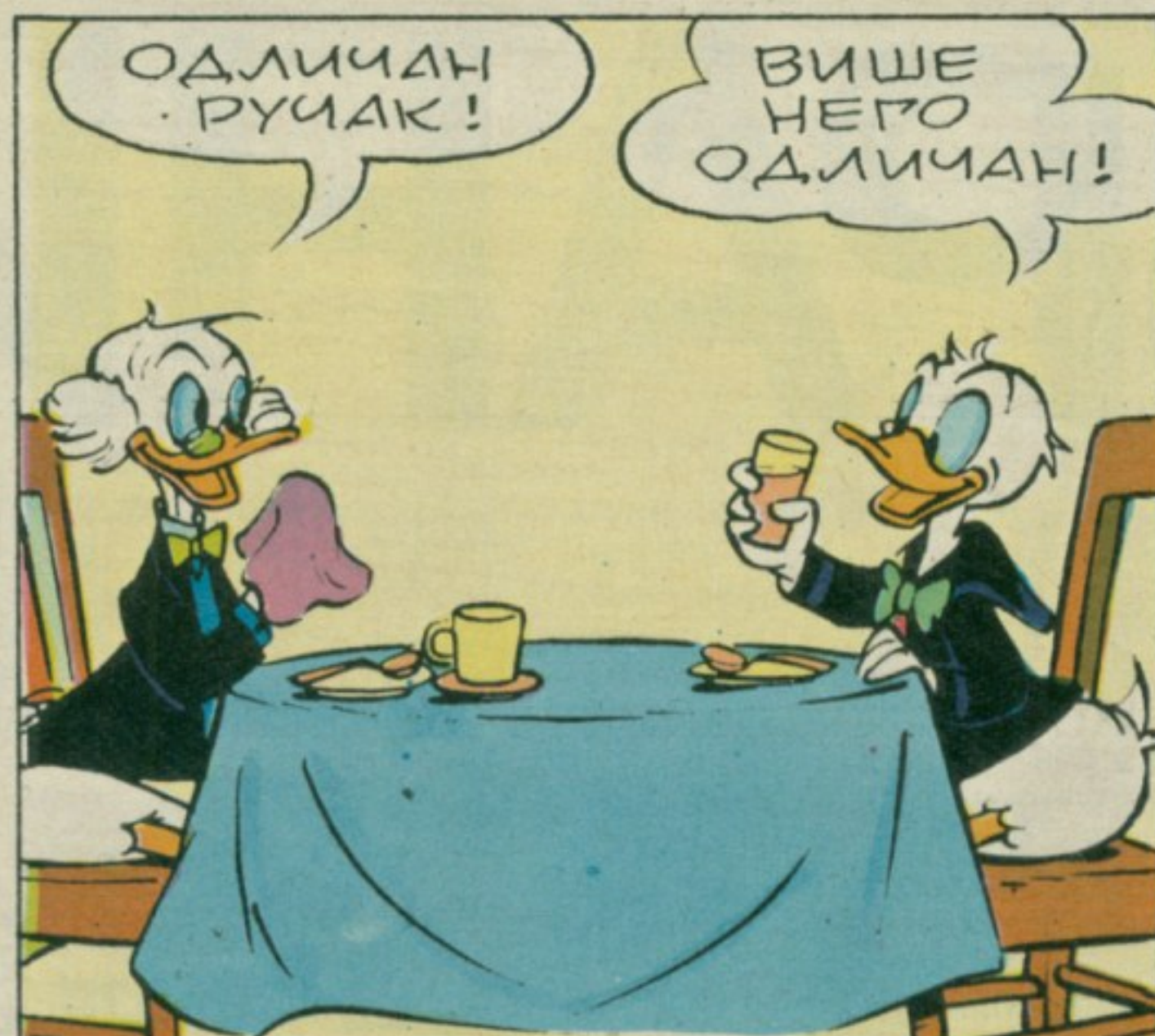
● најнеобичније дочеке нове го-
дине приређивао је-познати ита-
лијански певач Енрико Карузо.
Позивао је код себе на славље
само плавокосе особе, и то по
могућству да су и плавооке. Био
је убеђен да му оне доносе сре-
ћу, док је за људе тамне косе
мислио да му доносе несрећу

јер су на дочеку 1886. године у
дому његовог оца сви били там-
нокоси. Те године је његов отац,
сумњајући у певачке способности
свога сина, одлучио да га да
на браварски занат.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ИЗАБРАНИ Д

ВРЕМЕ JE! — рекао је командант подморнице „Темза“ окренувши се капетану Џемсу Милеру. Двеста метара даље пушила се олупина немачког танкера који су минут пре тога разнели торпедима.

— Изволите! — одврати Милер. Поручник Бејли га дохвати за јакну и снажним ударцем песнице га посла преко командног моста на палубу. Тамо га дочека један морнар. — Срећно, капетане! — рече и неколико пута га ритну у стомак и ребра, а затим га гурну са палубе у таласе Северног мора.

Тек што је подморница нестала под површином, Милер виде да му се приближава један немачки чамац. Тренутак касније пловили су ка малој луци Веселбурен.

— Је ли још неко преживео? — питао је Милер на изврсног немачком, дрхтећи од хладноће.

— Не — одврати један војник.

Њему лакну: нико, дакле, није могао да посведочи да он не припада посади уништеног танкера.

Забринуту путници

У исто време, далеко одаглед, у Риму, извесни Луиџи Трамондо пео се у воз за Берлин. Или, тачније, био је то Луис Абати из Њујорка. Прави доктор Трамондо, чувени машински инжењер, по бегао је из фашистичке Италије и већ се увелико налазио у Сједињеним Америчким Државама.

Абати је био веома забринут. Он је, додуше, и сам био изврстан инжењер, али се бојао задатка ради кога је путовао. „Тешко је подражавати генија какав је Трамондо“, мислио је. „Једна грешка и — завршићу у Гестапоу“.

Ништа мање забринут није био ни амерички ваздухопловни капетан Френк Ајхендорф који је, отприлике у исто време, путовао једним рибарским бродом за Авр у Француској. Знао је да обалу чувају хиљаде митраљеза и да се све приспеле лађе помно прегледају.

Али, имао је среће. Авр се управо опорављао од тешког бомбардовања и патроле које су обично чувале обалу биле су заузеле у граду. Тако је Френк Ајхендорф звани „Ајк“ без тешкоћа стигао у луку, где га је, по договору, у једном складишту чекао лекар.

Ајкова лева рука и груди биле су прекривене ранама из последњег ваздушног окршаја. Лекар му је променио завоје, а затим му дао

немачку униформу и написао упут за болницу у Веселбурену...

Судбоносни «валтер»

Мало пристаниште Веселбурен на обали покрајине Шлезвиг-Холштајн у северној Немачкој изненада је, 1943. године, привукло пажњу савезника. Већ дуже време британске подморнице у Северном мору извештавале су да је овде концентриран велики број разарача и да се око стеновитог рта који штити луку од ветрова одвија „необична активност“. Савезници су успели да у болницу у подножју ове стене убаце једног агента и он је оданде послао запањујући извештај:

„У стени се крије читав фабрика. Немци припремају нови тип мотора, такозвани „валтер“, помоћу кога ће подморнице испод воде моћи да достигну брзину од 30 чворова!“

Ова је за савезнике била поразна вест: ако Немци буду имали тако брзе подморнице, успеће да одсеку Енглеску од Америке и осујете велики план искрцавања у Француској!

Одмах је пала одлука: фабрика треба по сваку цену уништити. Али — како? Масивној стени бомбардовање не би нанело никакве штете. Требало је, дакле, разрадити диверзантски план, а онда пронаћи некога ко изванредно говори немачки и жели да учествује у оваквој самоубилачкој мисији.

Тако је америчка команда наишла на Џимија Милера и Ајку Ајхендорфа. Обојица синови немачких емиграната, они су овај задатак прихватили из захвалности према земљи која им је пружила уточиште.

Трећи је био Луис Абати. Овај италијански избеглица волео је своју домовину и био је спреман да на сваки начин допринесе њеном ослобођењу од фашизма.

Ајк се пробудио у болници у Веселбурену, још уморан од дугог путовања возом. У ствари, пробудио га је чистач који се, с метлом у руци, непрекидно саплитао о његов кревет.

Сунце не залази...

— Опрости, пријатељу, — рече он Ајку. — Смиркава се. Морам да обавим свој посао.

Ајк одговори лозинком: — Сунце не залази док се посао не заврши.

Чистач приђе ближе и прошапта:

— Зовем се Алф. Стигао је и ваш друг, неки Џими Милер.

— Не познајем га... Надам се да је у бољем стању од мене.

— На жалост, није. Два ребра су му сломљена. Али, не брините, ускоро ћете се обојица опоравити...

Неколико дана касније Ајк и Џими су добили дозволу да са осталим болесницима крену у редовну шетњу по луци. Чим су се нашли у градићу, они се неопажено одвојише од групе и упутише се ка месарници коју је држао извесни Херман Флекнер.

Када је звоно на вратима огласило њихов улазак, за гезгом се појави мали, проћелави педесетогодишњак.

— Изволите, господе! Стари Флекнер вам стоји на услузи... Само, пожурите, јер се смркава и ускоро ћу морати да затворим радњу.

Сунце не залази док се

А УМРУ

посао не заврши! — одврати Ајк.

— Ах, тако? Онда, изволите за мном. У подруму вас чека неко коме сунце такође не залази!

Ускоро су седели око једног стола с лажним доктором Трамондом и проучавали мапу пећине. Трамондо је показивао прстом и објашњавао:

— Стражарске спаваонице... радионице моторних делова... простор за испробавање...

— Шта је слаба тачка?

— Ово! — Трамондов прст се спусти на квадрат који је представљао постоље за испробавање мотора.

— Дигните то у ваздух и зауставићете читав пројекат. И молим вас да то учините што пре јер сам већ сумњив...

Инжењер је сумњив

Сат касније Алф је слушао Ајка и вртео главом.

— То се не може на брзину — рече најзад. — Откуд вам таква идеја!... Стр-

пите се: чим оздравите, за-
послиће вас у пећини јер
им недостаје радна снага.
Тек тада ћете моћи да раз-
радите план.

Недељу дана касније, Ајк
и Џими су стајали пред о-
фициром на улазу у пећин-
у.

— Остаћете у фабрици
све док се пројекат не за-
врши — говорио им је он.

— Одсуства нема. Уоста-
лом, овде имате све што
вам је потребно. Спаваони-
це су вам на другом спрату,
а на шестом је пивница у
коју можете ићи кад год
нисте на дужности. Ви —
обрати се он Ајку — још
нисте оздравили. Зато ће-
те се редовно јављати на ле-
карски преглед. Војник ће
вас одмах одвести у фабри-
чку амбуланту.

Дежурна медицинска сес-
тра, плавуша хладних очи-
ју, говорила је са јаким
француским нагласком. Док
му је скидала завоје, Ајк по-
куша да успостави прија-
тељство.

— Сигурно имате пуно ра-
њених? — упита.

— То се вас не тиче! —
одсече она.

Он слеже раменима.

— Ви сте Францускиња,
зар не?

— Овде сви служимо за-
једничкој ствари... — Она
га наједном пажљиво осмо-
три, па додаде: — Уместо
да бринете туђу бригу, са-
ветујем вам да припазите на
здравље. На пример, сада
ћете право у кревет пошто
већ пада мрак...

— Сунце не залази — од-
врати Ајк изненађено —
док се посао не заврши.

Она се осврте да види је-
су ли сами, па прошапта:

— Сигурно се чудите што
сам овде?

— Тачно — рече Ајк. —
Колико знам, у пећини нема
агената.

— Недавно сам премеште
на из болнице... Где су вас
распоредили?

— У противавионску од-
брану на врху стене...

Капетан
Ајк
Ајхендорф

ПРОТИВНИК БИЛА ЈЕ — ЈЕДНА СТЕНА!

Сутрадан, по завршеној
смени, Ајк је отишао у пив-
ницу надајући се да ће та-
мо наћи Џимија. Угледао
га је у једном углу про-
сторије и сео до њега.

— Где радиш? — упитао
је.

— На деветом спрату. То
је у самом дну пећине. Кон-
тролишем инструменте у са-
ли за испробавање мотора.

— Одлично! Виђаш ли
Трамонда?

— Само издалека. Не знам
како ћемо ступити у додир.
Него... нешто ми је сум-
њив тај инжењер.

— Зашто?

— Он тврди да је посто-
ље за пробе најслабија тач-
ка и да га треба минирати.
Колико сам успео да видим,
то је обичан бетонски блок.

— Расправимо то. Слу-
шај, са Трамондом се мо-
жемо састати у амбуланти.
Тамо ради нека Француски-
ња, Мари Соаје. Она је на-
ша...

Откриће

Мари Соаје се побринула
да амбуланта буде празна
кад доктор Трамондо дође
на редовни преглед. Инже-
њер је ушао и снажно сте-
гао руке двојници Америка-
наца.

— Већ сам помислио да
се никада нећемо састати!
Па, кад ћемо у акцију?

— Ви сте Луис Абати из
Њујорка, зар не? — пресе-
че Ајк.

— Наравно. Какво је то
питање?

— Студирали сте на Њу-
јоршком универзитету?

— Да. Не разумем...

— Где се налази студент-
ска кафана „Код хероја“?

— Овај... у источном на-
сељу.

— Пали сте, пријатељу!
— Ајк му шчепа руку и у-
врну је иза леђа. — Мари,
дајте серум!

Под дејством серума ис-
тине, Рајнхард Вајс (тако
се звао лажни Луис Абати)
испричао је тужну причу.
Пошто је кришом отишао
из Италије, прави доктор
Трамондо није обновио па-
сош. Савезници то нису зна-
ли, па су Абатија снабдели
уредним исправама. У међу-
времену, док је он кретао
за Берлин, италијанска по-
лиција јавила је Немцима
да одобрава путовање ка-
ко чувени инжењер не би
имао неприлика са тамош-
њим властима. И тако, чим
је Абати у Берлину пока-
зао исправан пасош, одвели
су га у Гестапо. Пошто је
уз помоћ серума истине из-
вукла од њега читав савез-

нички план, специјална по-
лиција је одлучила да га
замени својим човеком. Из-
бор је пао на Вајса.

— Одлично, Рајнхарде, —
рече Ајк. — А сада, пре не-
го што заувек заспиш, рећи
ћеш нам која је заиста нај-
слабија тачка у фабрици.

— Складиште муниције...
пети спрат... — промрља
Вајс, склопљених очију. —
У близини је и главни ре-
зервоар горива...

Брзо, на обалу!

Ајк је ушао у медицин-
ски кабинет, пронашао ка-
лијум хлорат, сипао га у је-
дну металну кутију од са-
пуна и измешао са шећером.
Затим је у џеп стрпао
један велики скалпел и бо-
чицу сумпорне киселине.

— Обавестите Алфа и по-
тражите ме на петом спрату!
— добацио је Џимију и
Мари.

Два стражара стајала су
пред улазом у складиште.
Ајк приђе једном и непри-
метно мв зари скалпел у
бубрег. Овај клону у њего-
вим рукама.

— Хеј, шта ти је? — го-
боже се зачуди Ајк, а онда
викну другом стражару: —
Помози, шта чекаш!

Секунд касније, увлачио
је два леша кроз отворена
челична врата. Затим се осв-
рте по просторији: уза зид
су биле поређане против-
авионске гранате. Он узео
једну, отвори је и стави у
њу кутију од сапуна. За-
гим кану неколико капи ки-
селине...

Напољу су га већ чекали
Џими и Мари Соаје.

— Треба да пожуримо! —
рече он.

— Доле, на обалу! — од-
врати Џими. — Тамо сам
сакрио један гумени сплав!

Савладали су двојицу
стражара на излазу и наду-
вали сплав.

— Ако се наши држе пла-
на — рече Џими док су се
отискивали од обале —
крај врха рта ће нас чекати
подморница.

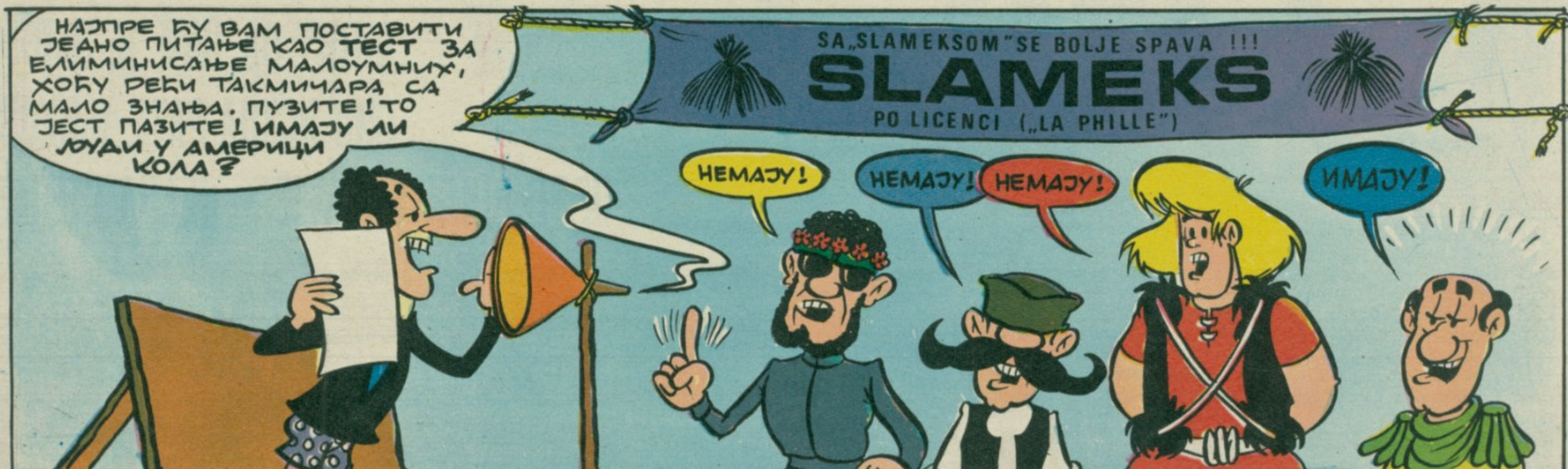
Уто се зачу потмула тут-
њава. Они погледаше пут
стене. Глатку камену повр-
шину прекри мрежа пуко-
тина, а врх масива одлете
у ваздух. Пламени стубови
бацали су светлост киломе-
трима унаоколо.

Троје бегунаца напрегну-
ше вид. На двеста метара
испред себе назрели су у
води дугуљасту црну масу
Била је то — подморница.

В. Џ. Сејбер 5

ДИКАН MONTEKARLOS И ПРВИ РЕЛИ

Фишер се опрезно приближавао згради позоришта. Није ни чудо: само недељу дана раније људи генерала Санта Ане уништили су му штампарију у којој је издавао свој лист „Либертад“ (Слобода), запалили кућу а већину његових пријатеља похапсили. Вечерас је Фишер заказао тајни састанак с истомишљеницима да би се договорили о даљој борби.

Међутим, чекало га је изненађење. У ложи, уместо пријатеља, седео је официр из Санта Анине гарде.

— Ваши пријатељи неће доћи — рекао му је официр клањајући се. — Морали су нагло да отпутују. Његова екселенција жели да ово писмо отворите у мом присуству.

Фишер је разбио печат и развио хартију. Порука је била сасвим кратка: „Одмах још ове ноћи, напустите Мексико. Заувек!“

Клопка у крчми

Није прошао ни један сат а Фишер је праћен наоружаним коњаницима већ ишао из града. Одлучио је да пође у Тексас.

Ни у једном месту кроз које је пролазио није смео дуже да се задржава. Чим

Мајор вешто искористи тренутак кад је Фишер руком одгурнуо бокал и испусти га тако да је изгледало да му га је дошљак избио из руке. Бокал паде и разби се.

Немогућ двобој

— До ђавола! — рикну разјарени мајор. — Овај нас вређа као да ми нисмо друштво за њега. Пријатељи, ко сме ово да отрпи?

Пијани људи поскакаше. У заглашној вици зачас се окупише око Фишера претећи му ножевима. Глас мајора је све надјачао — у име својих пријатеља тражио је задовољење. Двобој.

Све је удешено тако да Фишер буде онај ко је изазвао и увредио мајора па овај, самим тим, има право да диктира услове. Треба ло је да се одржи двобој без правила, без сведока, у сасвим замраченој просторији! Свима је било јасно да је сењор Фишер осуђен на смрт и да никад неће прећи Рио Гранде!

Брзо је испражњена горња соба у механи, избачено је све што би могло да смета кретању бораца. На прозорима су затворени капци тако да није продирао ни зрак месечине.

БЕЗ СВЕДОКА

би прегледале његове папире, страже су га изводиле далеко из места. После неколико недеља заморног путовања зауставио се надомак велике реке Рио Гранде дел Норде, поред једне усамљене друмске механе.

Задимљена просторија била је пуна пијаних војника. У зачељу дугачког стола се део је крупан човек који, кад угледа странца на вратима, даде руком знак. Од једном престаде песма и вика. Сви погледи се зауставише на Фишеру. Човек са зачеља, висок и снажан, устаде и упуту се ка њему:

— Већ вас дуго чекамо, сењоре. Бојали смо се да вам се шта није десило. Али ко путује с благословом његове екселенције, чувају га анђели. — Сам се насмеја овој својој шали, а његов смех прихватише, пијано и изазивачки, и остали. — Особита ми је част да вам се представим: Дон Мигуел Варгас, мајор у гарди његове екселенције.

Фишеру је било јасно: оно што Санта Ана није учинио у Мексику, препустио је својим људима тамо где буде најзгодније.

— Сењоре, — приђе му мајор носећи у руци два бискала вина — пијмо у ваше здравље.

Фишер као да се тек тада прену. Руком одби бокал који му је насртљивац гурао и рече:

— Не пијем, желим само да се одморим!

— Голн до појаса, с мачем у зубима и пиштољем са по три метка у руци, попели смо се уза степенице — причао је касније Фишер. — За нама су закључали врата. У одаји је био потпун мрак. Настојао сам да се што више удаљим од противника. Кад су ми се очи привикле на таму, разбрао сам у једном крају собе сјај мајорових очију и чуо пуцањ. Светлац барута био је довољан да угледам непријатеља који се прилепио уза зид. Али, и он је видео мене. Нови метак ми је пролетео поред ува. Опалио сам онда и ја. Трећи метак ме је погодио у раме а убрзо ме је стигао и убој мачем у бедро. Он је био вештији, боље се сналазио у мраку.

Испалио сам у правцу где сам мислио да се он још налази свој други метак а одмах и трећи. У светлости пуцња угледао сам мајора обливеног крвљу. Ишао је према мени а ја више нисам могао да се помакнем с места. Био сам исцрпљен од рана које су при сваком покрету јако крвариле. Уда-

рао сам мачем насумце, без зумно се бранио од непријатеља кога нисам видео али који је био ту негде поред мене. Његов мач није ударао у празно: челик је секао и шарао моје тело, а нове ране су ме пекле као ватра.

Неко је доле затресао врата. Чули су се пуцњи. Осетих како мој мач продира у нешто меко, дубоко и дуго ме вуче за собом док нисам пао. Заслепила ме светлост јер су неки људи надирали у собу. То је било последње што сам видео а онда се на моје очи навукао мрак...

Фишер је тек касније сазнао шта се догодило. Мајор Мигуел Варгас, заповедник гарнизона у једном месту на Рио Гранде, својом окрутношћу и насиљем изазвао је у јужним областима Тексаса гнев фармера. Онај који је гонио Фишера био је и сам прогоњен. Фармерску потеру траг је довео до усамљене механе. Напад на крчму почео је кад је двобој између Фишера и Варгаса био при крају. Изненађени ма-

јорови људи брзо су савладани, у зграду су упали фармери који су хтели да суде живом Варгасу. Међутим, било је касно, на поду су га нашли мртвог а поред њега непознатог човека, једва живог.

Више од месец дана Фишер је лежао без свести. Видали су га и неговали фармери из Остина који су га прихватили као пријатеља и он је ускоро постао грађанин Тексаса који је тада био независна република. Била је то његова трећа домовина у Новом свету! Нико тада није знао да је Фишерово право домовина — Србија!

Амбасадор из Палилуле

Право Фишерово име било је Ђорђе Јовановић а рођен је у Београду, у Палилули. Кад је у Србији почео први устанак, било му је 17 година. Тада је прошао своју прву револуцио-

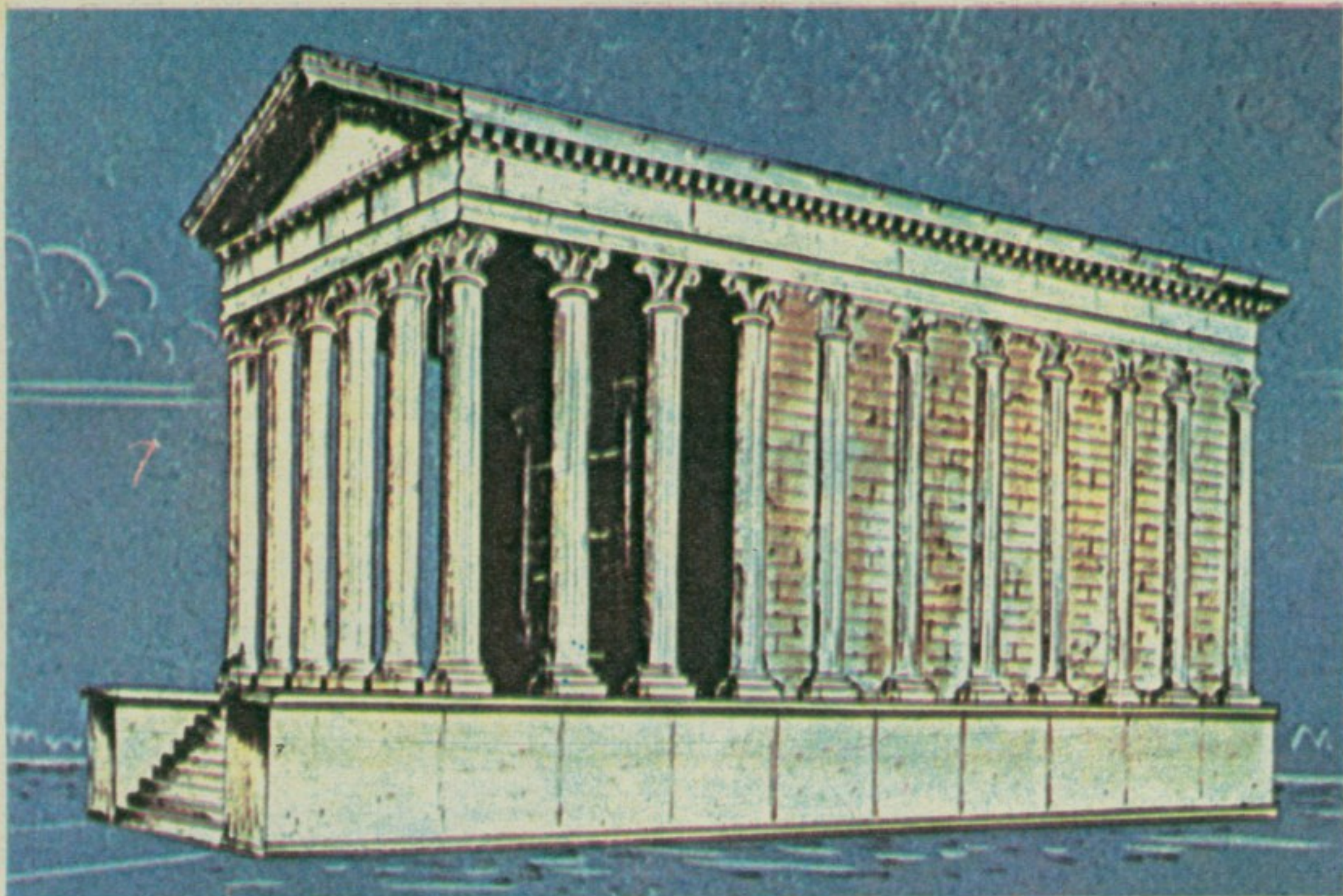
нарну школу. После слома устанка пребегао је у Аустрију где је почео да се бави трговином, продавао је рибу. Отуд му и име Рибар — Фишер. Посао му није ишао од руке и он 1815. одлази у Америку где је после пет година добио америчко држављанство. У то време у Мексику, који је био шпанска колонија, избио је покрет за независност и Фишер, у коме се одмах распалила бунтовничка крв, пошао је тамо и после кратког времена постао — грађанин Мексика. У борби Мексиканаца за независност Ђорђе се истакао као одличан организатор и војсковођа. Али, после ослобођења од Шпанаца дошао је у сукоб са реакционарним председником Санта Анном и овај га је прогнао...

☆☆☆

После двобоја с мајором Варгасом глас о Рибару се пронео надалеко. Славили су га као јунака који је ослободио земљу од напасти. Захваљан пријатељима који су му спасли живот постао је — Тексашанин! Касније кад је заједничким напорима Мексиканаца и њихових пријатеља оборен Санта Ана и његов режим, у чему је велику улогу одиграо Фишер, Ђорђе Јовановић је наименован за првог амбасадора Тексаса у Мексику!

В. В.

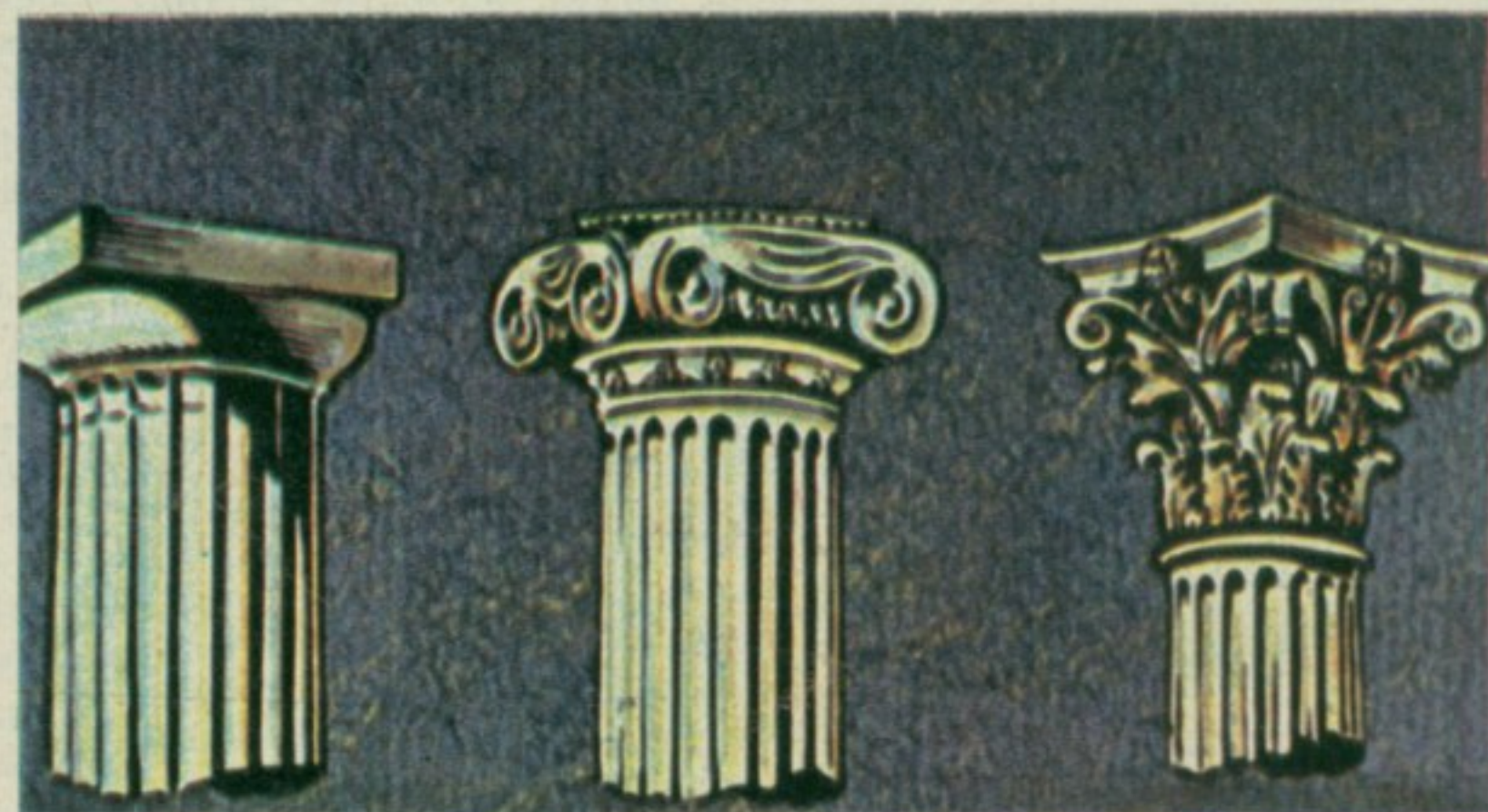
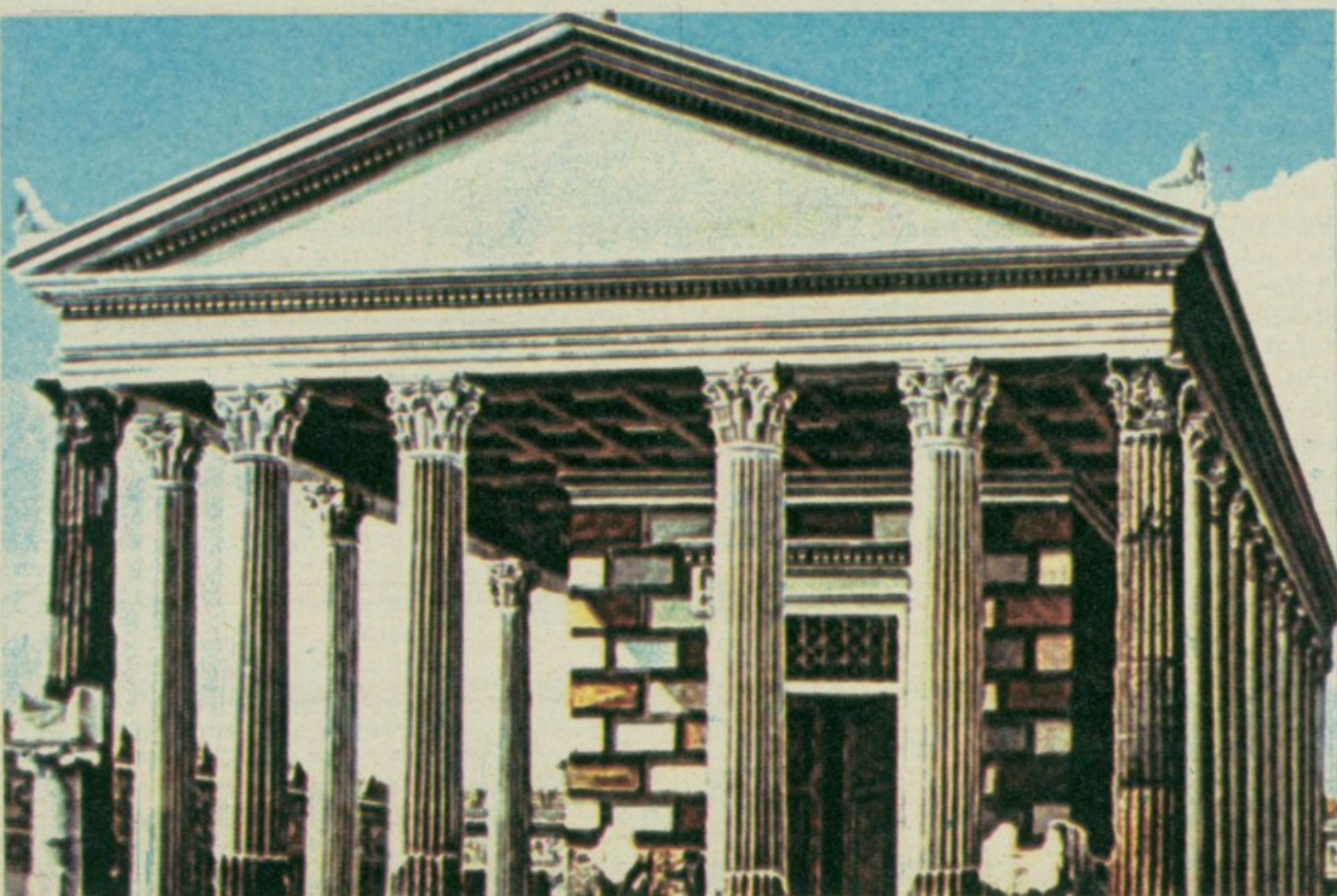
АРХИТЕКТУРА Р

ПОБЕДНИЦИ — Крајем старе ере моћна Римска империја заузима: на северу Француску и Енглеску; на западу Шпанију; на југу читаву обалу Средоземља; на истоку цео Балкан и Малу Азију до Персије. Град Рим, од кога је и почело царство, постаје престоница света. Али, иако победник, Рим усваја културу и уметност Грка који су на тако високом ступњу да се њихов утицај не може избећи. На сликама: горе грчки храм; лево римски.

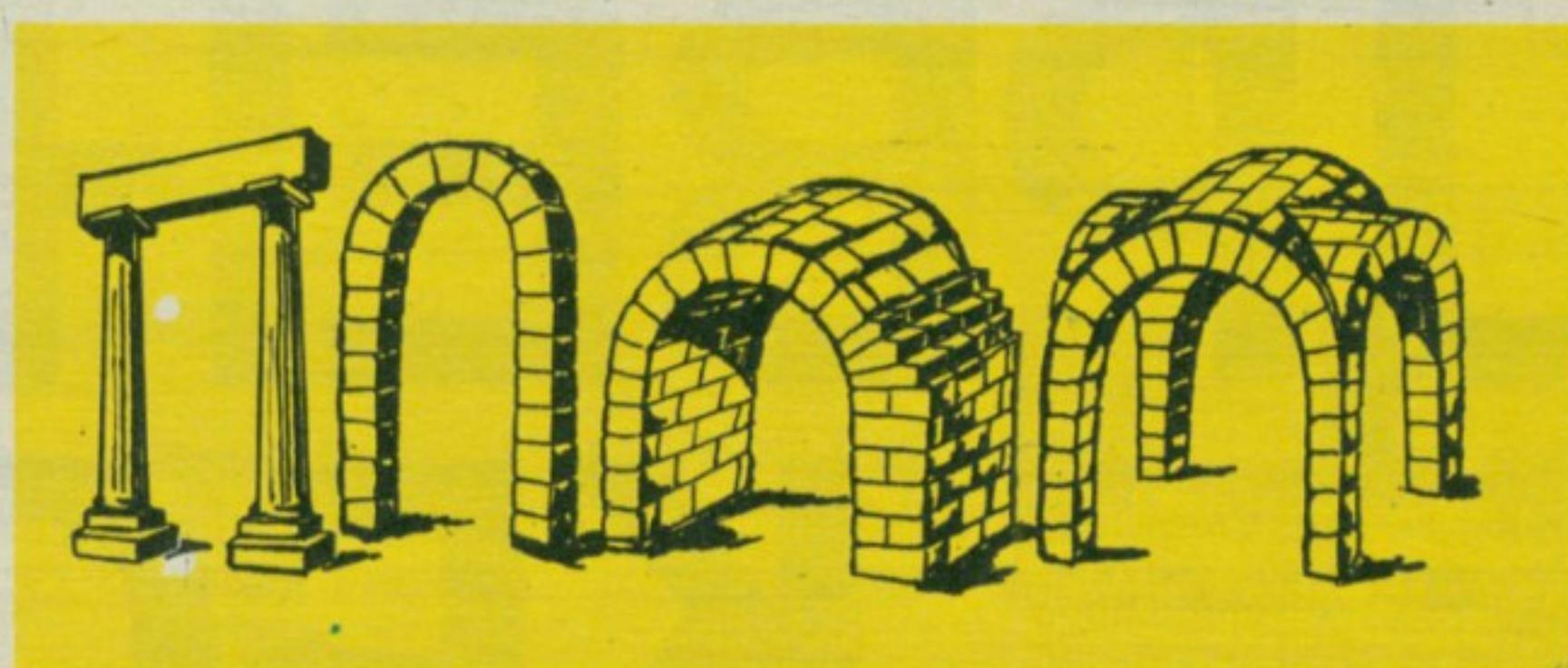

АПОЛОНОВ ХРАМ — Римска религија задржала је многобројна грчка божанства којима су приписиване људске особине, а и владари су проглашавани за богове. Храмови су веома слични грчким, издужене правоугаоне основе, са стубовима свуда унаоколо и тимпанони и троугловима, на две краће стране. Уздигнути су на висок базис, а с предње стране имају прилаз степеницама. У старом Риму подигнуто је мноштво храмова од којих су неки прилично сачувани, па се са сигурношћу може претпоставити како су изгледали. На сликама: десно Аполонов храм некада; горе његови остаци.

СТИЛСКИ РЕДОВИ — Римска архитектура богато је украшена да би достојно репрезентовала моћ царства. Од Грка је примљен начин обраде и украса, који је слободно и самостално развијен. Поред грчких дорских и јонских облика у Риму је, више но у самој Грчкој, примењен витљаст коринтски капител. Формирана су и два нова: грчки дорски прерађен у такозвани тоскански, а створен је и композитни капител, комбинован од коринтског и јонског. Тоскански личи на дорски, али у подножју има стопу. Стабло стуба није ижљебљено. На сликама: лево коринтски стубови на Аполоновом храму; горе грчки капители дорски, јонски и коринтски.

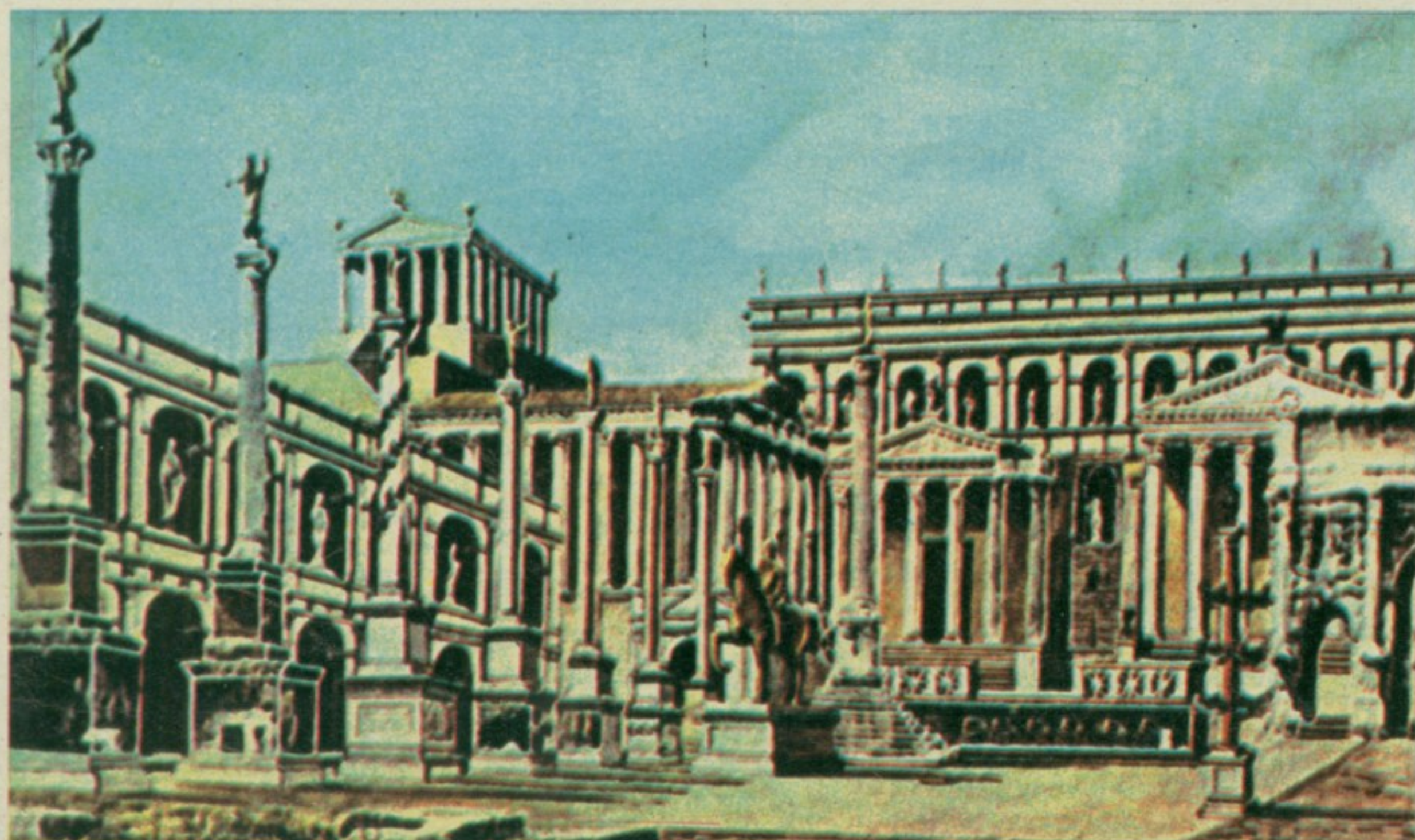
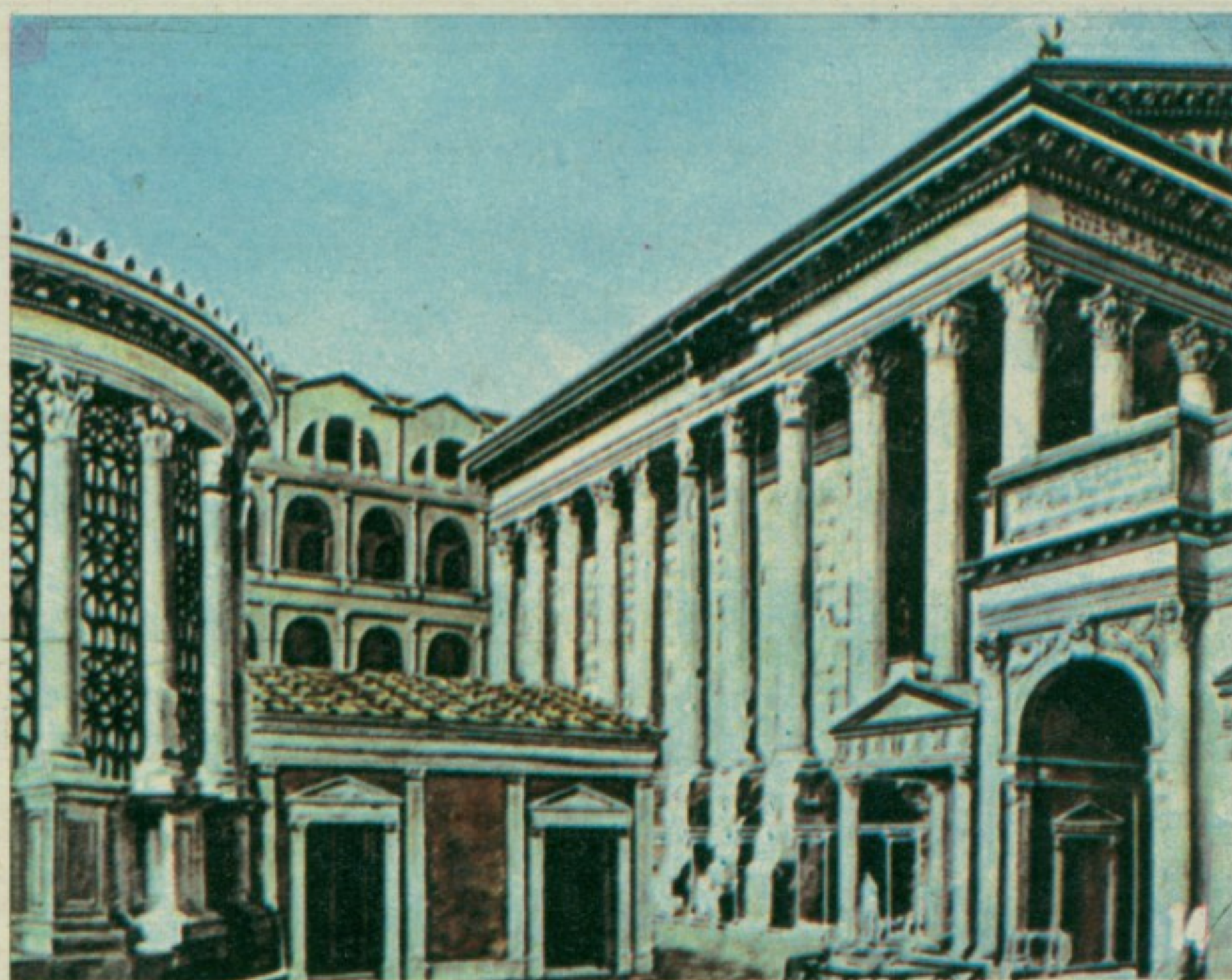
РИМА 1 ПРЕСТОНИЦА СВЕТА

РИМСКИ ФОРУМ — Град Рим развио се као насеље на брежуљку Палатину постепено се ширећи на околне узвишице и увале. Између брегова Палатина и Виминала настао је такозвани Главни или Римски форум — трговачки, административни и репрезентативни центар вароши. Ту су изграђени највећи храмови, базилике, славолице и управне зграде као сенат, архив и друге. На слици лево је цртеж некадашњег изгледа Римског форума са зградама које су се на њему налазиле. На слици горе цртежи конструктивних система које су Римљани примењивали на својим грађевинама: раван лук, полукружни лук, полуобличаст свод и крстати свод. Захваљујући великој употреби сводова унутрашњи простори добили су ширину и прегледност какве није имала ни познавала ниједна архитектура пре римске.

ВАШАРИШТЕ — Римски форум, дугачак 700, широк око 200 метара, био је у V веку пре н. е. велика тржница и вашариште. Тек касније постао је центар града. У базиликама су се налазили судови и администрација, око њих продавнице, такозване таверне. Затим су на форуму изграђени храмови и монументалне државне зграде. Од доба Цезара и Августа форум је добио обим који се и данас види мада су од великих грађевина остале само рушевине. Сlike: десно део форума некада; горе исти део данас.

У ЗЕМЉИ — Поједини императори саградили су, у равници северно од Главног форума, сопствене форуме. Прво је Цезар подигао велики четвороугаони простор оивичен тремовима, затим следи Веспасијанов форум, па Августов. Највећи, Трајанов, остао је око 7 метара испод нивоа садашње вароши јер су, како се и иначе радило, његови остаци за-сипани, а одозго, током многих векова, подизане нове куће и улице. Сlike: лево део форума с базиликом Јулијом, архивом и Јупитеровим храмом на узвишици; горе данашњи изглед.

МЕТА ЈЕ ЦРВЕНИ КРСТ

Пред почетак велике борбе на Сремском фронту 1945. године јединица пилота јуришника у којој је летео и млади пилот Милан Аћимовић прекомандована је из Новог Сада за Шабац. Одатле је лакше могла да подржава из ваздуха нашу Другу армију која се борила на територији Босне. У то време водиле су се огорчене битке против Немаца и њихових сарадника који су се панично повлачили у правцу Бијељине, Брчког и Грачаца све до Славонског Брода у Посавини.

МЕЂУНАРОДНИ ПРОПИС

Једнога дана стигао је у базу извештај од обавештајне службе са терена да се у једном возу са ознаком Црвеног крста налази велика група усташких пилота. Воз је пошао из Сарајева и жури према Загребу, па га на тој прузи треба хитно пронаћи и уништити! Захтев за овај неуобичајен напад поставио је штаб Армије.

Наравно, такву композицију није тешко препознати из ваздуха јер се на возовима налазе упадљиви знаци, али се постављало питање када је воз кренуо и докле је стигао. Ови подаци били су неопходни да би се приближно знало где треба претраживати железничку пругу. Према међународним прописима ниједно возило или вагон са ознакама Црвеног крста не сме да буде бомбардовано јер превози рањене и болесне. Ми смо овај договор увек поштовали, па ни овај воз нико не би нападао да се није сасвим поуздано знало да се под заштитом међународног знака у њему крију окорели зликовци.

ЦРНЕ УНИФОРМЕ

Ескадрила је полетела према територији где се могао налазити фамозни воз. У групи су, осим Аћимовића, летели и други искусни пилоти као Амица, Годец, Поповић, Гена Павловић. Претпостављало се да је композиција негде око Добоја. Док су авиони хитали према циљу, наједном се указала дугачка композиција са две локомотиве како вијуга

ВОЗ ПУН УСТАША БЕЖАО ЈЕ ИЗ САРАЈЕВА ПРЕМА ЗАГРЕБУ, АЛИ СЕ НИЈЕ ЗНАЛО НИ КАДА ЈЕ КРЕНУО НИ ГДЕ СЕ НАЛАЗИ

Напад авиона почео је истовремено кад и ураганска одбрамбена ватра са вагонских платформи, крова станице и скретнице.

по прузи. Радост је, међутим, била кратког века јер се испоставило да је у питању обичан теретни воз.

На другој станици, северније од Добоја, примећена је, најзад, композиција са великим црвеним крстовима на вагонима. Вукле су је две локомотиве, а позади су се налазиле вагонске платформе са флаковима, противавионоском артиљеријом! Вагона није било много али се усташама очигледно веома журило чим су користили две локомотиве. Да је ескадрила само мало закаснила, пошло би им за руком да умакну према Загребу.

Напад авиона почео је истовремено када и ураганска

одбрамбена ватра са вагонских платформи, крова станице и једне батерије поред скретнице на улазу у станицу. Зачас је затворен типичан борбени круг, топови су тукли као са рингишпила, затим су сручене бомбе у низу дуж читаве композиције, а онда су „запевале“ каћуше.

На перону и око воза људи у црним униформама падали су као покошени. Аћимовић је распаљивао дуж перона и по локомотивама. Од бубњања топова тресао се читав авион. Наједном из локомотиве шикну облак беле паре. Док је извлачио авион, протресла га је снажна експлозија која замало

није преврнула апарат на леђа. Аћимовић је на час изгубио свест. Кад се повратио, погледао је око себе. На крилу авиона зјапила је рупа од гранате кроз коју је могао да се провуче човек!

НЕ НАПАДАТИ БОРОНГАЈ!

Напад је завршен. Зграда железничке станице порушена је, вагони претворени у олупине и буктиње. На изрованом перону читаве го

миле изгинулих усташа. Ескадрила се прикупила и кренула кући. Касније је у базу стигао извештај са терена: убијено је 25 усташких пилота који су користили црвени крст да некажњено умакну. Но, нису даљемо стигли.

Ово није био последњи сусрет ескадриле јуришника са усташама. Наше јединице заустављене су у напредовању на прилазу Загребу. Немци и усташе пружали су код Боронгаја огорчен отпор из изграђених утврђења. Тада су позвани у помоћ пилоти јуришници. Док је ескадрила летела према циљу натоварена оружјем и муницијом, изненада је преко радиостанице наређено да се Боронгај не напада!

Пилоти су се нашли у недоумици. Претпостављало се да је, можда, непријатељ убацио лажну поруку. Заповест је одмах проверена и ескадрила је чула радосну новост: наше трупе умарширале су у Загреб. Био је 8. мај 1945. године.

Вођа групе одмах је наредио промену правца. Ескадрила је кренула према северу претражујући путеве који су водили у Аустрију. Наједном, код Забока, око 50 километара северно од Загреба, авиони надлетеше огромну моторизовану колону борних кола и камиона која је ишла према Крапини. Непријатељ!

КАО КУТИЈЕ ШИБИЦА

Вођа је наредио напад и сваки јуришник одмах је изабрао циљ. Аћимовић је избацио бомбе на зачеље колоне која се зауставила у недоумици. За то време вођа формације већ је напао њено чело. Неустрашиви Амица бомбама је збрисао челна борна кола. Из заустављених камиона бежали су војници и цивили у зеленим и црним униформама. Распоређена дуж читаве колоне осула је из флакова убиствена противавионска ватра. Злочинци су се добро обезбедили, боље но што су иначе практиковале моторизоване колоне у покрету.

Али, ШТОРМОВИЦИ су већ затворили круг око непријатељске колоне. Од постојања камиона су летели у ваздух као кутије шиблица. На земљи је кључало од експлозија. Многи камиони су горели, дизао се црн дим, летели комади, ваздух је подрихтавао.

Распоређена покрај пута непријатељска противавионска артиљерија није се предавала. ШТОРМОВИК је издржао ватру као ретко који авион у II светском рату. Митраљеска зрна одбијала су се као кликери од његових оклопних делова. Борба је трајала веома дуго. Најзад је колона на земљи престала да даје знаке живота. Командант ескадриле наредио је збор. За јуришницима је остало згариште.

Ђ. М.

ВЕЛИКИ
ПРОНАЛАСЦИ

СНАГОМ ВОДЕНЕ ПАРЕ

ПАРНА МАШИНА

Млади Шкотланђанин Џејмс Ват поправљао је једног дана парну машину која је служила за испумпаване воде у руднику угља. Трудио се не само да је оправи већ и да отклони све њене недостатке, да је усаврши. Тако је Ват, који је дуго проучавао особине и снагу водене паре, конструисао 1765. прву праву парну машину која је могла да покреће осовину уназад и унапред. После 5 година Ват конструираше парну машину којом успева да покрене то чак. Био је то почетак нове ере — века паре.

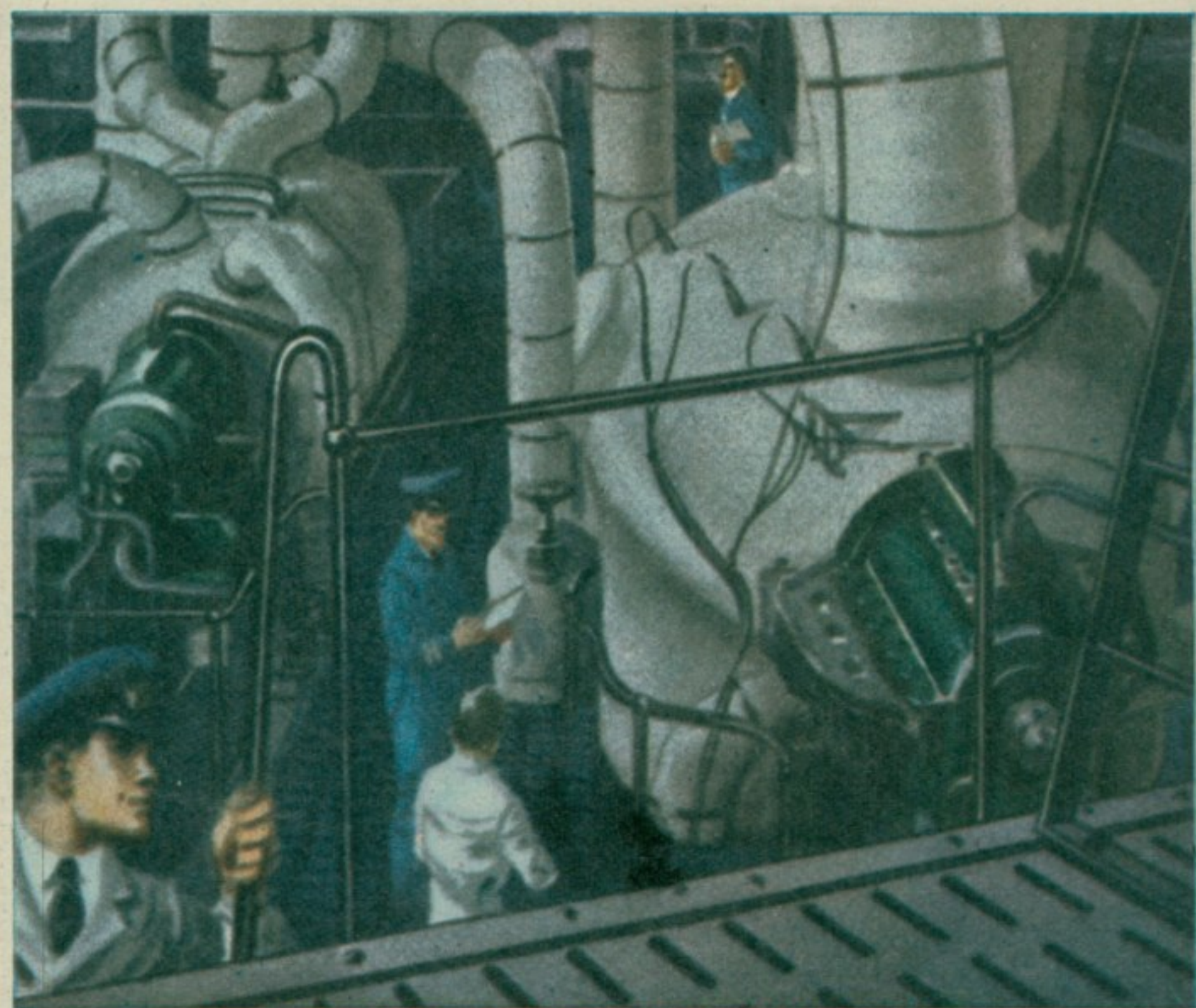
Још као четрнаес тогодишњи дечак Џорџ Стивенсон је радио у једном руднику угља. У то време вагонете натоварене угљем, који су се кретали по дрвеним шинама, вукли су коњи. Млади Стивенсон, који је своју бедну плату допуњавао оправљајући часовнике, размишљао је како да снагу водене паре искористи за покретање вагонета. Године 1814. он конструираше прву парну локомотиву коју стално усавршава. Када је 1815. пројектова прва државна железница у Енглеској, Стивенсонова локомотива вукла је први на свету воз с неколико путника.

ЛОКОМОТИВА

ПАРО-БРОД

Американац Роберт Фултон први је уградио парну машину у брод. Његов пароброд „Клермон“, конструисан 1807. имао је на боконим точковима с лопатицама и кретао се брзином од 7 километара на час. Фултон је задржао и једра и катарке — за случај ако парна машина откаже. Први брод који је препловио Атлантиски океан само помоћу парног погона био је „Сиринус“ (1838). У Бристоу је 1844. поринута „Велика Британија“, брод гвоздене конструкције који је уместо точкова имао бродску елису.

ПАРНА ТУРБИНА

Снага водене паре користи се и за парне турбине. Код парне турбине млазеви водене паре шире се између лопатица на осовини и лопатица на кућишту и врте је стварајући погонску енергију. Парну турбину изумео је Енглец Чарлс Парсонс 1884. Шест година касније парна турбина се уводи у електричне централе, а 1897. Парсонс је уграђује на први турбински брод који је назвао „Турбиниа“. Данас се парне турбине користе за све велике бродове и у електричним централама за погон динамо-машина.

ПЛАЋЕНИКОВ К

Окренуо сам се ни сам не
знам зашто и угледао бли-
скав телескоп Ришарове
пушке. Бацих се на земљу

Национални парк
Тсаво, Кенија: 12.
јануар 1972. Пол
Ришар и ја полако
смо се кретали
кроз Мзима Спрингс, оазу с
бујном тропском вегетаци-
јом окруженом спрженом
земљом, када сам угледао
Великог. Одмах сам знао да
је тај циновски слон широ-
ког, високог чела и огром-
них ушију чувени мужјак
кога су домороци помиња-
ли са страхопоштовањем.
Говорили су како не може
умрети. Употребљавали су
баш ту реч „умрети“, а не
угинути. Био сам опчињен
његовом великом главом ко-
ја као да је била исклесана
у црном граниту.

— Шта, до ђавола, ра-
диш? — уплашено сам упи-
тао Ришара када сам видео
како нишани кроз телескоп
на својој „458 винчестер-
ки“. — Знаш да треба да
убијам само женке, а ти
цмљаш на мужјака.

Уместо одговора чуо сам
заглушујућу палбу из пуш-
ке мог партнера. Погледао
сам Великог.

ВЕЛИКИ НИЈЕ ПАО

Није се ни покренуо. Ни-
сам могао да поверујем сво-
јим очима. На раздајини од
свега четрдесетак метара та
ко искусни стрелац као што
је Ришар није могао про-
машити једну од две витал-
не тачке: мозак или срце.
Па ипак, Велики је стајао.
Не да није пао, није чак ни
посрнуо.

А онда, угледао сам како
му крв цури из ране изнад
лопатице. Није био мртав,
али није могао ни да бежи
јер га је метак паралисао.
— Промашно си — про-
гунђао сам. — Обава посао
до краја, докрајчи га.

— Да не мислиш да сам
намеравао да га убијем? Не,
хоћу да остане жив и не-
покретан. Хоћу да прове-
рим да ли је тачно да по-
стоје само две виталне тач-
ке. Могу, ваљда, мало да
експериментирем.

Руке су ми дрхтале од
беса док сам му говорио:

— Добро знаш да на сло-
ну постоје само два витална
места. Немој да га мучиш.
Испалио је још један ме-

так право у уво. Велики је
само сурлом додирнуо но-
ву рану. А онда га је Ри-
шар погодио у око. Велики
је заурлао од бола. Истр-
гао сам Ришару пушку из
руке и ударио га свом сна-
гом.

— Одврати: садисто! —
викнуо сам му, али ме он
није чуо јер је лежао о-
несвешћен крај мојих ногу.

Окренуо сам се Великом.
Из оба његова ока, и оног
повређеног а и здравог, те-
кле су сузе. Подигао сам
пушку и прекратио му му-
ке.

— То ти је било глупо —
прсмрљао је Ришар, док
је устајући прљао браду. —
Ако ми поново станеш на
пут, убићу те и то спорије
него овог проклетог слона.

ПОТРАГА

Нисам могао да верујем
да ми мој пријатељ Бел-
гијанац, кога сам месец да-
на пре овог догађаја упо-
знао у Најробију, прети смр-
ћу. Али, у време када смо
постали партнери ништа ни
сам знао о Полу Ришару
сем онога што ми је сам ре-
као: да је био белгијски
плаћеник у Конгу и да сада
тражи сарадника који уме
да рукује пушком и у кога
може имати поверења како
би у Националном парку
Тсаво заједно одстрелили
вишак од 3.000 слонава. За
тај посао, казао ми је, до-
биће око 15.000 долара које
ћемо поделити.

Сад знам да је требало да
будем опрезнији пошто је
био плаћеник. У Африци
сам радио као рударски ин-
жењер и упознао десетине
плаћених војника из разних
крајева света. Већина су би-
ли бивши криминалци без
икаког морала. Међутим,
чинило ми се да је Ришар
изузетак. Висок, снажан,
плавокош, са сломљеним бок-
серским носом, био је то
момак који је волео шалу.

Размишљао сам о њего-
вој понуди уз криглу пива.
Није ме гризла савест што
ћу убијати слонове. Неко је
морао да обави тај посао.
Ришар је кенијској влади
понудио најнижу цену: 5
долара по женки и приста-
јао је да приложи кљове
као доказ. Прошле године
је од 24.000 слонава у овом

Упола угушени густим димом и уплашени пламеном, сло-
нови су јурнули право на мене. Увукао сам се у једно
удубљење у стени док је земља испод мене тутњала...

Националном парку, који се
простире на површини од
20.000 квадратних километа-
ра, 6.000 слонсва угинуло
од глади и жеђи. Слична
судбина чекала је 6.000 сло-
нова и у 1972.

— Ова година биће још
тежа — приметио је Ришар
као да ми је читао мисли.
— Земља се још није опо-
равила од суше.

— У реду — рекао сам.
— Када полазимо?

— Сутра ујутру, мојим
ландровером.

И тако смо кренули у по-
трагу за крдима слонава.
Ни само трагање није ла-
ко јер смо сатима морали
да ходамо, да се пробија-
мо кроз трновито жбуње и
то по неподобљивој вру-
ћини. А онда, када бисмо
нашли на крдо, пуцали смо
у главу или срце слоница.
Тада нас је чекао још јед-
ан напоран посао: скида-
ње кљова.

Читава једна трећина кљо-
ва налази се у вилици сло-
на и нимало није лако из-

вадити је. А, на жалост, у
нашем уговору са кенијском
владом писало је да кљове
морамо приложити. Тако
смо са сваке убијене сло-
нице скидали, уз помоћ се-
кире, кљове и то нам је
одузимало и по пола сата
времена.

Првог дана до подне у-
били смо 10 слонава. Изра-
чунао сам да ће нам, ако
наставимо таквим темпом,
за одстрел 3.000 слоница
бити потребна читава три
месеца. Изнео сам ту сво-
ју претпоставку Ришару, а
он је само одмахнуо руком
и рекао:

— Не брини. Ја мислим
на све.

Другог дана нам је лов
ишао мало лакше, али и-
пак одстрелили смо свега
30 женки. Пре подне смо
срели једног чувара који је
затражио да види наше доз-
воле и уговор, а онда нас
упитао да нисмо можда на-
ишли на групу зверокра-
дица.

— Добис сам обавеште-

ње да се у овом крају на-
лазе четири мушкарца и две
жене из племена Луос —
обавестио нас је уз шољу
кафе.

ЗВЕРОКРАДИЦЕ

Ришар и ја смо одмахну-
ли главом.

— Додуше, мало је ра-
но за зверокрадице — при-
метно је чувар. — Обично
долазе тек када обаве жет-
ву. Ипак, обратите пажњу.

Те вечери прао сам наше
тањире у једној бари и ка-
да сам се у сумрак вратио
у логор, затекао ам Риша-
ра у живом разговору с гру-
пом домородца. Био сам
одсутан свега пола сата, а
пред њима је стајала већ
испражњена боца вискија.
Очи су им се сијале. Очи-
гледно, Ришар и домороци
су се добро познавали. Би-
ла су то четири мушкарца
и две жене из племена Лу-
ос.

понео из шатора, ипак у тако неудобном положају нисам могао да спавам.

У рано јутро сам наставио пут и већ сат касније пењао се уз западну падину Роаринг Рокса високу двадесетак метара. Али, када сам дошао на врх, видео сам да се западна падина спушта неких стотинак метара и да се на њу наставља непрегледна равница на којој су стада бивола личила на ројеве инсеката.

ВАТРЕНИ ПРСТЕН

Ни сам не знам зашто сам застао и окренуо се. Тек, учинио сам то и угледао блистав телескоп Ришарове пушке. У секунди сам се бацио на тле, а меци су проишљали изнад моје главе.

— Мртав си, Јенки, — чуо сам Ришара упркос фијукању ветра.

Опрезно сам подигао главу. Између мене и Ришара било је крдо слонова: 6 мужјака, 18 женки и неколико младунаца. Склонили су се у јарак када је Ришар почео да пуца.

— Јеси ли икада видео ватрени прстен? — викао је Ришар.

Већ сам осећао мирис дима. То је Ришар запалио суву траву да би натерао крдо да изиђе на чистину. У пола угушени густим димом и уплашени пламеном, слонови су јурили право ка мени. Увучао сам се у једно удубљење у стени. Земља се тресла под моном а песак падао са зидова. Када су слонови протутњали, испунио сам песак и извукао се из заклона. Зачуо сам фијукање ветра, а онда продоран врисак. Појурио сам уз јарак и видео једног слоно како уништава остатке Ришаровог тела. Потрчао сам на другу страну, да спасавам голи живот.

— Али, зашто се слон врадио кроз ватрени прстен? — питао сам касније чувара кога смо већ били срели. — Не могу да схватим... Зар је слон осећао такву мржњу?

— Знаш, трагао сам за тим слоном и убио га, а затим извршио праву обдукцију. Мислим да је имао разлога да мрзи људе. У његовом телу нашао сам метак који је ушао кроз груди, промашио за длаку срце и плућа, прошао кроз стомак и зарио се у дебело месо бутине. Мислим да је слон био у агонији.

— Метак... каквог калибра? — упитао сам, унапред знајући одговор.

— Из „158 винчестерке“ — одговорио је. Знаш ли чија је?

— Ришар је имао такву пушку.

— Требало је да га на месту убије, а не да га пусти да се мучи — приметио је чувар.

Морао сам да се сложим с њим, али сам ипак био захвалан Ришару што то није учинио. Знао сам да би иначе Ришар пошао за мном и да би ме убијао споро и са задовољством.

Џон Џарко 13

— Мој пријатељ Јенки — представио ме је Ришар, а затим ме повео у страну да би ми нешто насамо рекао.

— Шта ће ти ове зверокрадице? — упитао сам га када смо стигли до једне чистине одакле се није могло чути шта разговарамо.

— Не буди смешан, Јенки, — одговорио ми је. — Сам си израчунао да нам треба три месеца да убијемо 3.000 слонова. Зато сам мислио да је најбоље да изнајмимо поморнике. Они траже само кљове сваког десетог слоно и с времена на време понеку убијену животињу због меса. Ко ће знати да смо убили 300 слонова више? Важно је само да чувару кажемо како сами ловимо.

Значи, то је Ришаров план.

— Не — одговорио сам. — Одлазим ујутру. И сам знаш да се можемо лоше провести ако помажемо зверокрадицама. Уосталом, не-

ка и ловимо три месеца. То је зарада од 2.500 долара месечно. Да ниси можда био боље плаћен као најамник?

Последње питање мора да га је увредило. Машио се за нож заденут за појасом. Поглед му је био помућен од алкохола и за тренутак сам помислио да је полу-део.

— Зар је важно ко убија слонове? — бесно ме је упитао.

— Знаш и сам какве пушке имају. За зечеве. Мислиш да њима убијају слонове? Сигурно их трују.

Следећег јутра домороци су отишли.

ЗАЉУБЉЕН У СМРТ

У току следеће две недеље Ришар се променио, ма да то нисам одмах приметио. Да нисам сваке вечери био толико уморан, можда

бих више разговарао с њим и тако спречио трагедију.

У прво време сам мислио да Ришар понекад промаши циљ јер је уморан. Уместо у срце, погодио би слоно у плећа, а то је значило да животиња бежи неких седам или осам километара и уз пут крзари све док не угине.

Све до случаја с Великим није ми било јасно да је Ришару досадио наш начин брзог убијања. Ришар је желео више, желео је да његова жртва пати. То је објашњавало зашто не погађа циљ, па је онда приморан да следи рањену животињу кроз шипрајје. Уживао је да приђе близу животиње, малаксале од губитка крви и да посматра њен ропак. Ришар, плаћеник и професионални ловац, био је заљубљен у смрт и патњу.

— Одлазим — рекао сам му када је стао на ноге и пошто је запретио да ће ме убити и да ће моја смрт бити још спорија од смрти

Великог. — Нађи неког другог, подели с њим новац, мени не треба ни паре. Само ме одвези до Најробиа.

— У реду — одговорио је набусито. — Нађи ћемо се код кола када узмеш своје ствари из шатора.

Било је глупо што сам прекидао посао, али после мучења Великог нисам више могао да видим Ришара. Када сам дошао на пола пута до кола, зачуо сам брујање мотора. Оставио ме је. Проклет био, али закleo сам се да ћу му се кад-тад осветити.

Било је тек подне. До најближе чуварске кућице имао сам да препешачим бар 50 километара. Израчунао сам да је паметније да пођем касно по подне када врућина не буде тако јака и да наставим рано ујутру. Како је Ришар однео све шибице, ноћ сам, из страха од лавова, провео на дрвету. Мада безбедан и чврсто везан конопцима које сам

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ

БАЛЕРИНА КОЈА БРОЈИ

Шеснаестогодишња Марија О'Рајли из Тајлхерста код Лондона ученица је једне чувене балетске школе, веома обдарена за балет и пантомиму. Њени професори и сви који су је видели како игра проричу јој блиставу балетску каријеру.

— Понекад осећам вибрације подијума на коме играм — каже Марија — нарочито када је музика гласна!

Захваљујући свом невероватном осећају за ритам ова весела девојка блиставоплавих очију и бакарноцрвене косе и може да игра јер — она уопште не чује музику!

СТРАШНА ИСТИНА

Марија је имала три године када је њеним родитељима коначно постало јасно да им је дете потпуно глуво.

— Наша мала никако ни-

је почињала да говори — прича Маријина мајка — али ми смо то тумачили као каснији развој до кога долази код неке деце и који не представља ништа необично. Тада су нам лекари саопштили страшну истину да је Марија рођена глува и да томе нема лека! То је

значило да ће остати и нема јер не може да чује речи, па зато ни да научи да их изговара.

Тако је почела упорна и тешка борба Маријиних родитеља да пробију зид тишине који је окруживао девојчицу. Требало је научити Марију да изговара речи, требало ју је научити да по сматрањем помицања усана особе која говори научи да „чује“.

— Никако нисмо желели да је пошаљемо у школу за глуве — објашњава Маријина мајка. — Посетила сам једну такву школу док је Марија још била сасвим мала и присуствовала часу завршне године. Сећам се једне девојчице која је нешто шила. Пришла сам јој и упитала је шта ради, а она ми је одговорила неким грленим звуцима од којих ми се коса подигла на глави. Тада сам чврсто одлучила да своје дете сама оспособим да се споразумева с осталим људима.

Дете које нормално чује стално и брзо прикупља и региструје податке, речи, изразе. Глувом детету то је ускраћено, па га је зато у томе потребно непрекидно поучавати и помагати му.

— Треба почети са основним стварима — каже госпођа О'Рајли. — Говорити сваку ситницу, објашњавати сваки детаљ и то свакодневно безброј пута понављати. Претпоставимо да је време ручку. Детету треба говорити: „Изволи на ручак!“ „Поједи то!“ „Пријатно!“ и тако упорно и непрекидно. И онда, уз мало среће, после, на пример, годину дана, детиња ручица подигне се изненада за време обеда и дете промуца: „Ручак!“

Да се не би разликовала од остале деце родитељи су Марију уписала у праву школу. Девојчица се често вра-

**Марија се
често
враћала
из школе
у сузама
јер деца
нису
схватала
њену
несрећу**

медају. Иако јој је отворен пут у најбољу балетску школу у земљи.

Многима је чудно како Марији полази за руком да игра са таквом непогрешивом прецизношћу. Стручњаци то тумаче њеним изузетно развијеним осећајем за време — она броји тачно и брзо као мали електронски рачунар! У ствари, пошто не чује тонове, она инстинктивно одбројава време између два корака.

ГЛАВНА УЛОГА

Марија је иначе живахна нормална девојка, као толике друге. У сваком тренутку спремна је да научи нешто ново. Један посетилац недавно ју је упитао чиме се бави њен отац, али

Марија „слуша“ речи помоћу вибрација гласних жица држећи руку на грлу своје мајке

ћала кући у сузама, плачући и јецајући због подсмеха другарица и другова који су били сувише мали да би схватили њену несрећу. Било је и других разочарења. Како је Марија од раног детињства показивала велики таленат за балет отац и мајка одлучили су да је пошаљу у балетску школу.

УПИС ЗАБРАЊЕН!

Најзад је дошао толико жељени дан и дете је пред комисијом полагало пријемни испит. Све је било у најбољем реду док чланови комисије, када се испит завршио, нису сазнали да је Марија глувонема. Они то уопште нису приметили, али прописи нису дозвољавали да деца са било каквим физичким недостатком полажу пријемни испит.

То је био велики ударац, но Марија се није предавала. После извесног времена успела је да у класи девојка од осамнаест година на такмичењу које је организовало Уметничко удружење Енглеске освоји златну

није разумео одговор. Зато је у разговор морала да се умеша мајка:

— Он је ваздухопловни инжењер, в а з д у х о п л о в н и и н ж е њ е р...

Мајка је затим ставила Марију руку на своје грло и неколико пута полако поновила реч „ваздухопловни“.

— Мораћу ову реч да убацим у свакодневни разговор — рекла је госпођа Рајли. — На тај начин Марија ће је брзо запамтити. Знате, то је као када се учи страни језик, све мора да се научи од самог почетка.

Марија је већ постигла значајне успехе на позорници играјући главну улогу у балету „Доктор Фаустус“. Редовно наступа и у пантомимама. Недавно ју је видео један француски стручњак за пантомиму и одмах је позвао на студије у Париз код славног пантомимичара Жака Лекока.

— Још нисмо одлучили да ли ћемо је пустити — кажу родитељи. Чак и да је сасвим здрава, сматрали бисмо да је сувише рано да се одвоји од нас. Ипак, то ће вероватно бити још једна цигла у зиду тишине који полако рушимо, из године у годину.

Марија балерини проричу сјајну каријеру

ГРИНГО ЕЛ ЛОЖО

Луткари и њихове марионете
нису били честа појава на
дивљем западу. Зато су старог
луткара и звали
„Ел Локо“ – лудак.

SELECCIONES ILUSTRADAS - Derechos Reservados - ESPAÑA

Али, плачке банака
биле су на дивљем западу
веома честе.
Оног дана када почиње
наша прича
опљачкана је банка
у бокиџасу ...

СВЕ СЕ ОДИГРАЛО НЕОЧЕКИВАНО
И МУЊЕВИТОМ БРЗИНОМ.
УБИЈЕН ЈЕ ЈЕДАН ГРАЂАНИН...

... ЖИВОТ ЈЕ
ИЗГУБИО
И ЈЕДАН ОД ДВА
НАПАДАЧА.

УБИЈЕН ЈЕ
СИРОТИ ХИКС!
НЕКО ЋЕ
МОРАТИ ДА
ЈАВИ ЊЕГОВОЈ
ЖЕНИ!

ТО ЋУ ЈА
УЧИНИТИ...
АЛИ ТЕК ПОШТО
УХВАТИМО
ЗЛОЧИНЦА!

НЕКА НЕКО ОДЕ
ПО ИНДИЈАНЦА...
ОНОГ ШТО ЧИТА
ТРАГОВЕ!
НЕКА СВАК КО
ЖЕЛИ ДА ОСВЕТИ
ХИКСА ПОЋЕ
СА МНОМ!

ТЕК ПОСЛЕ НЕКОЛИКО
ЧАСОВА ЈАХАЊА
ПОТЕРА ЈЕ НАИШЛА
НА ТРАГ...

ТРАГ ЈЕ
СВЕЖ
И ВОДИ НА ЈУГ...
ПРЕМА
ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ
ПРУЗИ!

ЗА ТО
ВРЕМЕ ЈЕ
РАЗБОЈНИК
КОЈИ ЈЕ
УСПЕО ДА
УМАКНЕ
СТИГАО ДО
ПРУГЕ...

МОРАЋЕ
ЖУСТРО ДА
ЈАШУ АКО
ЖЕЛЕ ДА
МЕСТИГНУ
И УХВАТЕ!

АЛИ, У ТРЕНУТКУ
КАД ЈЕ ПОВЕРОВАО
ДА ЈЕ УМАКАО, НЕ-
КО ГА ЈЕ СПАЗИО...

ЕНО
ГА!
ТО ЈЕ
ОН!

БАНДИТ СЕ ОСЛОБОДИО
СВОГ ПЛЕНА
НА НЕОБИЧАН НАЧИН...

ОВДЕ
ЋЕ НОВАЦ
БИТИ
СИГУРАН...
ЗА ИЗВЕШНО
ВРЕМЕ!

КАСНИЈЕ ЋУ
БИТИ БОГАТ...
ВЕОМА
БОГАТ!

БЕГУНАЦ ЛОГАН ПРОШАО ЈЕ КРОЗ
ЧИТАВУ КОМПОЗИЦИЈУ. НИКО ОД
ПУТНИКА НИЈЕ НИ СЛУТИО ДА ЈЕ
ОН ПУТНИК БЕЗ ВОЗНЕ КАРТЕ...

ЈА
ОДНЕКУД
ПОЗНАЈЕМ
ОВОГ
МОМКА!

ПА ДА...
ТО ЈЕ ЛОГАН!
ОТКУД ОН ОВДЕ?
КОЛИКО ЈА ЗНАМ...
УВЕК ЈЕ
ЖИВЕО У ТЕКСАСУ!
НИСАМ ВИДЕО
КАД СЕ УКРЦАО
У ВОЗ...

ЛОГАНЕ!

О...
ГРИН-
ГО!

ОВО
МИ СЕ
НЕ
СВИЂА!

ЗА ТО ВРЕМЕ
ПОТЕРА ЈЕ
СТИГЛА ВОЗ...

БЕЗ
БРИГЕ,
МОМЦИ...
ВИШЕ НАМ
НЕ МОЖЕ
УМАЊИ!

ВРАТИЛИ СУ СЕ СВИ У БОКИЉАС ГДЕ ИХ ЈЕ
ОЧЕКИВАЛА ОГРОМНА МАСА СВЕТА КОЈА СЕ
ИЗВРСНО ЗАБАВЉАЛА ПОДСМЕВАЈУЋИ СЕ ЕЛ ЛОКУ...

ПА,
ЛЕПЕ МОЈЕ
ЛУТКЕ НЕМА ИЗГЛЕ-
ДА ДА ЋЕМО ДАНАС
ОДРЖАТИ ПРЕДСТАВУ...
ПОСЛЕ ОВИХ
УЗБУЊЕЊА НИКО НАС
НЕЋЕ НИ
ПОГЛЕДАТИ!
НИЈЕ МИ КРИВО
ШТО МЕ ЗОВУ
ЕЛ ЛОКО
САМО КАД БИ НА
МЕНЕ МЕДАЛИ
КАО НА ЧОВЕКА
А НЕ...

ЗА ТО ВРЕМЕ У ШЕРИФОВОЈ
КАНЦЕЛАРИЈИ...

ТИ, ЗМИЈО!
ЗАР ДА ТИ
ПРАВИШ
ОД МЕНЕ
БУДАЛУ!

У РЕДУ...
У РЕДУ! БАЦИО
САМ КЕСУ
ЈЕДНОМ
ПРИЈАТЕЉУ! ОН
МОРА ДА ЈЕ
САД У
МЕКСИКУ!

ПУСТИТЕ ГА,
ШЕРИФЕ!
МИСЛИМ ДА
ГОВОРИ
ИСТИНУ!
А АКО **ЛАЖЕ**...
ИМАМО НАЧИНА
ДА ТО
ДОЗНАМО!

У
ПРАВУ СИ!
НАСТАВИЋЕМО
КАСНИЈЕ!
ВОДИ ГА
У ЋЕЛИЈУ!

ШТА ТИ,
ГРИНГО,
ЗНАШ
О
ЊЕМУ
?

ЈОШ ПРЕ
НЕКОЛИКО
МЕСЕЦИ
ЛОГАН ЈЕ БИО
ПОШТЕН ЧОВЕК!
РАДИО ЈЕ НА
РАНЧУ ОД
ЗОРЕ ДО
МРАКА...

... ДА БИ МОГАО
ДА ИЗДРЖАВА ПОРОДИ-
ЦУ! ПРЕ ИЗВЕСНОГ
ВРЕМЕНА УМРЛА МУ ЈЕ
МАЈКА! ЗА МЛАДИЊА ЈЕ
ТО БИО СТРАХОВИТ УДАРАЦ!
ОСТАВИО ЈЕ ИМАЊЕ,
КОЈЕ ЈЕ УОСТАЛОМ
ПРЕЗАДУЖЕНО,
А МЛАЂЕМ БРАТУ
ЈЕ КАЗАО ДА ОДЛАЗИ
ДА БИ НАБАВИО
НОВАЦ!

ЈАСНО! И ОДЛУЧИО СЕ
ДА НОВАЦ НАБАВИ НА
НАЈЛАКШИ И НАЈПРЉАВИЈИ
НАЧИН... ПЛАЧКОМ
И УБИСТВОМ! МРЗИМ
ТАКВЕ ТИПОВЕ
И НЕЋУ СЕ
СМИРИТИ ДОК
ОВОГА НЕ
ВИДИМ
НА КО-
НОПЦУ!

ГРИНГО ЈЕ ЗНАО ДА НЕ МОЖЕ
ПОМОЋИ ЛОГАНУ. УБИО ЈЕ И СВОЈ
ЗЛОЧИН МОРА ДА ОКАЈЕ...

НИКАД
НЕ БИХ ПОВЕРО-
ВАО ДА ЋЕ ЛОГАН
ОВАКО
ЗАВРШИТИ!

А МОЖДА
ЗА СВЕ ОВО
ОН НИЈЕ ЈЕДИНИ
КРИВАЦ!
ЖИВОТ ГА БАШ
НИЈЕ МНОГО
МАЗИО...

ХЕЈ,
МАТОРИ!
ЗАШТО СЕ НЕ
ГУБИШ СА
ТИМ ТВОЈИМ
ПАЈАЦИМА?

А ЗАШТО
ТИ НЕ ОДЕШ
АКО ТИ СЕ ТИ
ПАЈАЦИ НЕ
СВИЉАЈУ? НИКО
ТЕ НЕ
ДРЖИ!

ЕВО ЈОШ
ЈЕДНОГ
ЛУДАКА...
К'О ШТО ЈЕ
И СТАРАЦ!

АААХ!

У ЗОРУ СУ ФРЕНКА ЛОГАНА
ПОВЕЛИ ПРЕМА ДРВЕТУ
ЗА ВЕШАЊЕ...

ИАКО ЈЕ ЗА
КОЈИ ТРЕНУТАК
ТРЕБАЛО ДА
СЕ РАСТАНЕ
ОД ЖИВОТА,
ЛОГАН НИЈЕ
ПОКАЗАО
НИ ТРУНИ
СТРАХА...

ТВОЈА
ПОСЛЕДЊА
ЖЕЉА,
ЛОГАНЕ?

ДА НА
КРАЈУ СВИ
ВИ ДОБИЈЕТЕ
ОНО ШТО
СТЕ ЗА-
СЛУЖИ-
ЛИ!

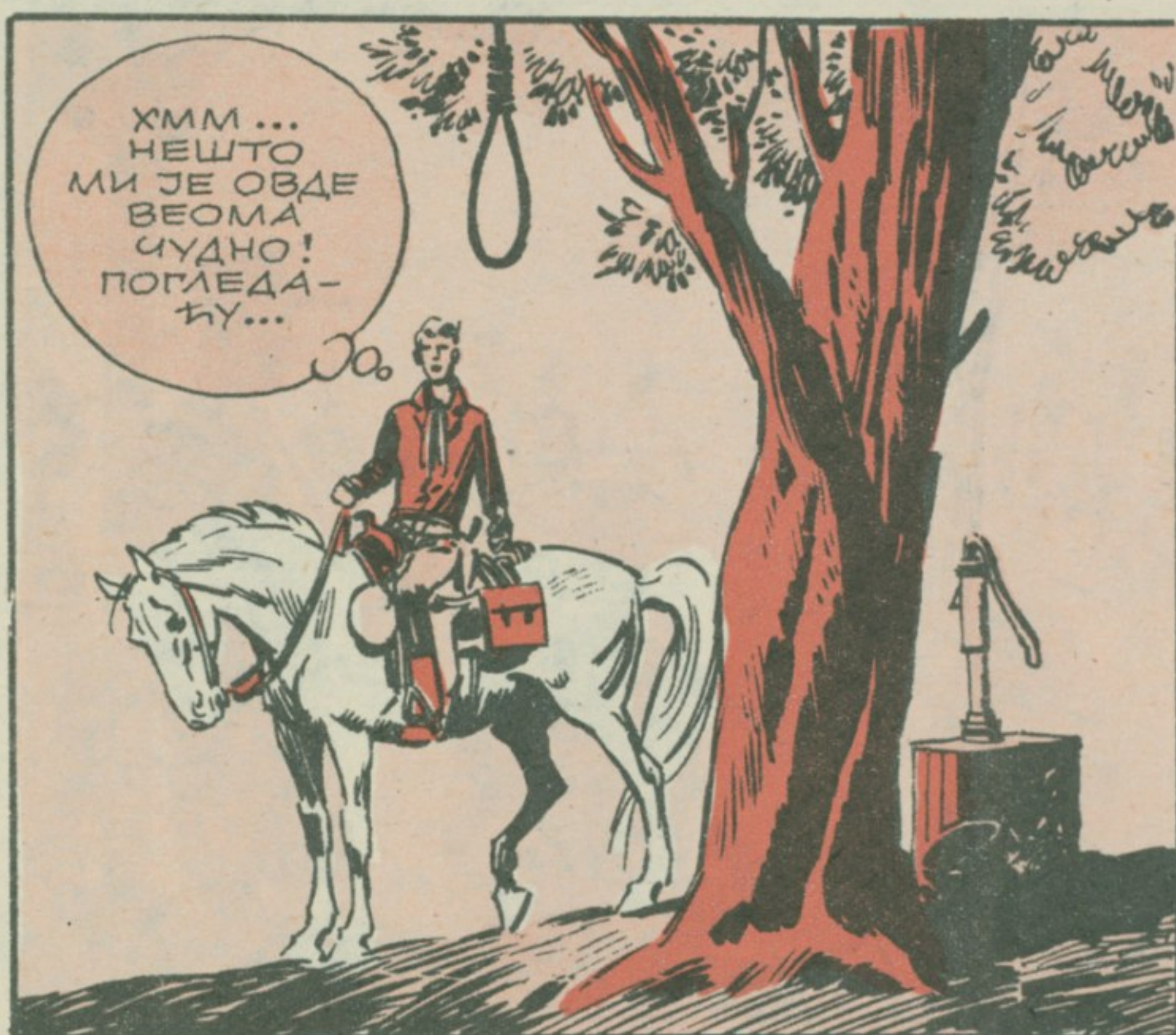
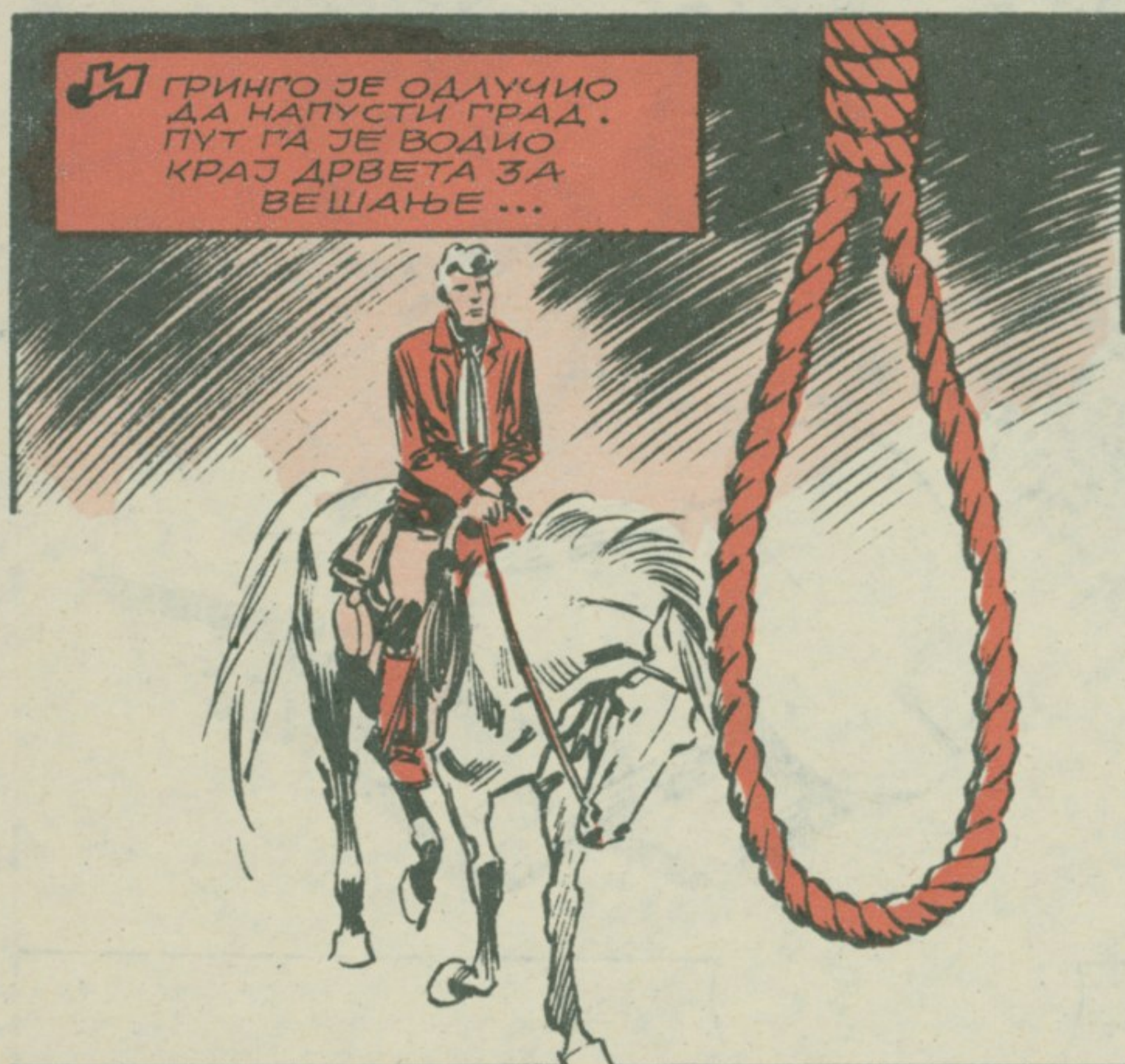
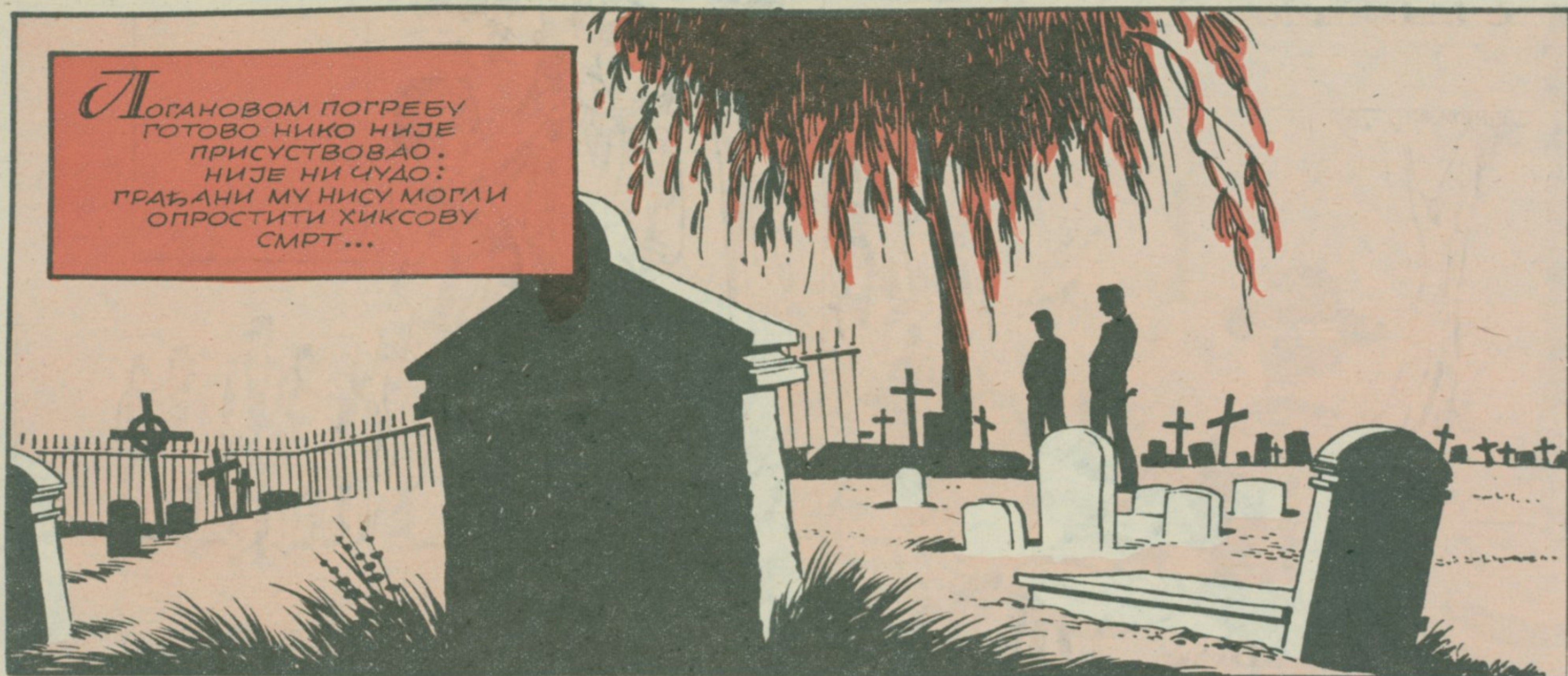

НАМЕРАВАШ
ДА НАПУСТИШ
БОКИЊАСУ
?

ИЗВЕШНО
ВРЕМЕ
ПОСЛЕ
ИЗВРШЕЊА
СМРТНЕ
КАЗНЕ...

ДА!
ПОСЛЕ СВЕГА
ШТО САМ ОВДЕ
ВИДЕО ВИШЕ НЕ БИХ
МОГАО ДА ОСТАНЕМ!
АЛИ, НАДАМ СЕ
ДА ЋУ ТЕБЕ БАР
ЈОШ НЕКАД ВИДЕТИ,
АМИГО!

РАЗГРНУВШИ ЖБУЊЕ
ДА БИ ПОТРАЖИО РИБУ,
ЕЛ ЛОКО ЈЕ УГЛЕДАО
ЈЕДНУ КУЋУ А КРАЈ
ЊЕ ДВА ЧОВЕКА.
ОСЕТИО ЈЕ КАКО СЕ
ХЛАДИ ОД СТРАХА...

ТО...
ТО ЈЕ
ЛОГАН!
АЛИ НЕ... НЕ...
ТО НИЈЕ
МОГУЋЕ! ТО
НЕ МОЖЕ
БИТИ...

МОРАМ
ИСПРИЧАТИ
ГРИНГУ!
НИКО МИ ДРУГИ
НЕ БИ ПОВЕРО-
ВАО... КАЗАЛИ
БИ ДА САМ
ПОТПУНО
ЛУД!

ГЛЕ...
КО НАМ
СЕ ТО
ВРАЋА!

ЕЛ
ЛОКО!

ОСТАВШИ БЕЗ РЕВОЛВЕРА, ЛОГАН СЕ ПРЕДАО...

А САД ГОВОРИ, ЛОГАНЕ! СА ИСТИНОМ НА ВИДЕЛО... МАДА МИ СЕ ЧИНИ ДА ЗНАМ КАКО СЕ СВЕ ОДИГРАЛО!

ШЕРИФ ЈЕ СВЕ ИСПЛАНИРАО! ИСКОРИСТИО ЈЕ ЈЕДНУ МОЈУ ГРЕШКУ... ВАРАО САМ НА КАРТАМА... И ПРИМОРАО НА ПОСЛУШНОСТ МЕНЕ И ЈЕДНОГ МОГ ПРИЈАТЕЉА..."

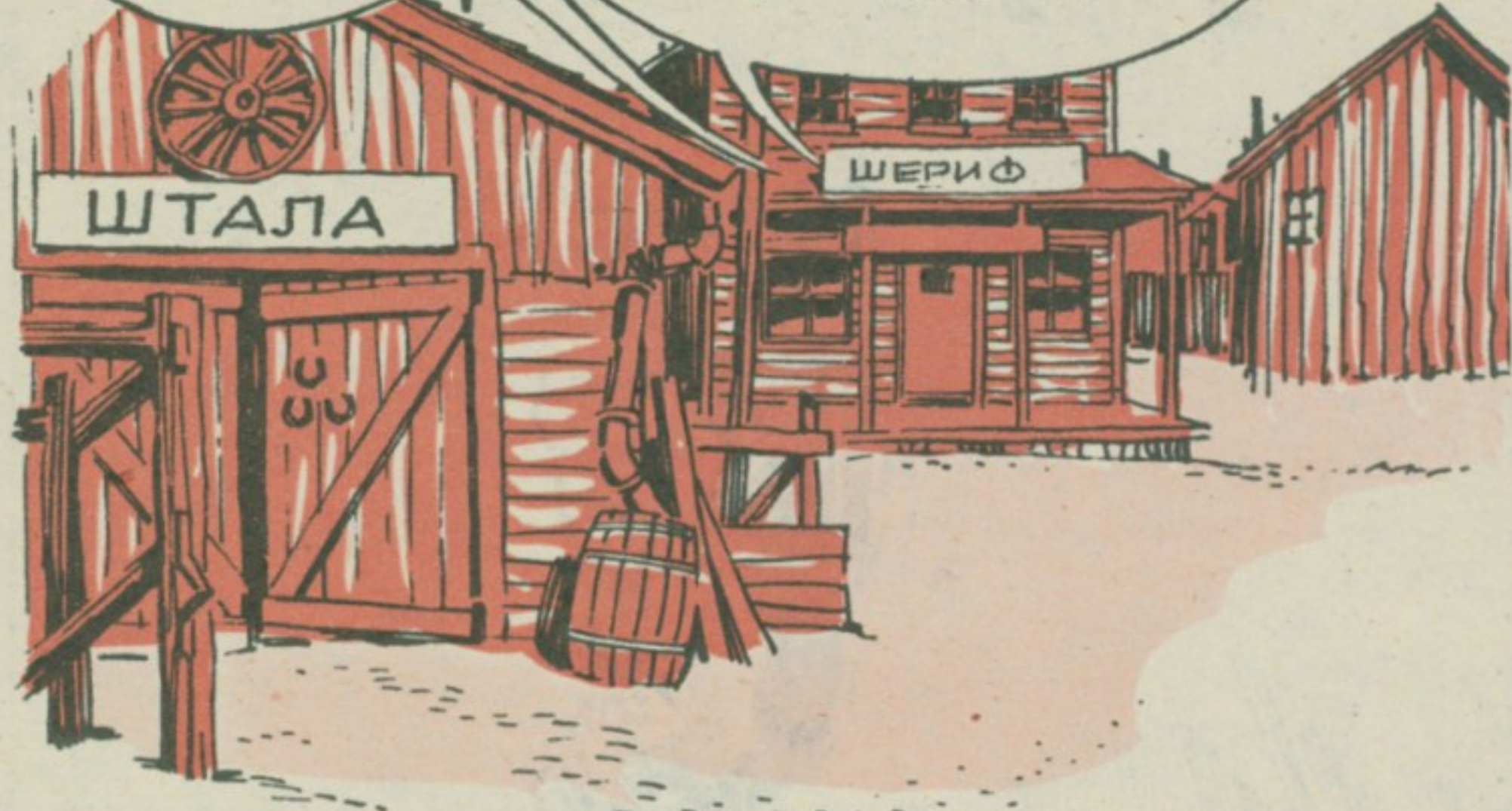

Али, све је
испало наопако.
Да би очувао
свој углед,
Шериф је
морао да
крене у
потеру...

Испао си прави
идиот и све си
упропастио! Да бих
спасао и себе и тебе...
Мораћу нешто
да смислим!

Учини
било шта...
Не желим
да
умрем
!

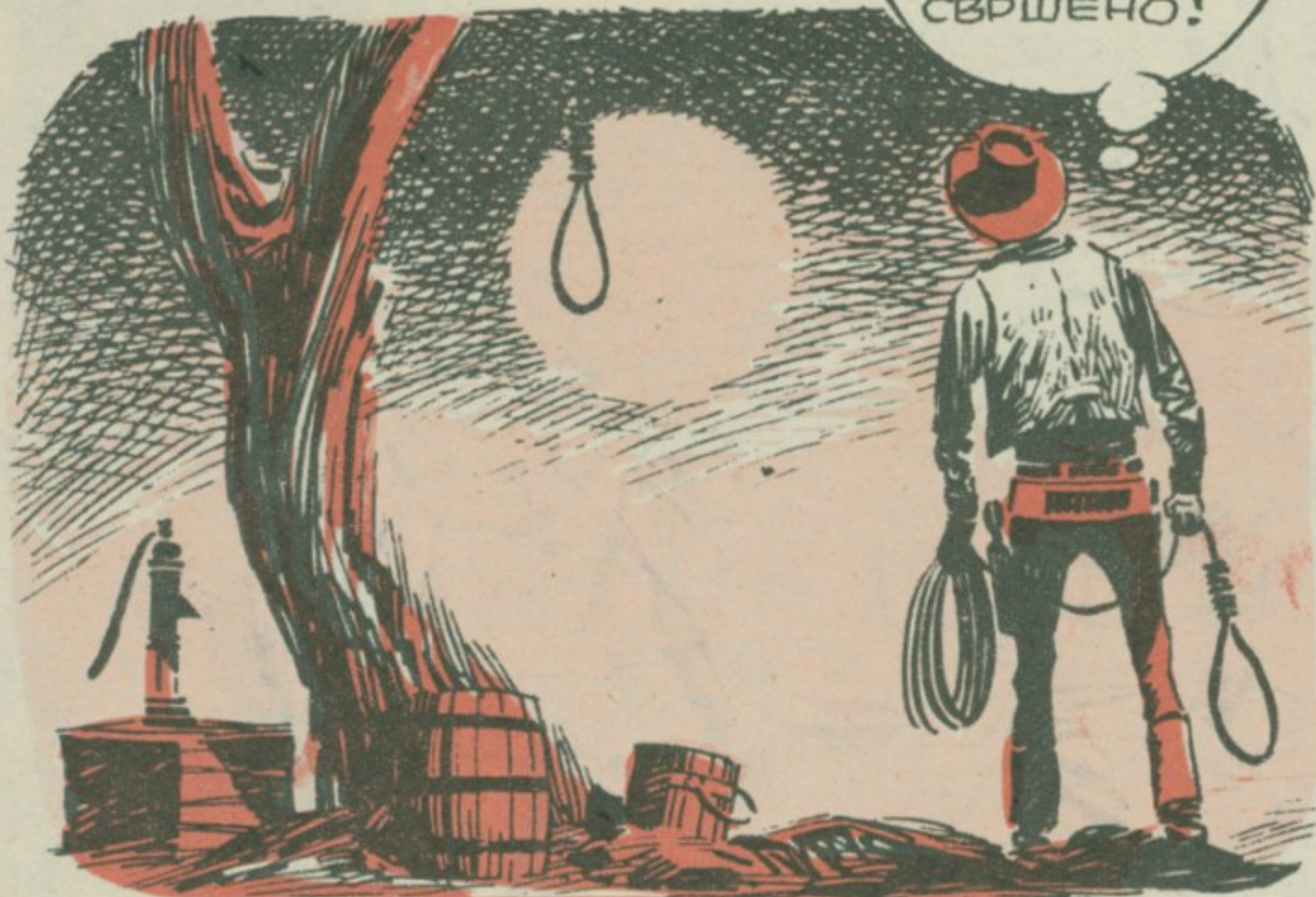
Умукни! Сам си
крив што си допао
затвора! Зашто се
ниси сакрио кад
си знао да ћу
после оног убиства
морати у потеру
за тобом!

Шериф је ипак нешто
смислио. Морам да
признам да сам се
помало бојао да ће
ме преварити...

Ако
би ме
неко
видео...
са мном
би било
свршено!

Конопци су
заменењени!
Само, на овоме
је омча тако
подешена да се
не затегне
баш до краја...
и чвор се
може лако
одрешити!

Шериф је испланирао
и све остало...

Ти сад,
пробару, можеш
да се чистиш!
Желим да се по-
молим за душу
овог човека!
Видиш да нема
никог свог!

ОВАКО
НЕШТО ЈОШ
НИСАМ ДОЖИВЕО!
ОТКАД СЕ ТО
ЧУВАРИ ЗАКОНА
МОЛЕ ЗА
ДУШУ
ЗЛОЧИНАЦА?

"КУНЕМ ТИ СЕ, ГРИНГО,
НИКАД МИ НИЈЕ БИЛО
СТРАШНИЈЕ НО ДОК САМ
ЛЕЖАО У ОНОМ САНДУКУ!
ЧИНИЛО МИ СЕ ДА МЕ
СМРТ ДОДИРУЈЕ
СВОЈОМ РУКОМ..."

ХУ!
МИСЛИО
САМ ДА СЕ
ОВО НИКАД
НЕЋЕ
ЗАВРШИ-
ТИ!

А САД... ПАМЕТ
У ГЛАВУ И ПАЗИ ДА
ОПЕТ НЕ ПОГРЕШИШ!
СКЛОНИ СЕ
У ОНУ НАПУШТЕНУ
КУЉУ ИЗА СТАРОГ
ГРОбЉА И ЧЕКАЈ
МЕ ТАМО!
ДОЋИ ЋУ КРОЗ
НЕКОЛИКО
ДАНА!

... ЕТО,
ТО ЈЕ СВЕ,
ГРИНГО! ЧУЈ,
ЗАР НЕ БИСМО
МОГЛИ ОВО ДА
СРЕДИМО
КАО СТАРИ
ПОЗНАНИЦИ?
НОВЦА
ИМА...

НЕ ВРЕДИ ТИ,
ЛОГАНЕ!
ЗНАШ ТИ ТО
ДОБРО
И ЗАТО...
ПОЛАЗИ!

ЧУЈ, СТАРИ!
ИМАМ ИДЕЈУ... ПОСЛЕ
ОВОГА СВИ ЋЕ ТЕ
ПОШТОВАТИ И
ВИШЕ ТЕ НЕЋЕ
ЗВАТИ ЛОКО!
ПОЧЕЋЕ ЧАК
ДА ВОЛЕ И
ТВОЈЕ ЛУТКЕ!

У СКОРО ЈЕ ЧУДНА ПОВОРКА
УШЛА У МАЛИ ГРАД...

НЕБЕСА!

НИЈЕ НИМА -
ЛО ЛАКО
УХВАТИТИ
ДУХОВЕ!

ЗАР ЈЕ
МОГУЋЕ ДА ЈЕ
ТО САСВИМ
САМ
УЧИНИО?

ШЕРИФ ЈЕ ЗНАО ДА ЈЕ
ИЗГУБЉЕН. НАЈСТРАШНИЈЕ МУ
ЈЕ БИЛО САЗНАЊЕ ДА МУ ЈЕ
ПЛАН ПОКВАРИО ЈЕДАН
ЕЛ ЛОКО.

БИЋЕ
НАЈБОЉЕ
ДА СЕ ШТО
ПРЕ ИЗГУБИМ!
МОЖДА ПОСТОЈИ
СЛИЧАН
ГРАДИЊ КОМЕ
ЈЕ ПОТРЕБАН
ШЕРИФ...
НЕКИ ГРАДИЊ
С БОГАТОМ
БАНКОМ!

ПОЛАКО,
ШЕРИФЕ!
ТИ И ЈА
ТРЕБА ДА
ПОРАЗГОВА -
РАМО О
МНОГИМ
СТВАРИ -
МА!

ОДЕЛА И

И
КАКО СИ
УСПЕО
ДА ИХ
УХВА -
ТИШ?

ПА...НИЈЕ БИЛО
ЛАКО! МОРАО САМ ДА
ПРИКУПИМ СВУ СВОЈУ
ХРАБРОСТ И УПАД -
НЕМ У КУЋУ!
ЗАТЕКАО САМ ИХ
КАКО БРОЈЕ ПАРЕ!
НЕ...НИМАЛО НИЈЕ
БИЛО ЛАКО!

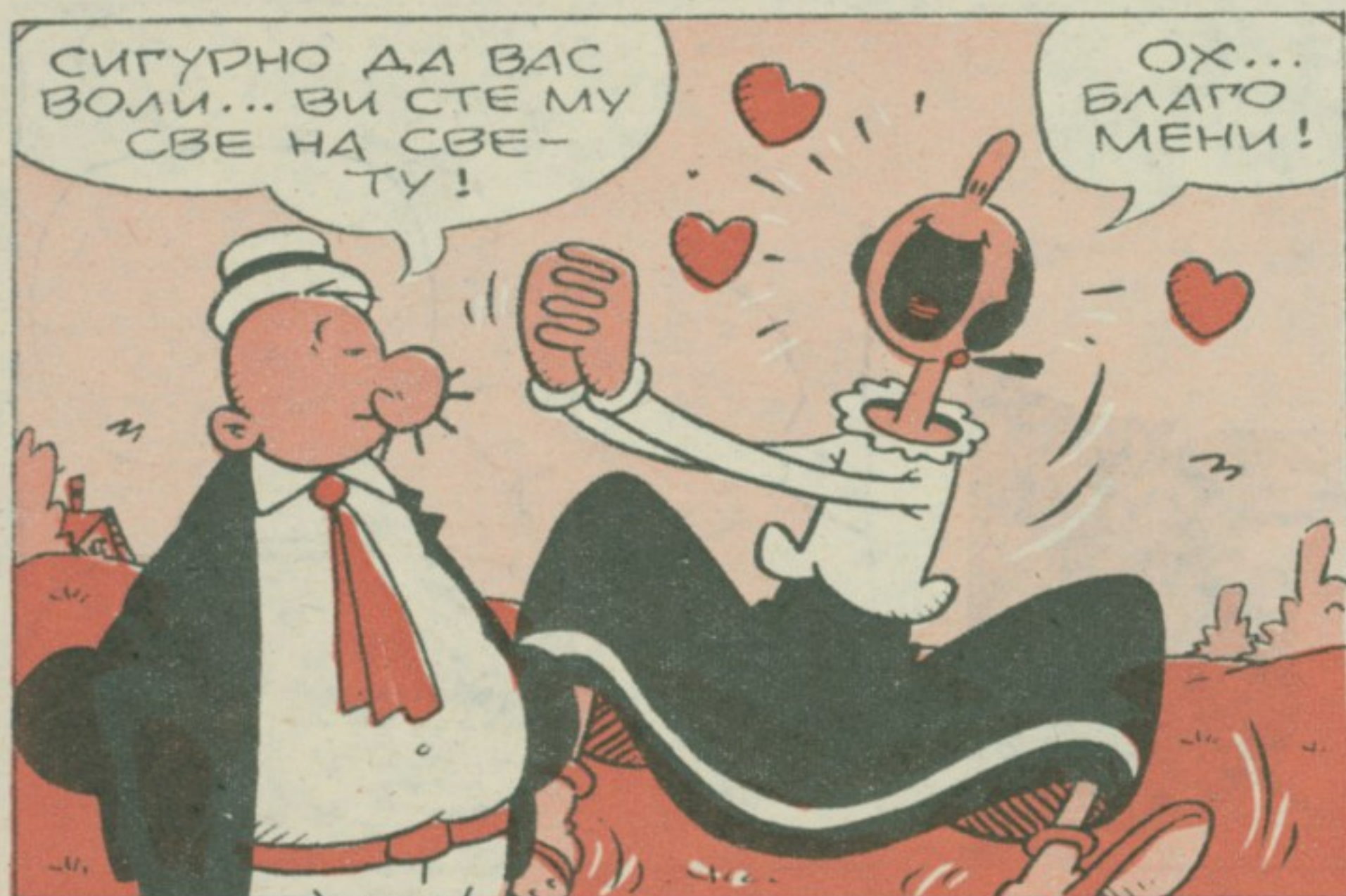
КРАЈ

ЏОРџ ВИЛСОН: ТАЈНИ АГЕНТ

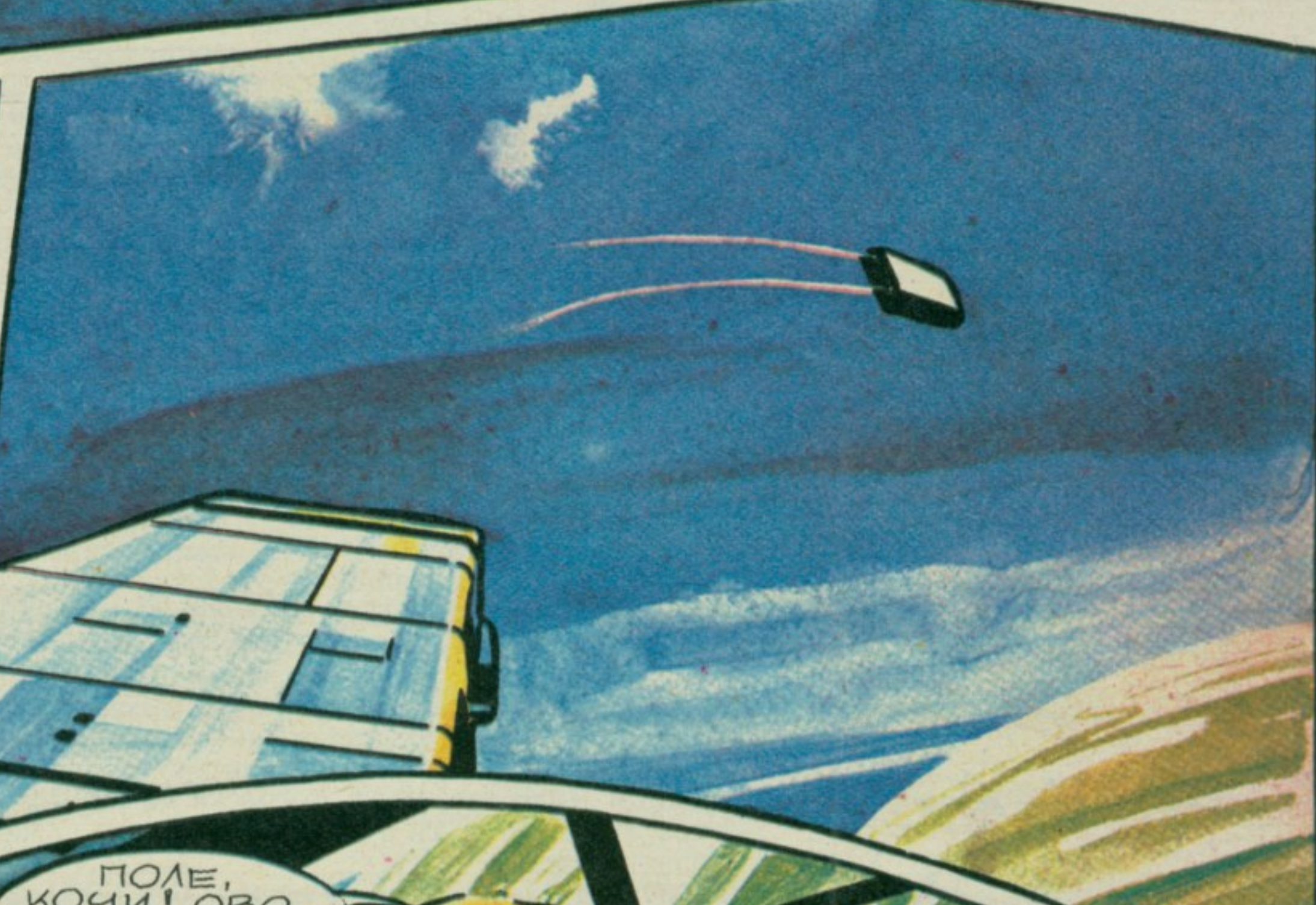
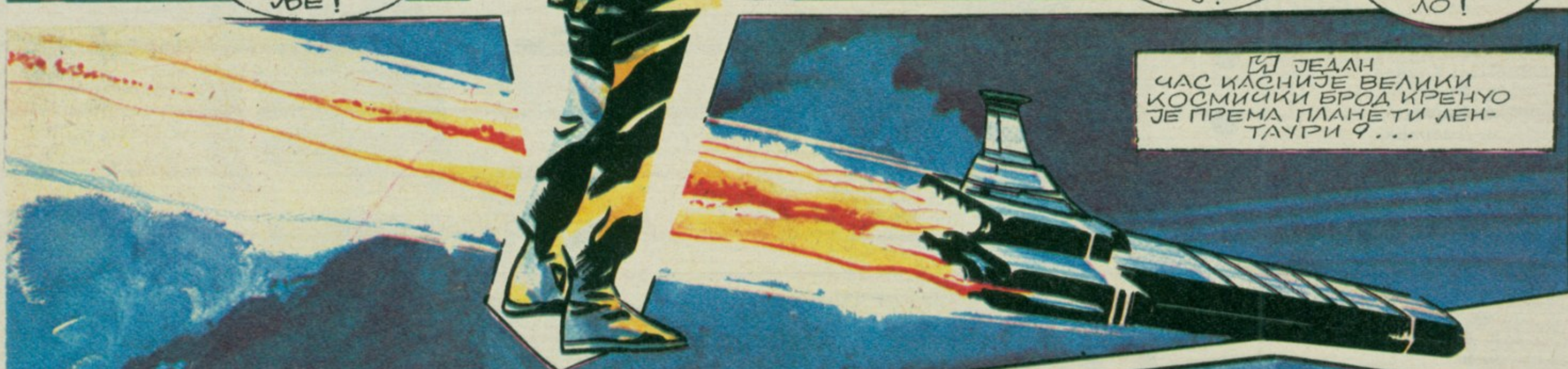

НУЛА Х***** ПЛАНЕТА РИБА

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ВОДЕНА ПЛАНЕТА!

ДИСКО КВИЗ

1. Познати музичар и певач Алексис Корнер је рођен у:
а. Француској
б. Енглеској
ц. Америци
2. „Црни бисери“ су укупно издали:
а. четири плоче
б. седам плоча
ц. девет плоча
3. Да ли „Корни група“ има златну плочу:
а. да
б. не
4. Донован је:
а. Шкотланђанин
б. Енглец
ц. Ирац
5. Да ли су на „Бум фестивалу 72“ у Љубљани учествовали „Индекси“:
а. да
б. не

5.
4.
3.
2.
1.

ОДГОВОР:

ВРАТИ МИ
СЕ,
САРКА!

У ПРИЧА

Свакој ђејка чијаше у Забавнику све о најбољим ђебачима и ансамблима свејша. Свакој ђонедељка на Радио-Београду 1, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајше најновије хиџобе

Позната београдска YU-група мењала је састав досад три пута и то, веровали или не, увек онда кад јој је све ишло од руке! Почетак је изгледао овако: четири позната музичара: браћа Жика и Драган Јелић, Миве Округлић и Бока Богдановић, удружили су се са циљем да створе нешто ново. Додуше, многи то покушавају али YU-групи је то и пошло за руком. Основана крајем 1970. група је ишла из успеха у успех и то захваљујући одличним снимцима и веома добром пријему публике на концертима. Из првог дела YU-приче постоји само једна плоча. Опус бр. 1, Нона, Дрвени мост, Мали медвед и Девојка Џој изванредне су композиције настале у том периоду.

И онда, после успешног тромесечног ангажмана у ровинској „Лантерни“ завршава се прво поглавље приче. Из групе одлази оргуљаш и композитор Миве Округлић!

Већ октобра 1971. године појављује се нова верзија популарне групе. Нови члан је млади и талентовани гитариста из Тузле — Бата Костић. Тако је настао, по многим, најбољи наш тандем гитариста: Драган Јелић и Бата Костић. YU-група креће на успешну и унапред распродану двадесетодневну турнеју по Бугарској, наступа на поп-вечери фестивала „Београдско пролеће 72“. Те априлске вечери YU-група је доказала да спада у сам врх наше музике а судећи по аплаузима био је то прави тријумф овог квартета.

Из овог периода најуспешније су композиције: Био једном један пас, Лора, Косовски божури, и Луди камен. Појавиле су се и две плоче које су доживеле добар тираж.

Ова постава имала је велики број поштовалаца и многи од оних који су прошлог лета слушали YU-групу тврде да је питање хоће ли се код нас скоро појавити једна тако сигурна и ефектна група. Али YU-група не мирује: управо у тренутку кад су добијали многе примамљиве понуде, чланови састава разилазе се. Бата Костић и бубњар Бока Богдановић одлазе с намером да с бившим оргуљашем Миветом Округлићем оснују нов ансамбл. Али Миве одлази у војску, а Бата у Сарајево и тај се план никад није испунио.

И тада кад су готово сви прежалили популарну групу, браћа Јелић по трећи пут представљају нов састав. Овог пута то је трио са нешто измењеним звуком али и даље на високом нивоу. Турнеја по Словенији одржана прошлог децембра, судећи према извештајима, показала је да је то и даље састав у самом врху.

Нова YU-група направила је четири снимка за Радио-Београд али плочу још није издала. Током јануара компетиран је материјал за ЛП плочу и очекује се да ће она стићи у продавнице за неколико недеља. Моментално, мада све иде одлично за YU-групу, прича се да се она налази пред четвртим чином свог постојања! Кажу да се један познати оргуљаш спрема да пређе у овај састав. У том случају добили бисмо прву супергрупу 1973!

ЧЛАНОВИ АНСАМБЛА:

Жика Јелић, бас гитара и вокални солиста, Драган Јелић, гитара, композитор и вокални солиста, Раша

Белмаш, бубњеви и Дуле Ђуџуз, звучни и светлосни ефекти.

ПЛОЧЕ:

Нона (ПГП), Био једном један пас и У таме диско клуба (Југотон).

НАЈПОПУЛАРНИЈА ПЛОЧА 1972.

Емисија Радио-Београда „Вече уз радио“ већ неколико година прави анкете за избор најпопуларнијих плоча. Слушаоци су пуна два месеца слали своје предлоге а у коначном гласању, које је одржано пре неколико недеља, учествовали су жирији из седам градова. Тако су у директном гласању представници Шапца, Крагујевца, Подравске Слатине, Чачка, Врбаса, Аранђеловца и Београда одлучили:

Најпопуларнија домаћа композиција у 1972. години је Сањам сарајевских „Индекса“. У међународној конкуренцији најбоље је оцењена песма Срце од злата Канађанина Нила Јанга.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

МУЗИКА: Х. Хегедушић
ТЕКСТ: Маја Перфиљева
АРАНЖМАН: С. Ковачевић
ИЗВОДИ: ВИС „Индекси“

Сањам да те опет слушам како дишеш,
како дишеш док савија се трава
и да ме дира твоја коса плава,
твоја коса на мом лицу, драга.

Сањам да се опет волимо у класју,
у том класју што лежи ту под нама
и да лута твоја рука бијела,
твоја рука преко мога тијела.

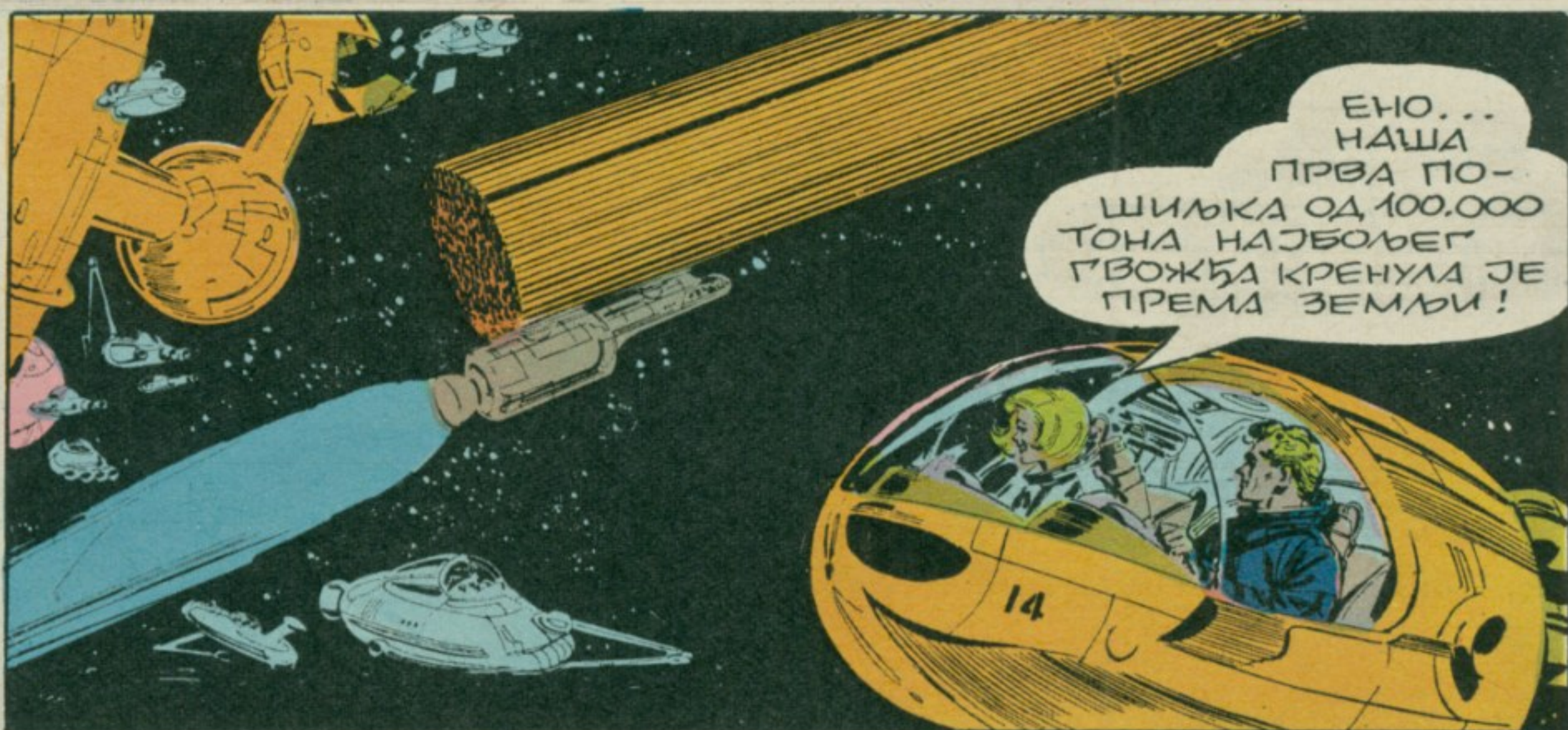
Само један живот имам
и лудо га бацам
јер завољех једну жену,
жену коју сањам.

Сањам да ти кажем: врати ми се, драга!
Ако треба побјеги од свега,
јер је живот само овај један
Нема ништа, ништа изван њега.

Композицију Сањам можете чути у понедељак, 5. фебруара у емисији „Вече уз радио“ која је на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00!

Don
BARRY

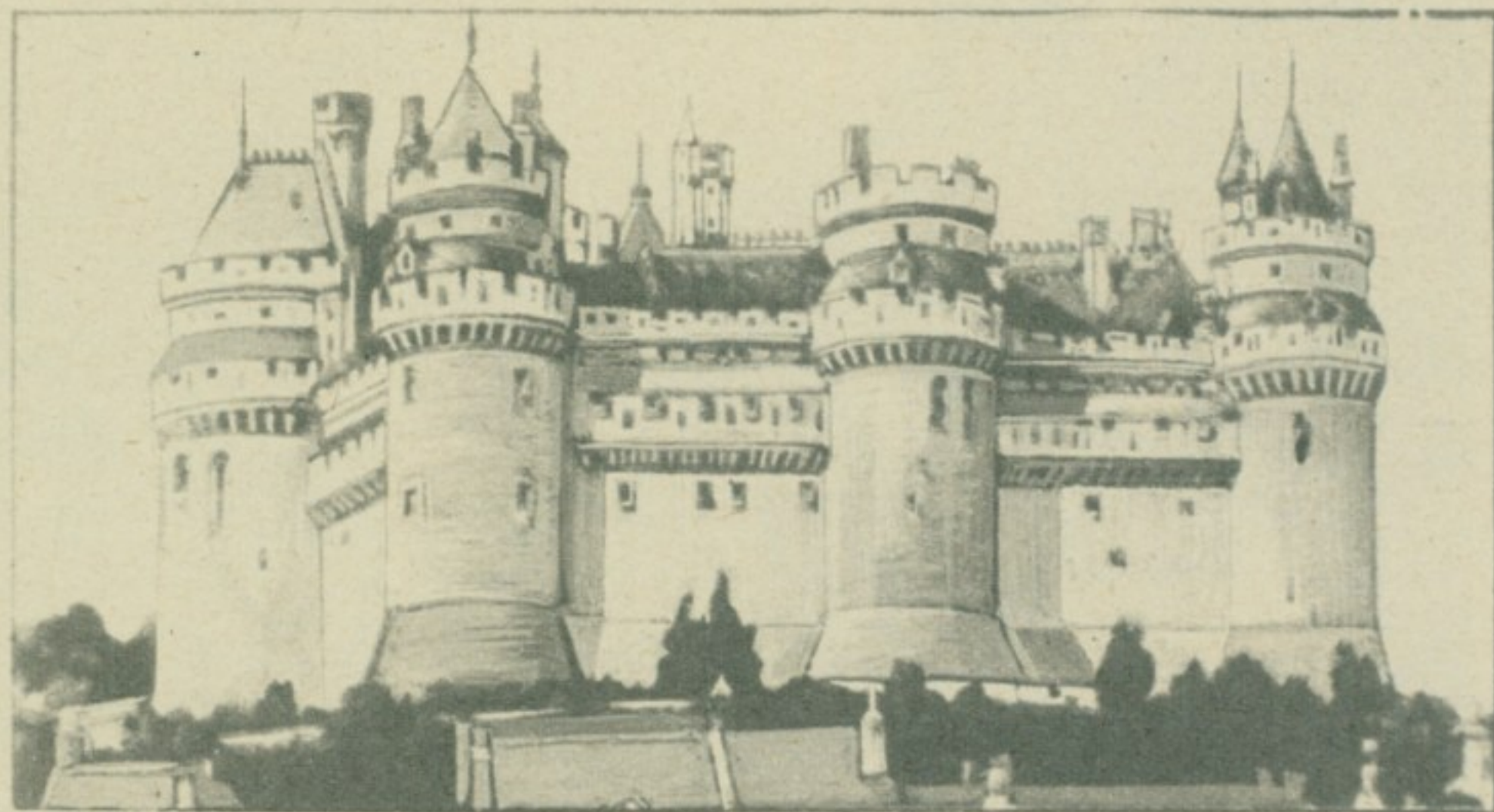
ФЛАШ ГОРДОН

ИДУЋИ НАСТАВАК: ГРЕШКА ЈЕ ОТКРИВЕНА!

ОДНЕО ИХ Е

ЗАМАК БОДИЈУМ саграђен је у Енглеској око 1380. године ради одбране Сасекса од француских напада с мора. Основа му је квадратна са четири главне куле, двориштем унутра и јарком споља. Енглези су округле куле више волели од четвртастих, а замкове су чешће градили од камена него од опеке. Очигледно је да су и по томе желели по сваку цену да се разликују од остале Европе.

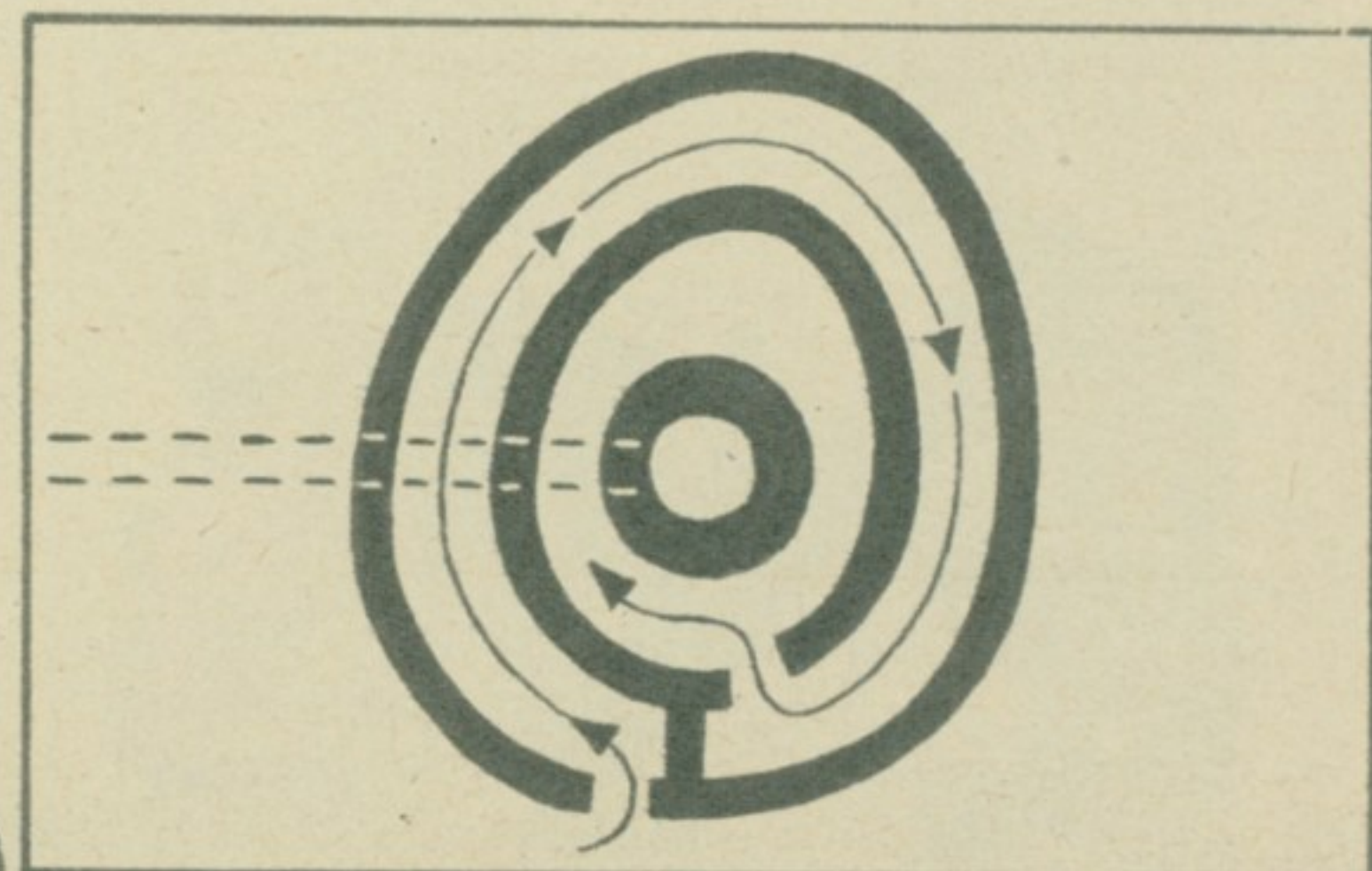
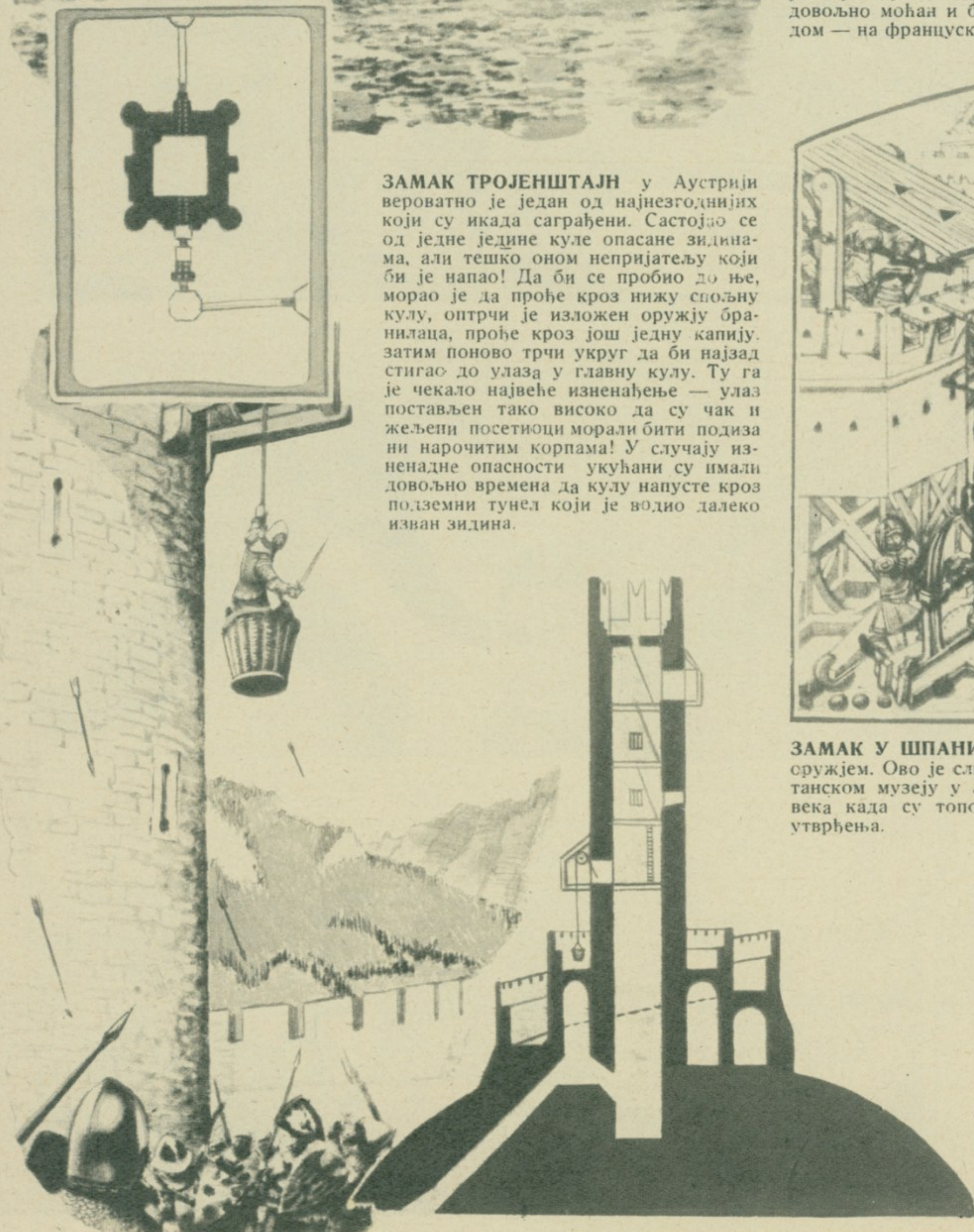

ЗАМАК ПЈЕРФОН у Француској подигао је моћни војвода од Валоа. Док се стогодишњи рат између Француске и Енглеске водио на француском тлу, било је сасвим природно да се најснажнија утврђења зидају у Француској. Али, мада Пјерфон споља личи на неприступачну тмурну тврђаву, у њему се налазе простране, светле, раскошне просторије у којима је војвода од Валоа живео и приређивао веселе забаве. Он је био довољно моћан и богат да снажно утврђење претвори у удобан луксузан дом — на француски начин.

ЗАМАК ТРОЈЕНШТАЈН у Аустрији вероватно је један од најнезгоднијих који су икада саграђени. Састојао се од једне једине куле опасане зидинама, али тешко оном непријатељу који би је напао! Да би се пробио до ње, морао је да прође кроз нижу спољну кулу, оптрчи је изложен оружју бранилаца, прође кроз још једну капију, затим поново трчи укруг да би најзад стигао до улаза у главну кулу. Ту га је чекало највеће изненађење — улаз постављен тако високо да су чак и жељени посетиоци морали бити подизани нарочитим корпама! У случају изненадне опасности укућани су имали довољно времена да кулу напусте кроз подземни тунел који је водио далеко изван зидина.

ЗАМАК У ШПАНИЈИ напали су Енглези обилно се користећи ватреним сручјем. Ово је слика из једног француског рукописа који се чува у Британском музеју у Лондону. Уметник је приказао типичну опсаду из XV века када су топови већ увелико променили читав одбрамбени систем утврђења.

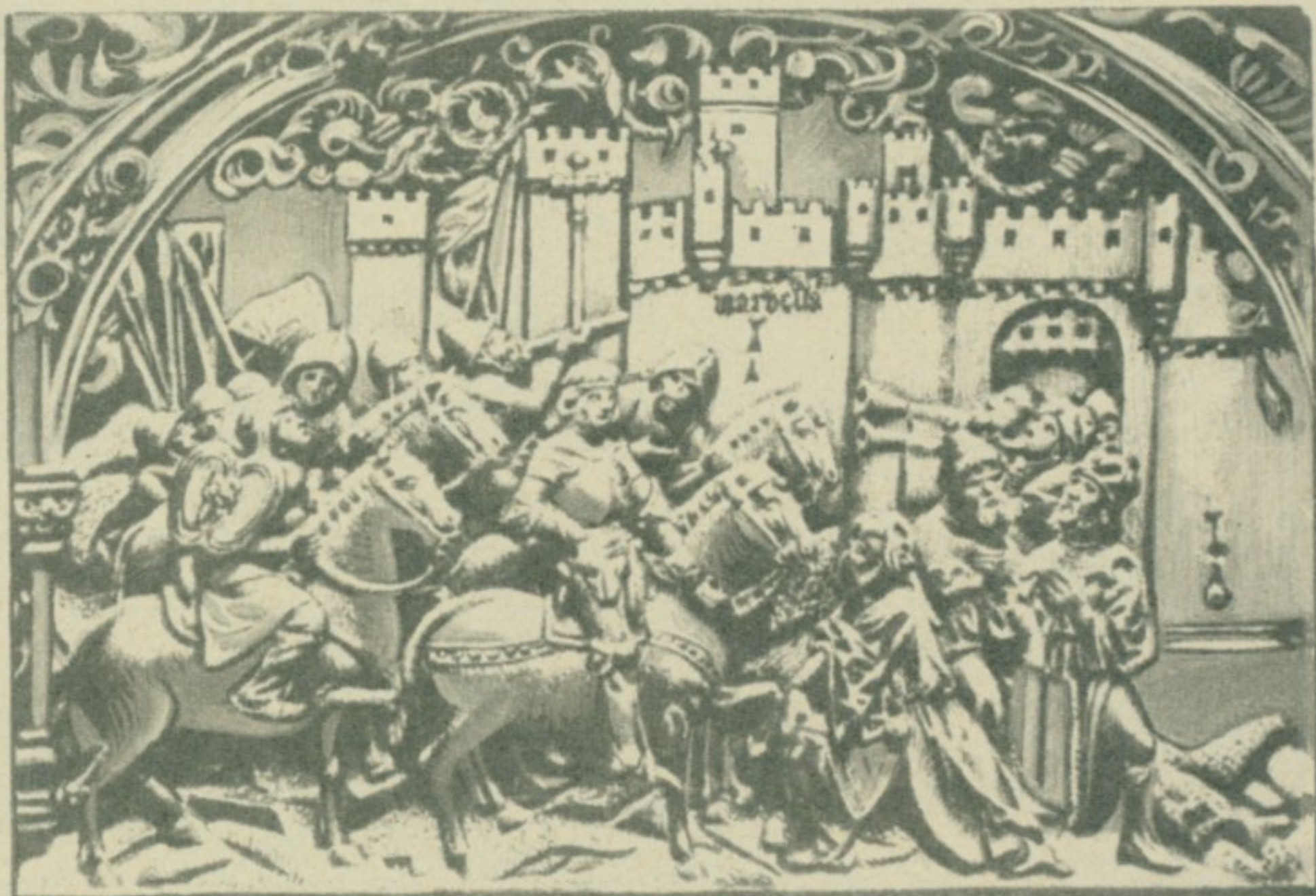

БАРУТ

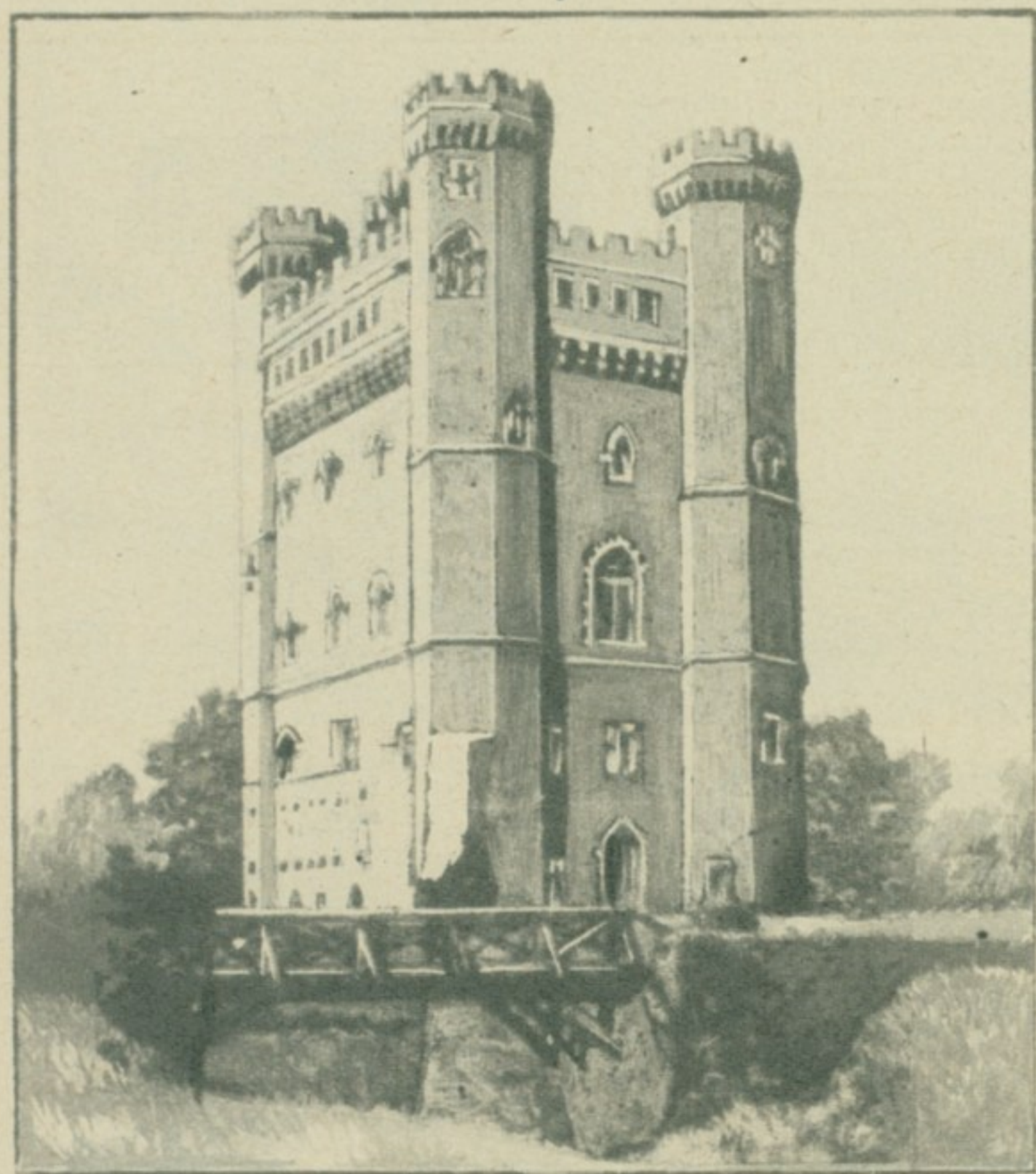
ЗАМАК У ГРАНАДИ разрушен ватреним оружјем. Освајање краљевине Гранаде на југу Шпаније успело је и захваљујући употреби барута. У току опсаде Малаге 1487. године заповедник шпанске артиљерије Франсиско Рамирез де Мадрид наредио је да се испод једне добро брањене куле ископају рупе и, уместо да се на класичан начин напуне дрветом које би изазвало пожар, набију барутом. Запаљен барут експлодирао је разневши пола куле и од тада ниједан замак, ма како био утврђен, више није представљао сигурно уточиште.

Замак је усамљено утврђено пребивалиште подигнуто на стратешки истакнутом и тешко приступачном месту у циљу одбране од непријатеља. У таквом утврђеном граду становао је господар феудалац који је морао прилично да се злопати јер је због потребе за ефикасном одбраном била занемарена удобност становања. Замак се у свом првобитном облику састојао од снажне куле заштићене насипом и палисадама које су касније замењене зиданим бедемом и бочним кулама. У највећој четвороугасној кули званој донжон само једна просторија била је намењена становању господара и његове породице.

Од XIII века, међутим, са унутрашње стране бедема нижу се грађевине — куле, палате, капеле — у којима властелин станује и приређује раскошне забаве. Главни циљ замка и даље је одбрана, али она више не искључује комфор. Током времена, у каснијим столећима, замак се претвара у огромну луксузну палату где је отмено становати и која само по архитектури подсећа на некадашњу намену.

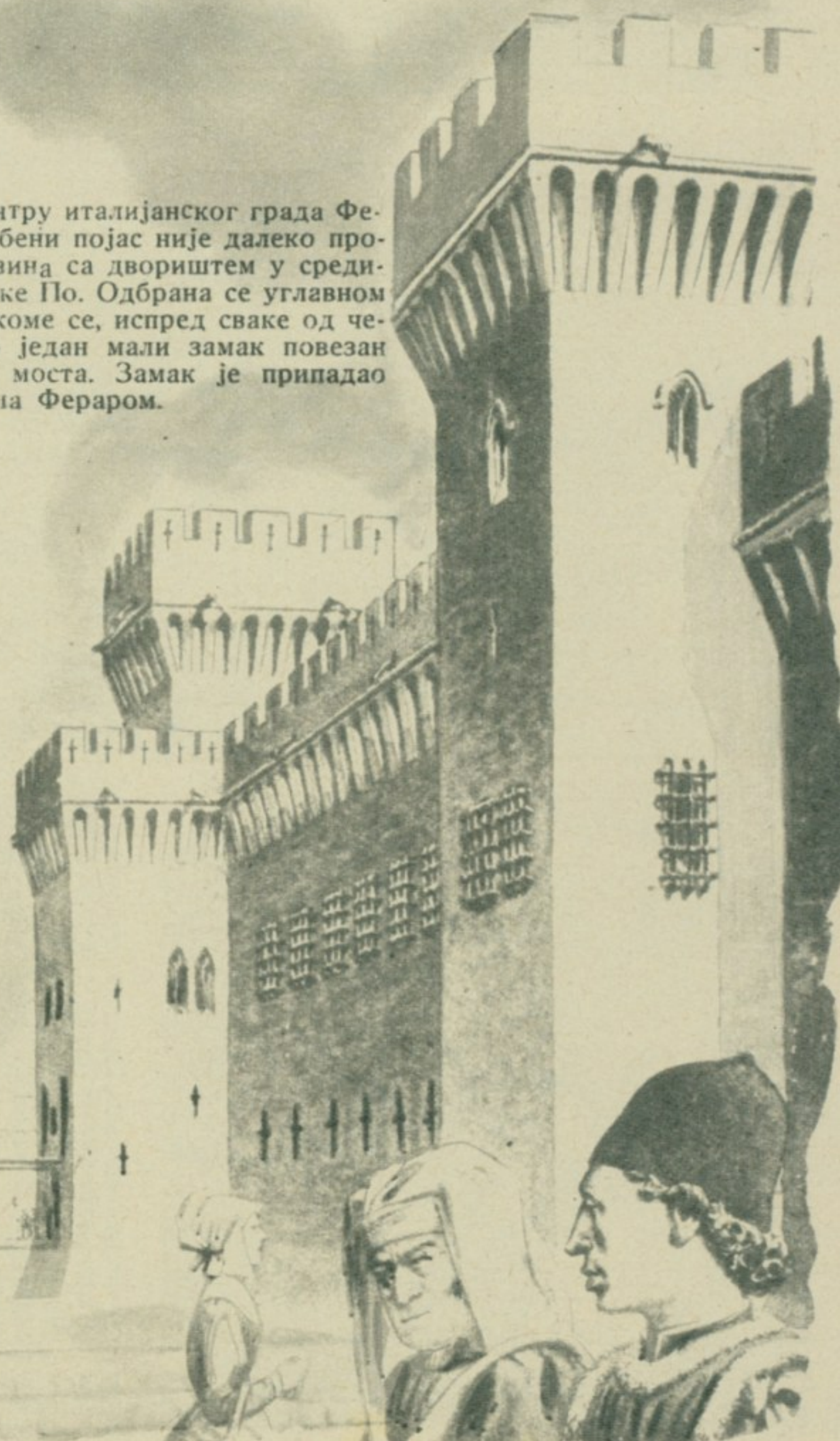
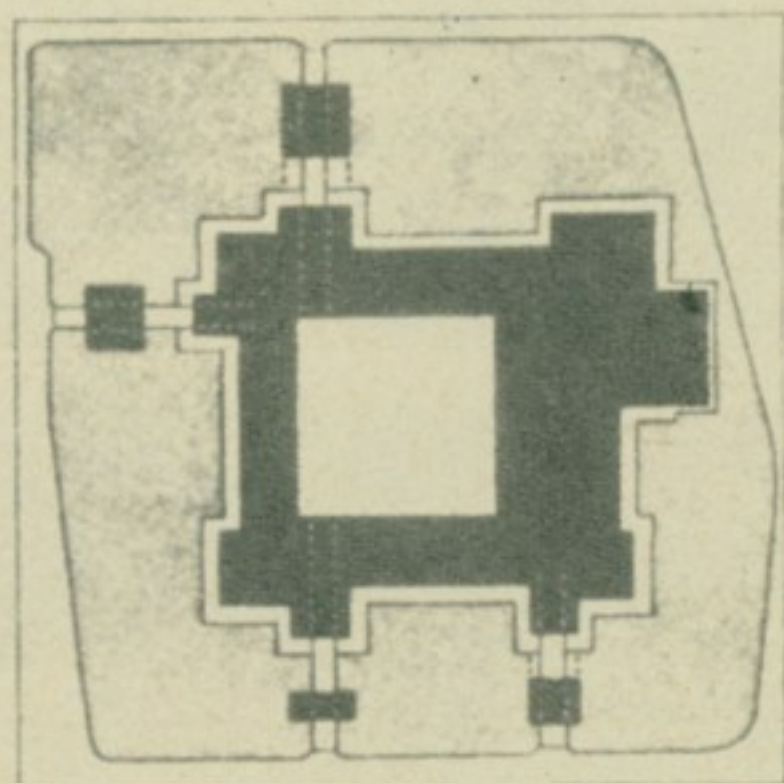

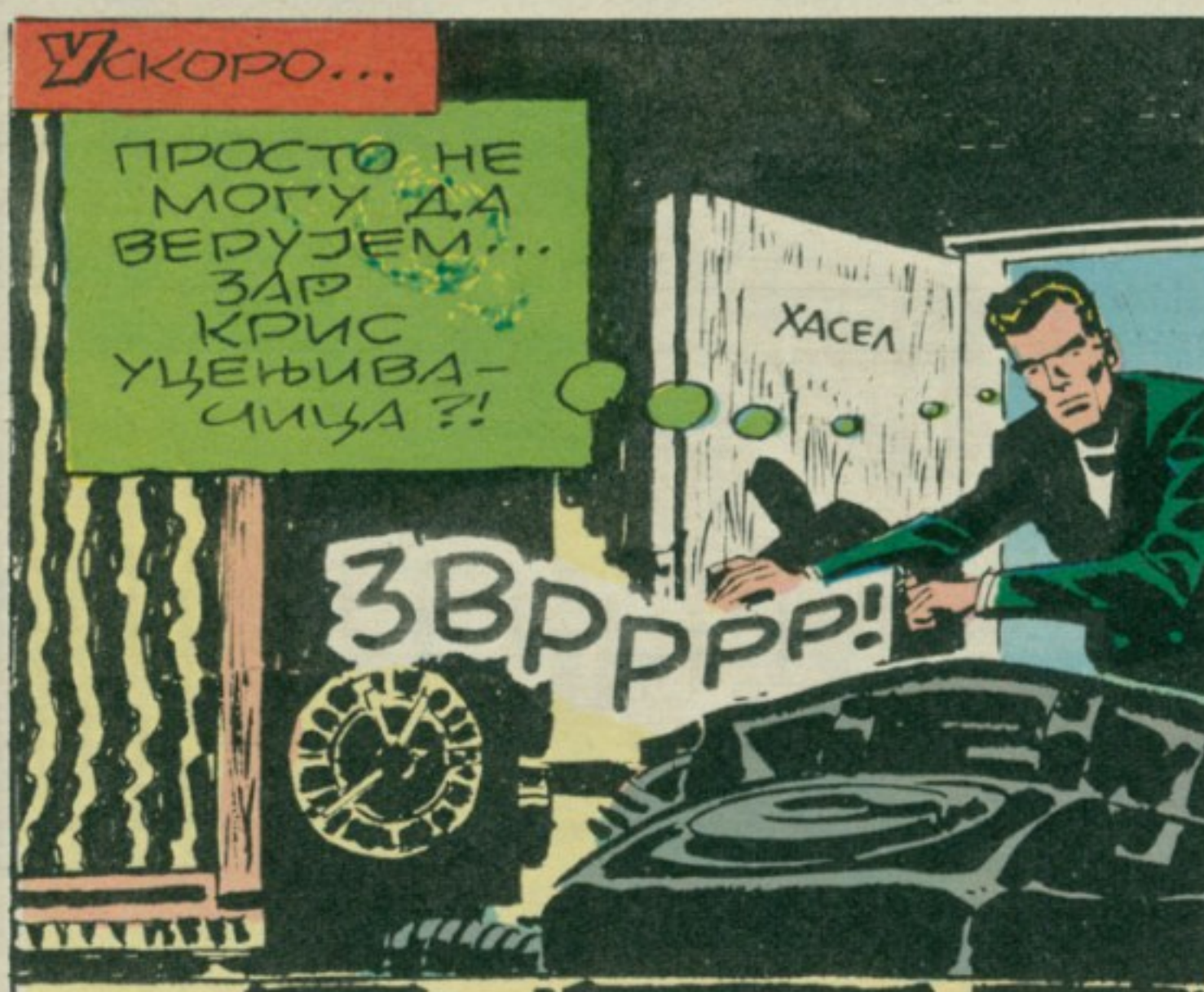
ЗАМАК У МАРБЕЛИ опседнут од Шпанаца приказан је на овом дуборезу из катедрале у Толеду.

ЗАМАК ТАТЕРШОЛ у Линколшајеру у Енглеској саграђен је у првој половини XV века када је удобност постала важнија од одбране. Ова кула британског лорда ризничара тешко да би издржала неки озбиљнији напад, да је до њега дошло. У Енглеској тог доба владао је релативан мир, па се лорд није много узбуђивао што му је боравиште прилично несигурно, са дрвеним подовима и таваницама и великим прозорима. Разлог више за слабије утврђивање замкова била је и појава ватреног оружја. Због чега се мучити и излагати трошковима кад непријатељ може све да уништи једним потезом — помоћу барута!

ЗАМАК Д'ЕСТЕ налази се у центру италијанског града Фераре, па се стога његов одбрамбени појас није далеко протегао. То је правоугасна грађевина са двориштем у средини у близини једног рукавца реке По. Одбрана се углавном ослањала на заштитни јарак у коме се, испред сваке од четири капије замка, налазио по један мали замак повезан са главним помоћу покретног моста. Замак је припадао породици Д'Есте која је владала Фераром.

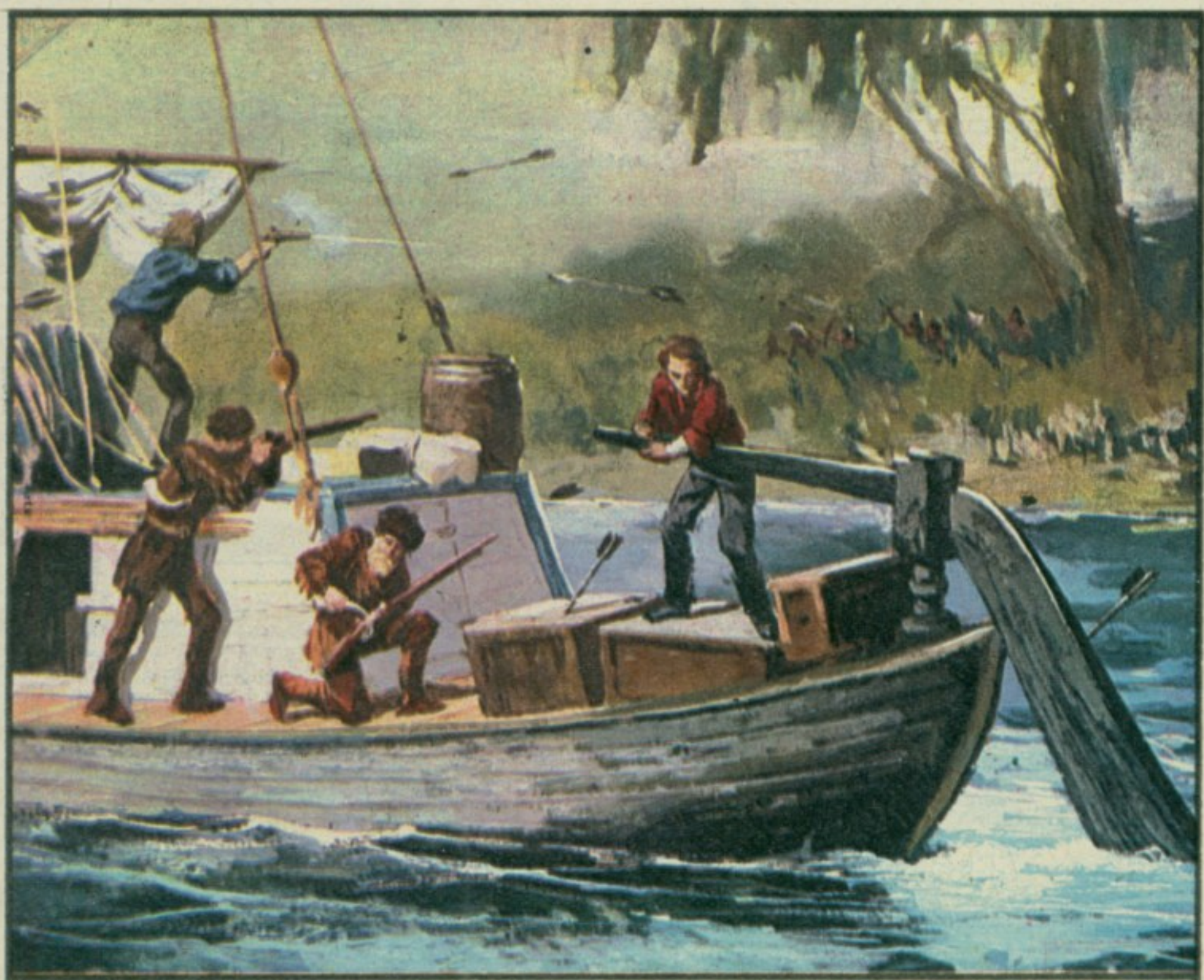

СЕМИНОЛЕ ПРЕГОВАРАЈУ — У XVIII веку у Флориди су живели Семиноле Индијанци који спадају међу најхрабрија индијанска племена. Касније су се знатно увећали јер су им се придружили Апалачки Индијанци и велики број одбеглих црначких робова. Њихове чарке с белцима биле су честе, а после I семинолског рата, 1835. избио је и други. На челу Семинола налазио се поглавица Освола. Како није видео великих изгледа у ратним сукобима са бледоликима пристао је на преговоре.

ИНДИЈАНЦИ РАТНА СЕКИРА ЈЕ ИСКО

ЗАДАТА РЕЧ НИЈЕ СВЕТИЊА — Индијанци су од белаца научили да задата реч није светиња, па су и сами понекад усвајали то правило. Тако се Једнооки, поглавица племена „Минтерари“, претварао да је пријатељски расположен према каравану који су Лујс и Кларк водили на запад. Али, кад је караван прелазео једну притоку Мисисипија, Једнооки га је са својим ратницима мучки напао. Захваљујући савезу са Шошонима Лујс и Кларк су им бранити се, нанели тешке губитке.

ЦРВЕНКОШЦИ У РЕЗЕРВАТЕ — Кад су власти САД 1834. одлучиле да староседеоце Америке натерају да живе у резерватима Индијанци су се, колико су могли, одупрели овом захтеву. Али, ускоро су се морали помирити са чињеницом да је слободан живот у прерији само прошлост. У резерватима је било мало плодног земљишта а ловишта су сваки даном била све сиромашнија. Наступило је време мукотрпног живота.

МАРШ „ПРОБУШЕНИХ НОСЕВА“ — После једне сушне године која је донела велику глад, поглавица „Пробушених Носева“ Бузепе побегао је са својим племеном из резервата. На путу према Канади после марша од 1500 километара, наишли су на заседу генерала Мајлса и скоро сви изгинули.

ПАНА 2

НАПАДИ НА КАРАВАНЕ — Искусни западњаци који су водили караване са истока бирали су за логоровање место међу стенама или на обалама река како би били безбеднији од изненадних напада Индијанаца и могли лакше да се бране. Караване су најчешће нападали Апачи, Команчи и Сијукси. Они скоро никад нису пристајали на преговоре јер нису веровали у обећања да бели људи неће остати у њиховим ловиштима.

ЖИЦЕ КОЈЕ ГОВОРЕ — Индијанци су се плашили телеграфа и мрзели га; док је њихове ратне бубњеве могао да чује сваки непријатељ, белци су кроз жице преко огромних пространстава слали тајанствене поруке. Веровали су да „жице које говоре“ нису мање опасно оружје од пушака и револвера, да ће бледолики уз њих лакше узимати њихову земљу. Због тога су нападали и убијали градитеље телеграфа, рушили стубове и кидали жице.

ПОБЕДНИЧКИ БУБЊЕВИ — Поглавица Сијукса мудри Бик Који Седи придобио је Апаче и Чејене за савез против белаца и 1875. заједно су ископали ратну секиру и напустили резервате. Огорчени због неправде која им је нанесена нападали су караване белаца који су настојали да коначно насеље Монтану и Вајоминг. Тада је VII коњички лук, са генералом Џорџом Кастером на челу, у Форд Линколну у Северној Дакоти отпочео ратну кампању против Сијукса. Сукоб се трагично завршио шест месеци касније у покољу код Литл Биг Хорна. Била је то једна од последњих победа црвених.

НАСТАВИТЕ СЕ

Тражимо пријатеље

Имам 13 година. Желела бих се дописивати с друговима и другарицама из целе домовине и иностранства. Језик дописивања: хрватско-српски, италијански и есперанто. Скупљам марке и бавим се спортом. Одлична сам ученица и волим бит музику. Дубравка Малбаша, Триглавска 17, 59000 Шибеник.

Ученик сам III разреда техничке школе. Имам 17 година. Жеља ми је да се дописујем са младима из земље и иностранства. Одговорићу на свако писмо. Војин Јеличић, Бориса Крајгера 37 — 71000 Вихаћ.

Желим да се дописујем с другарицама и друговима широм Југославије. Волим спорт и забавну музику. Молим у писму фотографију. Језик дописивања словеначки и српско-хрватски. Јожа Алпинц, СШНЗ, Тацен 48, 61211 Шмарно под Шмарно Горо.

Моја другарица Изабела и ја жељимо да се дописујемо са другарицама и друговима из наше земље. Изабела има 13 а ја 11 година. Она скупља „хоби“ гуме а ја салвете, разгледнице и значке. На свако писмо одговорићемо сдмах. Изабела Гленцер и Весна Матић, Пролетерских бригада 28/III, 74270 Теслић.

Имам 14 година. Волим оперу и забавну музику. Скупљам салвете и фотографије глумаца из „Градића Пејтона“. Желим да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије и иностранства. Олгица Лукарова, М. Тита 2, 92420 Радовиш.

Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из на-

ше земље. Имам 12 година. Похађам IV разред основне школе. Скупљам разгледнице и салвете. Напијам за „Црвену звезду“. Биљана Рашковић, Вука Караџића 31, 11175 Вежанија — Нови Београд.

Имам 14 година и желим да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије и иностранства. Волим забавну музику. Скупљам салвете. Молим фотографију у писму. Данче Кошевец, М. Тита 158, 92420 Радовиш.

Имам 16 година. Ученица сам II разреда трговачке школе. Желела бих да се дописујем са омладином широм Југославије. Волим поезију, спорт и музику а од певача Кићу Слабића и Здравка Чолића. Светлана Шпановић, ШУП „Станко Пауновић-Вељко“, 22000 Сремска Митровица.

Желим да се дописујем с другарицама и друговима из наше земље. Имам 16 година и члан сам ДВД у Тузли. Волим спорт и навијам за „Динамо“. Ибрахим Исић, Драгодол 26/1, 75000 Тузла.

Ученица сам VIII разреда и имам 14 година. Желим да се дописујем са друговима и другарицама широм Југославије. Волим математику а скупљам и разгледнице. Драгославка Драгичевић, Сарајевска 36, Добој.

Желела бих да се дописујем са младима из целе Југославије. Скупљам салвете и маркете. Напијам за „Партизан“. Волим математику и спортове. Имам 14 година. Отилија Киш, уч. VII р. ОШ „Моша Пијаде“, 26214 Дебелаца.

Скупљам разгледнице и волим спорт. Свакоме ко ми буде писао одговорићу одмах. Еди Хоџић, Кланичка 4, 14000 Ваљево.

Имам 12 година и желио бих да се дописујем с друговима и другарицама из целе земље. Волим музику, филм и књижевност а од певача Зорана Лековића. Томислав Вукашиновић, Воке Путице 41, 79300 Требиње.

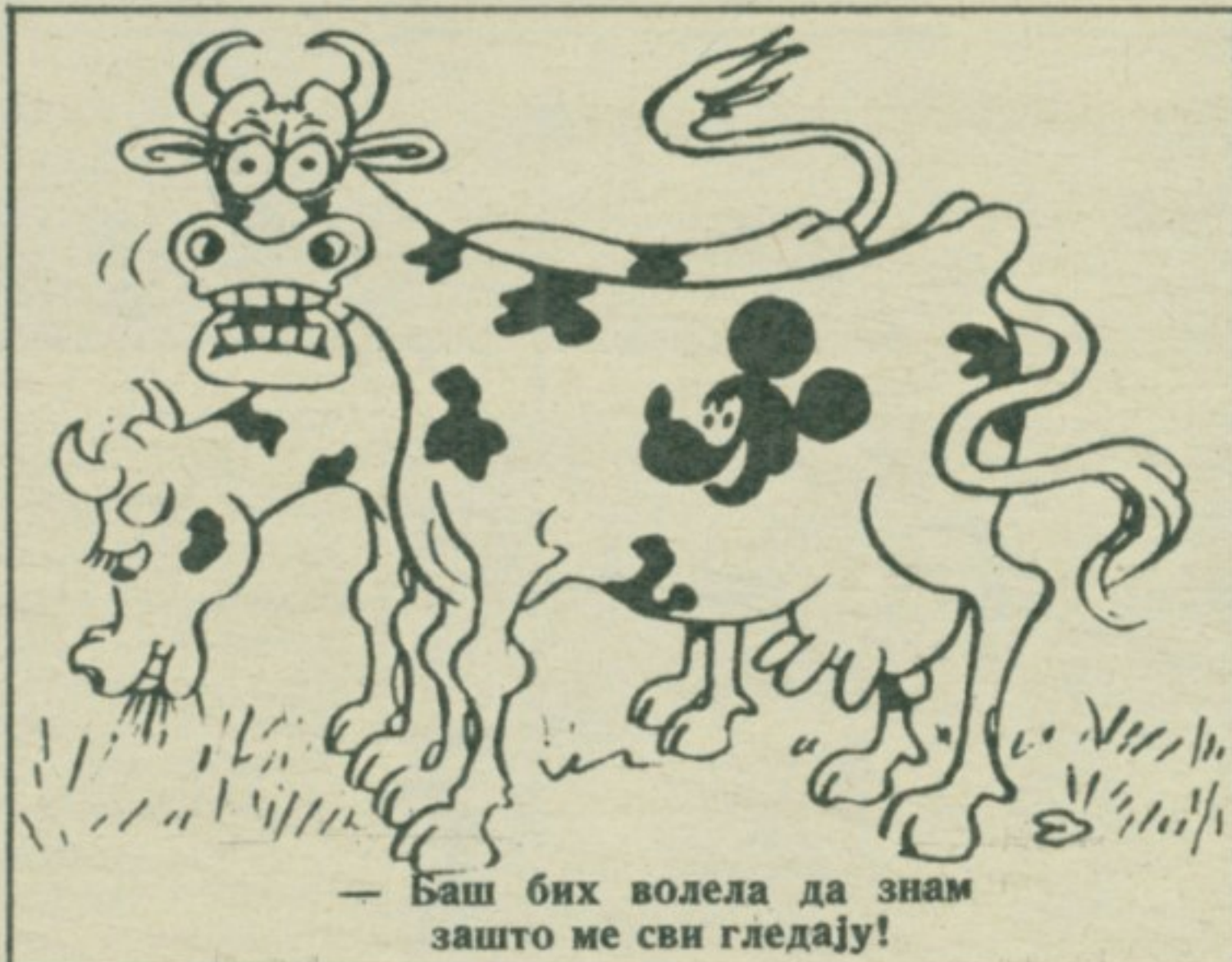

Желео бих да се дописујем са другарицама и друговима који скупљају слике фудбалера. Напијам за „Партизан“. Молим да ми свако ко пише пошаље и своју фотографију. Имам 18 година. Славан Николић, Предрага Митића 9, 18510 Владичин Хан.

Имам 14 година. Желим да се дописујем с другарицама и друговима вршњацима. Скупљам марке, сличице „Краша“ и навијам за „Црвену звезду“. Желела бих у писму и фотографију. Мирјана Калчиновска, уч. VII/6 ОШ „Санде Штерјоски“, 97250 Кичево.

хумор

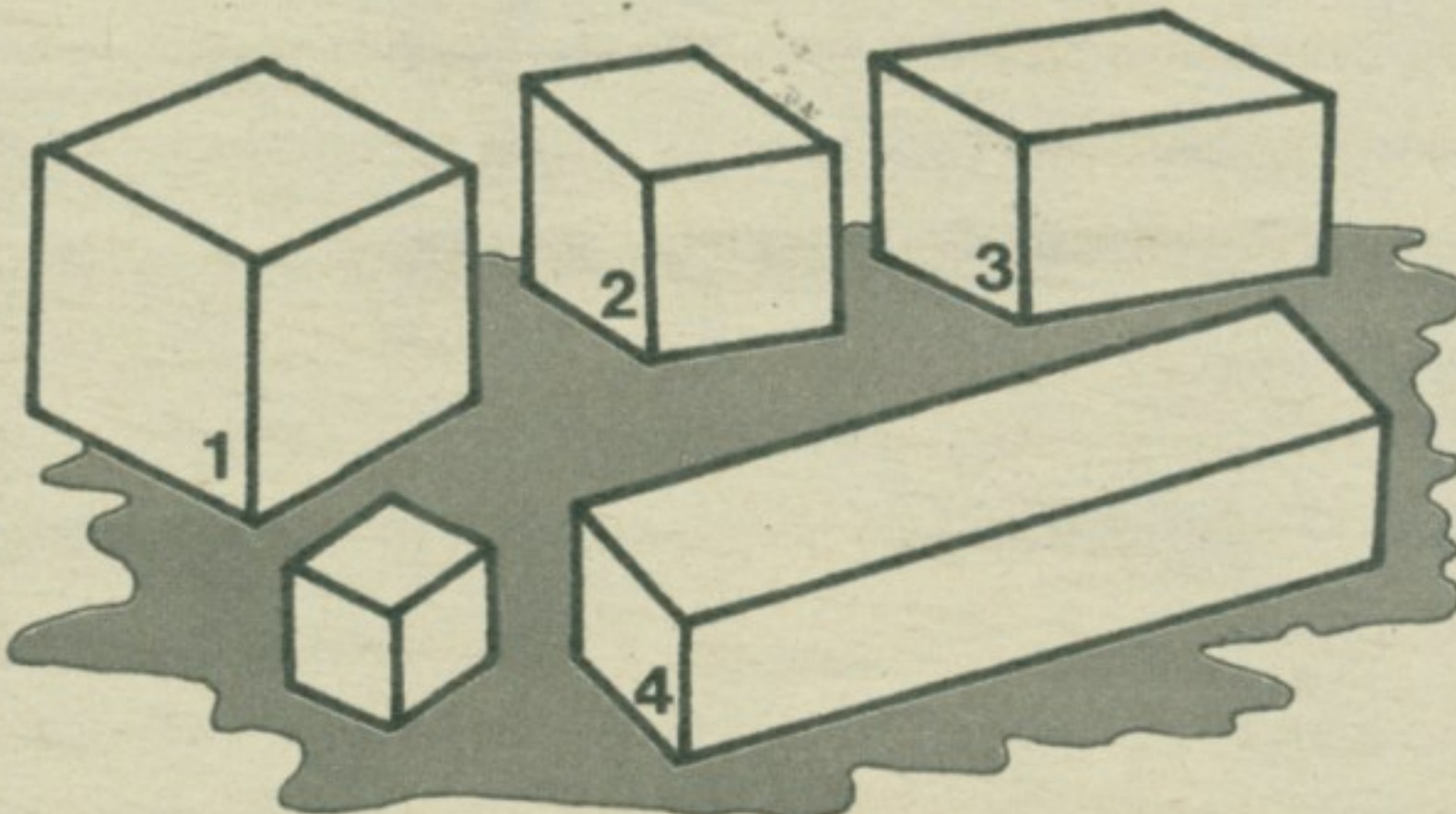

КОЦКЕ ЛЕДА

Ако знамо да је мала коцка леда без броја тешка 5 килограма, колико ће онда бити тешка свака од четири остале коцке. Да вам помогнемо: неке од цифара у овом реду су праве: 15, 25, 36, 40, 42 и 55. Које?

Коцка број 1. тешка је 40; број 2 — 15; број 3 — 25 и број 4 — 42 килограма.

ОДГОВОР:

У следећем броју
Забавник поклања
својим читаоцима
на 54 страни
НАЛЕПНИЦЕ ЗА
БАЧКЕ СВЕСКЕ
с омиљеним Забав-
никовим јунацима
у боји

РАЈСКА ПТИЦА

Близак је сродник вране. Живи само на Новој Гвинеји и у Аустралији. Мужјаци имајуfino, свилено перје, док су женке неупадљиве. Врста рајске птице на нашој слици носи име: безнога.

НЕПРИСТОЈАН ЧОВЕК

Аутомобили су се заустављали уз шкрипу кочница. Возачи су псовали, а пешаци су све то посматрали очима разрогаченим од чуда.

Велика метална лопта појавила се наједном неколико метара изнад земље, а затим се спустила на сред улице.

— Хеј! Шта се то догађа? — викнуо је саобраћајцац силазећи са свог постоља.

На улици је настао тајац. На лопти су се отворила врата и отуд је изашао неки човек.

Човек се осмехнуо и рекао:

— Ја сам професор Роберт Вејд. Долазим из 1985. године.

— Миците одавде то чудо! — дрекнуо је полицајац.

— Немогуће — одговорио је професор и поново се осмехнуо.

Скупивши храброст саобраћајцац се попео уз оно неколико степеница, одгурнуо човека и одлучно ушао у лопту.

Свиња

и њробисвеј

Излетео је из ње као опарен, носећи у рукама неке предмете. То је међу окупљеним светом створило неописиву узбуну.

Лица црвеног као булка, саобраћајцац је похитао да испод шињела сакрије оне предмете. С мржњом је погледао професора Вејда, а онда му је из све снаге опалио шамар.

— Свињо!

У следећем тренутку, пет, десет, двадесет руку зграбило је професора.

— Бестиднице! — викале су жене.

Спасла га је полицијска патрола која је управо стигла. Убацили су га у кола и кренули. Два полицајца су остала крај лопте...

Вест о лопти изазвала је узбуђе-

ње и у полицијској станици. Када је видео оне предмете, капетан Ренкер се сасвим избезумио. Одлучио је да се обрати самом високом комесару Каслмоду.

Комесар, стар и набран човек, занемео је кад је на екрану видео-телефона угледао заплењене предмете. Ускоро је био у капетановој канцеларији. На столу су лежали они предмети, стидљиво прекривени белом салветом.

— Надам се да ћете ми објаснити... — почео је професор.

— Ђут! — дрекнуо је капетан. — Неће ваљда и високи комесар да слуша твоје непристојности.

Не знајући више шта да чини професор Вејд је устао и стргао салвету.

— Погледајте! Шта ту има непристојно? Па то је храна. Ево, ово је кутија кекса...

Капетан Ренкер се тресао као у грозници. Комесар Каслмод је гледао час у професора, час у храну.

— А ово... ово је месо у конзерви. А ово је термос са црном кафеом. Као што видите, обична храна!

— Капетане, — проговорио је најзад комесар — оставите ме насамо с овим... пробисветом.

Капетан Ренкер је салутирао и изашао.

Нежносћ

за кекс

— Дакле, младићу, — почео је комесар, зачудо благим тоном — кажете да сте дошли овамо својом машином и да вам је то храна... Рецимо да говорите истину. Има помена у историји да су некад давно људи... хм... одржавали своју кондицију уносећи кроз уста...

— Радујем се што ми бар неко верује — рекао је Вејд. — Али, реците ми зашто осећате такву одвратност према храни.

На звук те магичне речи, коме-

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

**ВИСОКИ КОМЕСАР КАСЛМОД СКОТРЉА
СЕ НИЗА СТЕПЕНИЦЕ ПРАВО ПРЕД
НОГЕ СВОЈИХ АГЕНАТА, А ПРОФЕСОР
МУ, ЗА РАСТАНАК, ДОБАЦИ ЧОКОЛАДУ**

РИЧАРД МАТИСОН

сар је испружио руку и стао да милује кутију с кексом, док су му очи гореле.

— Храна...

То је рекао шапатом и, овако изговорена, та реч је заиста звучала непристојно.

Вејд је устао, раширио салвету по столу, ставио на њу кекс, конзерву и термос и везао крајеве.

— Не желим да вас скандализујем. Из ових стопа враћам се у своје време.

— Не! — заурлао је високи комесар, али је успео да се савлада. — Хоћу да кажем нема никаквог разлога да журите с одласком. А затим... ви сте мој гост. Имам велику библиотеку, сигуран сам да ћете у њој наћи све што вас интересује...

Четврт часа касније били су у комесаровој кући.

— Ставите то на сто. Библиотека је тамо.

Вејд је послушао. Библиотека је заиста била лепа и богата.

— Ту имате све. Ево, ово је најстарија писана историја. Читајте, бележите... а ја ћу вас чекати у својој радној соби.

Видело се да му се жури. Сео је за сто, развио завежљај и загледао се у конзерву с месом.

Ми овако

њијемо

Вејд је стао да прелистава књигу. Ту се говорило да је дуготрајни бактериолошки рат уништио сав биљни и животињски свет на Земљи. Отрови су продрили тако дубоко у тло да из њега више ништа није могло да расте. Затрована је и вода...

Ужаснут, дигао је поглед с књиге. То је, дакле, била будућност човечанства! Погледао је шта је с комесаром. Седео је у истом положају, заглављен у конзерву с месом.

Пошто је прибележио оно што је хтео, професор је погледао на сат. Време је истицало, требало је мислити на повратак.

— Комесаре, ја бих кренуо...

Каслмодове усне су задрхтале.

— Тако брзо? Ох, допустите да вам понудим пиће.

Устао је и на послужавнику донео шприцеве с разнобојном течношћу.

— Ово је наш начин — објашњавао је док је бирао шприц. — Дајте руку... Не бојте се, то ће бити зачас готово.

Узео је Вејдову руку и зарио му иглу у длан.

— Значи, ви овако пијете? — питао је професор.

— Да... Зар није пријатно?

Вејду се сада чинило да комесарове речи долазе из велике даљине. Нека топлина га је све више обузимала. Хтео је да устане, али тло му се измакло испод ногу и он је утонуо у таму...

Њиуиће се

Кад је отворио очи, све је видео као кроз маглу. Налазио се у истој соби. За столом је седео комесар и јео. Али, како је јео! Био је у трансу. Док је пио кафу, цело те-

ло му се тресло. Спустио је термос, одсекао комад меса из конзерве и ставио га између два кекса. Дрхтавом руком угурао је овај сендвич у уста и стао да жваће. Изгледало је да ће му очи искочити из главе. „Он се гуши“, помислио је Вејд, али није био у стању ни реч да проговори.

Комесар је ипак успео да прогута овај крупан залагај и поново се прихватио термоса.

Тако је то трајало док није појео све. Затим се извалио у фотељу, као опијен. Тренутак касније већ је хркао.

„Закаснићу“, помислио је са ужасом професор и присилио себе да устане. Био је већ код врата кад му је једна мисао прошла кроз главу. Како да нађе свој брод?

Вратио се тетурајући и стао да претурта по фиокама комесаровог стола. Најзад је нашао оно што је тражио: оружје које је личило на пиштољ. Узео га је и почео да дрма комесара.

— Устајте! Водите ме до мог брода!

Кад је видео пиштољ, комесар је брже-боље устао.

Свеж спољни ваздух на обојцу је деловао окрепљујуће.

— Где су вам кола? Брзо!

Док су се возили, комесар се жалио на болове у стомаку, али професор није имао милости. Најзад су стигли до места где се налазила лопта.

— Реците агентима да желе да разгледају брод!

Први је ушао комесар, а професор Вејд, који је био ставио пиштољ у џеп, за њим. Ушавши заговорио је врата.

Идем с вама

И тада се догодило оно што никад не би очекивао од тако старог човека. Муњевитим покретом комесар му је извукао пиштољ из џепа.

— Хајде, младићу, крећи! Идем у твоје време!

— Али...

— Крећи или ћу те претворити у пепео!

— Добро. Дозволите онда да узмем план лета...

Завукао је руку у џеп и извадио неки таман предмет.

— То није план — рекао је комесар.

— Не, није. Ово је табла млечне чоколаде.

— Дај!

Комесар је пружио руку, док су му очи лакомо сијале. Вејду није било тешко да му отме оружје, а онда га шчепа за јаку, отвори врата и избаци напоље. Високи комесар се скотрљао низ степенице пред ноге својих агената.

— Ево ти! — викнуо је професор и добацио му таблу чоколаде, а затим залупио врата.

Тренутак касније на улици више није било металне лопте. Остао је само прамен дима који се брзо развишао...

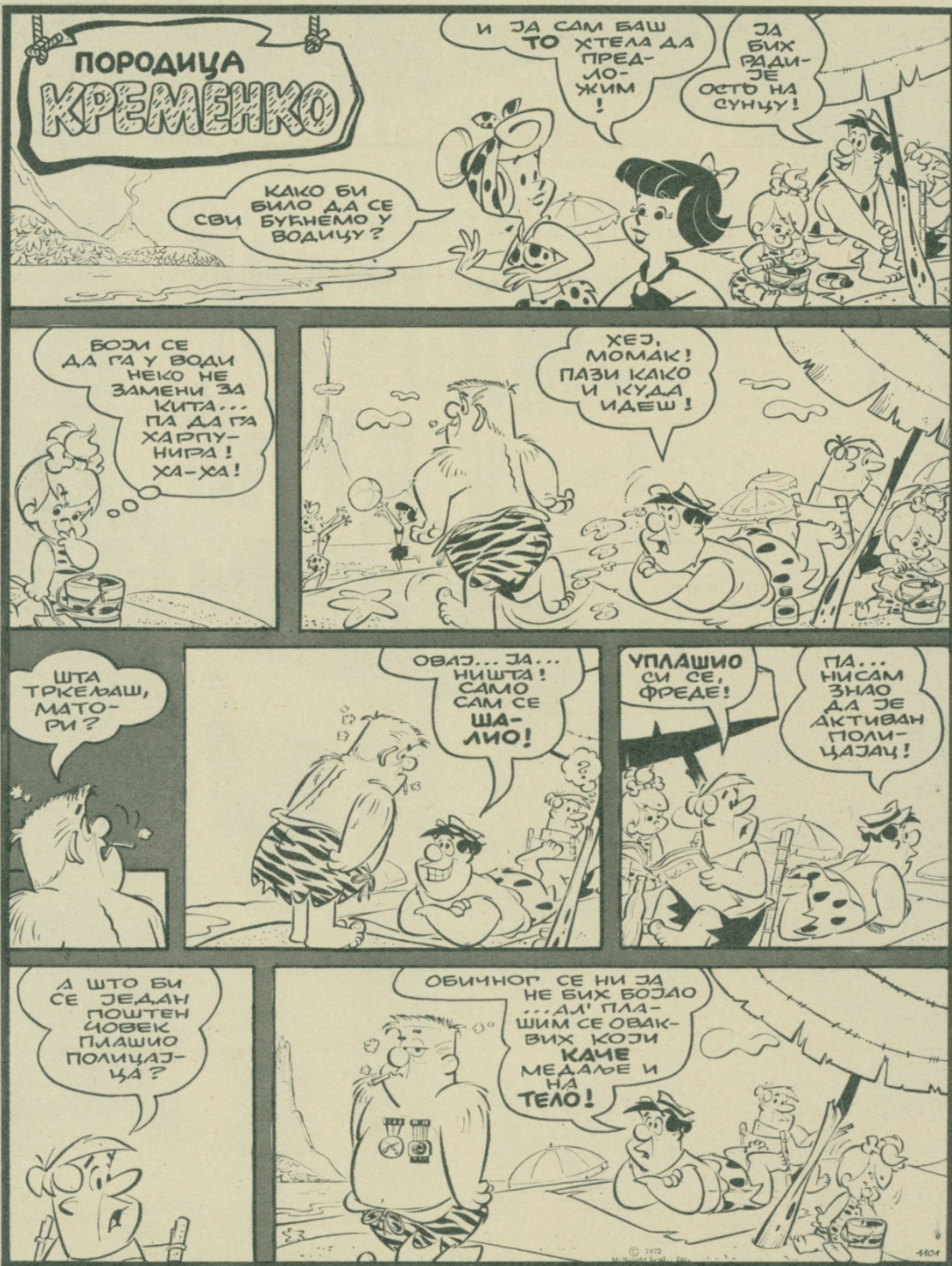
Лопта се зауставила у једном другом месту и другом времену. Одмах су је опколили научници и студенти који су истрчали из контролне сале.

— Како је било? — упитао је један Вејдов колега, лупивши га пријатељски по леђима.

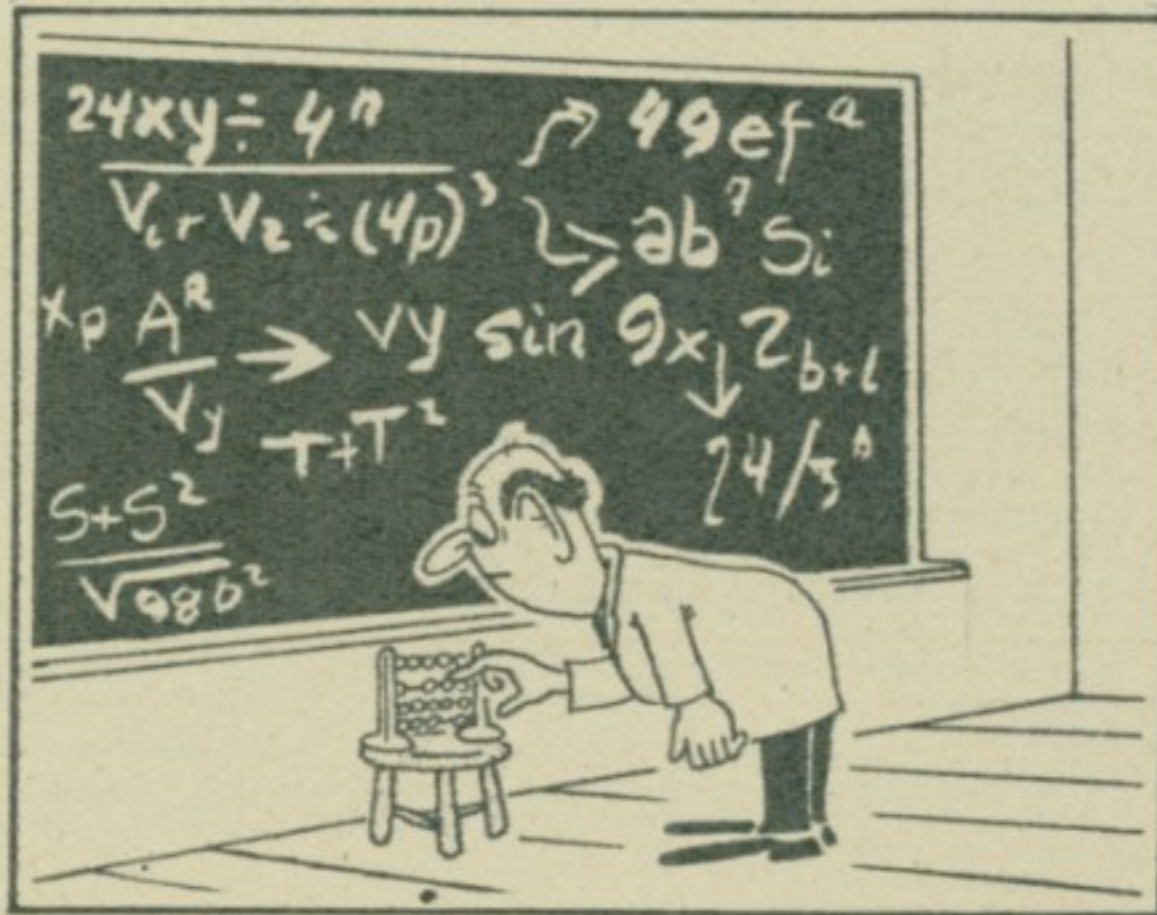
— Одлично. Причаћу вам.

— То треба да прославимо. Вечерас приређујемо банкет у твоју част. Спремићемо ти највећи бифтек који си икада видео... Хеј, шта је с тобом?

Лице професора Вејда било је црвено као булка.

БЕЗ РЕЧИ

Уштедите време и новац

„МАЈСТОР У КУЋИ“ СТО ЗАНАТА УЈЕДНОЈ КЊИЗИ

Породични сервис за све поправке у свом садржају доноси:

- Оправке на водоводним инсталацијама
- Како се рукује бојама и лаковима
- Вештина постављања тапета
- Завесе и застори
- Пресвлачење и тапацирање намештаја
- Саве о бравама и кључевима
- Радови на подовима
- Руковање струјом
- Грејање пећи
- Радови на моторном возилу

ЦЕНА КЊИГЕ ЈЕ 150 ДИНАРА. Књига се може купити за готово или на отплату. Купци за готово уживају попуст од 30 дин. тако да књигу добијају за 120 дин.

Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана до 15 часова у предузећу „Вук Караџић“, Краљевића Марка 9.

Књига је луксузно опремљена, садржи 448 страна и више од 1.000 двобојних слика и 145 фотографија.

Издавачко
предузеће
"ВУК КАРАЏИЋ"

11001 Београд, Краљевића Марка 9

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „МАЈСТОР У КУЋИ“ по цени од 150 динара ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 120 динара (плаћање поштару приликом пријема књиге)

НА ОТПЛАТУ по цени од 150 динара, који ћу износ исплатити у пет редовних месечних рата почев од _____ 197 _____ године. Рате ћу уплаћивати редовно по пријему књиге, рачуна и одговарајућег броја уплатница.

У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Име и презиме _____ Занимање _____

Адреса стана _____ Поштански број и место _____

Назив и адреса радне организације у којој је купац запослен _____

Овера о запослењу

(Потпис и печат овлашћеног лица)

(Својеручни потпис купца)

Бр. личне карте _____ Издата од СУП-а _____

НАРУЏБЕНИЦА СЕ ОВЕРАВА САМО ПРИ КУПОВИНИ КЊИГА НА ОТПЛАТУ.
ПЕНЗИОНЕРИ УМЕСТО ОВЕРЕ ПРИЛАЖУ ОДРЕЗАК ПОСЛЕДЊЕГ ЧЕКА ОД ПЕНЗИЈЕ.

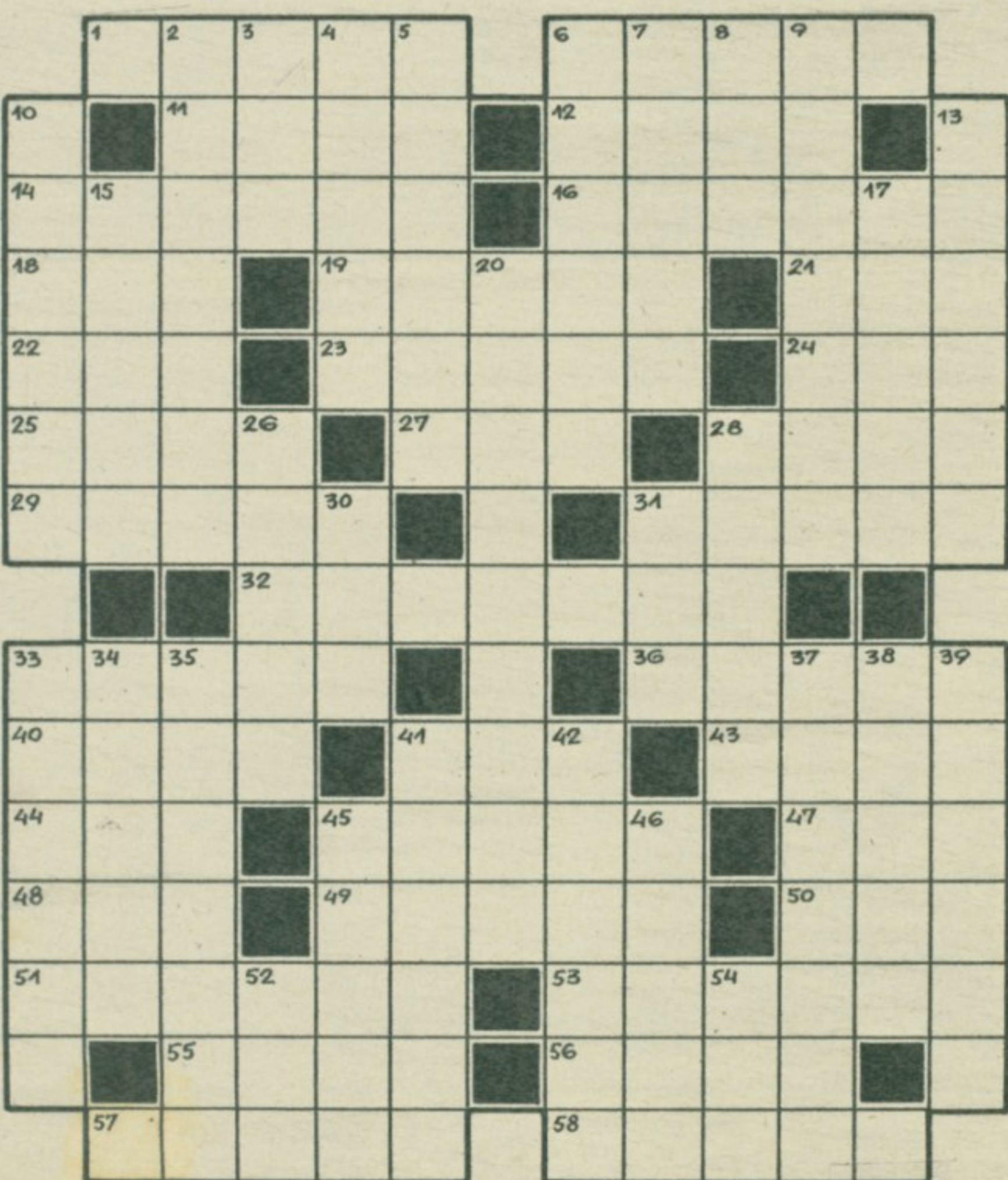
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) тропска индустријска биљка, 6) кукурузни хлеб, 11) једноцифрен број, 12) река у Француској, 14) део копна опкољен са свих страна водом, 16) регистар имена, 18) јужно воће, 19) мушко име, 21) планина на Криту, 22) марка аутомобила, 23) поткровље, 24) носилац наследних особина у ћелијама, 25) врста спортског чамца, 27) оквир, 28) кречњачко земљиште, 29) врста морске рибе, 31) корзикански национални револуционар (Паскале Ди), 32) грчко слово, 33) домаћа животиња, 36) град у Истри, 40) француски књижевник („Исландски рибар“), 41) староримски поздрав, 43) мрља, 44) аждаја, змај, 45) сила, 47) стара српска престоница, 48) личност из једног индијског пева „Махабхарата“, 49) славни римски историчар, 50) име критичара Финџија, 51) сировина за добијање боја, 53) ручно ватрено оружје, 55) врста спортског чамца, 56) име филмског глумца Гиниса, 57) грчко острво, 59) вал.

УСПРАВНО:

2) жестина, бриткост, 3) ловачки пас, 4) свитање, зора, 5) врста занатлије, 6) митолошки тројански краљ, 7) врста књижевног дела, 8) лична заменица, 9) познати савремени виолончелиста и диригент (Антонио), 10) мала кнежевина на обали Средоземног мора, 13) наш кошаркашки репрезентативац, 15) дрвено седло, 17) савршенство, узор, 20) место у близини Параћина, познато из првог српског устанка, 26) екстремитети, 28) узица, 30) узвик нестрпљења, 31) крајња тачка земље, 33) планински теснац, 34) француски књижевник („Жан Кристоф“), 35) трагедија Жана Расина, 37) врста капе, 38) лечилиште у Боки Которској, 39) терор, 41) укусно тропско воће, 42) држава у Африци, 45) налив-перо, 46) хунски краљ, звани „Бич божји“, 52) крш, 54) аустријска филмска глумица (Марија).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) сат, 4) патос, 7) сом, 10) корпа, р, 11) трака, 12) Ири, 13) стена, 16) врт, и, 17) станари, и, 18) Ист, 20) атест, 21) Оља, 23) стар, 25) ара, 26) спев, т, 27) Кар, и, 29) Бел, е, 30) ратник, 31) метеор, а, 32) икс, с, 34) сен, б, 35) гука, 37) Ото, 39) раса, 41) ата, 42) здрав, 44) цех, о, 45) образац, л, 46) оро, 48) ранар, 49) мит, 51) барок, к, 52) клица, 53) акт, 54) Ава-ла, 55) рак.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дина, полугодишња 44,00 дина, тримесечна 22,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у страниј валути: DM 34 — \$ 12 — FF 54 — Sfr 40 — Skr 52. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1 тел. 22-711. На основу нишлења Републичког секретаријата за културу СРС број 413-21/72-03 од 20. VII 1972. године не плаћа се порез на промет.

МАЛА ПОШТА

НЕ МОЖЕ ОБА ЗАЈЕДНО

Ученик сам осмог разреда основне школе и пошто ћу ускоро морати да се одлучим за свој животни пут, занима ме кроз коју школу или школе морам проћи да бих постао археолог односно геолог и да ли постоји археолошко-геолошко смер.

Зоран Марковић, Крушевица

Не постоји археолошко-геолошка школа из једноставног разлога што су археологија и геологија две сасвим различите научне групе. Археологија је историјска наука која проучава старе културе и цивилизације, до краја средњег века, а геологија је наука о постанку, саставу, грађи и облику чврсте Земљине коре. Ако желиш да постанеш геолог, можеш се после завршеног осмог разреда уписати у средњу геолошко-техничку школу која се на-

лази у Београду, у Есад Пашиној улици 26. Кад ћу завршити, имам право да се упишем на геолошки факултет.

Археолог можеш да постанеш ако завршиш Филозофско-историјски факултет, групу за археологију. Услов за упис на ову катедру је претходно завршена основна и једна од средњих школа (која — то сваке школске године одређује Београдски универзитет). Слично је и на другим универзитетима у нашој земљи.

ХУДИНИЈЕВО СЛЕПО ЦРЕВО

Драги Забавнице,

молим те одговори ми је ли истина да је чувени мађионичар Хари Худини имао слепо црево на левој страни а не као други људи на десној. Молим те пожури јер је у питању опклада.

Горан Црвенчанин, Нови Београд

Једна од тачака чувеног мађионичара Худинија била је да сваком из публике ко то жели дозволи да га удари из све снаге у стомак. Тиме је хтео да докаже своју натприродну снагу. Очекујући ударац он би затегао своје трбушне мишиће и тако на извесан начин неутралисао њихову јачину.

После једне представе коју је одржао у октобру 1926. године у канадском граду Винсдору, група студената посетила га је у његовој гардероби. Док је мађионичар разговарао са посетиоцима, један студент га је изненада ударио песницом у стомак. Худини, неприпремљен да прими ударац, готово је изгубио

дах али је успео да то не покаже. Међутим, чим је остао сам, сручио се на тепих грчећи се од болова.

Мада су болови и даље трајали, па се чак појавила и температура, Худини је отпутовао за Детроит где је имао заказану представу. Сутрадан температура се још повећала, а болови постали јачи. Морао је да позове лекара. Овај га је пажљиво

прегледао али није могао да открије ништа. Узнемирен, сазвао је конзилијум. Остали лекари сложили су се да је стање веома озбиљно, али нису могли да нађу узрок. Тек је анализа крви открила невероватну истину: Худинију је прело слепо црево! Међутим, њега је студент из Винсдора ударио у леву страну стомака, док се слепо црево код људи налази на десној.

Лекари су учинили све што су могли, али Худинију више није било спаса. Великог мајстора трика и обмана обманула је природа поставивши му слепо црево — на леву страну!

НЕМА ВАЗДУШНИХ ПИШТОЉА

Драги Забавнице, где бих могао да купим ваздушни пиштољ, и то један од добрих, и колико кошта.

Душан Боснић, Нови Београд

Према обавештењу које смо добили од Београдског комбината „Спорт“ и предузећа „Ловац“, у Београду се не могу наћи ваздушни пиштољи. Некад су увожени из Чехословачке и Италије, а да ли ће то и даље бити зависи од трговинских предузећа.

Иначе, цена италијанских пиштоља кретала се око 120 динара док су чехословачки били нешто скупљи.

ИМА САМО У СЛОВЕНИЈИ

У хербаријуму ми недостаје само напрат пречица. Наставница нам је рекла да те напрати код нас само у Словенији. Зато те молим, Забавнице, да објавиш моје писмо, а они који га прочитају нека ми пошаљу више примерака пречице. Ја ћу им, да не останем дужна, у замену послати неколико примерака раставића који расте у нашем месту.

Зорица Станковић, Бала, Банат.

Ул. маршала Тита 82

